

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**<<Οργάνωση Υπηρεσιών σε Τοπικό Επίπεδο. Συγκριτική
Ανάλυση Αναπτυξιακών Εταιριών Λάρισας & Θεσσαλονίκης>>**

Επιβλέπων Καθηγητής : Θεόδωρος Τσέκος

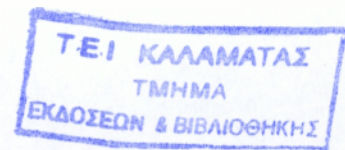
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Σύμμαχος του πολίτη

Ακαδ. Έτος: 2010

Βαΐτσης Χριστόφορος Α.Μ : 2002102

Βλάχος Χρήστος Α.Μ : 2002110

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	6
Ευχαριστίες	8
Εισαγωγή	9
Κεφάλαιο 1^ο Η Έννοια και ο Θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	
1.1 Η Νομική Φύση των Διατάξεων του Ισχύοντος Συντάγματος για Την Τοπική Αυτοδιοίκηση	11
1.2.1 Οι Πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί	13
1.2.2 Οι Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί	16
1.3 Η Εκλογή των Οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	19
1.4 Η Αυτοτέλεια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης	20
Κεφάλαιο 2ο Μεθοδολογία και Τρόπος Συλλογής Πηγών και Πληροφοριών Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας	23
2.1 Συλλογή Δεδομένων	25
2.2 Δευτερεύων Δεδομένα	26
2.2.1 Μειονεκτήματα Δευτερογενών Δεδομένων	28
2.2.2 Πηγές Δευτερογενών Δεδομένων	28
2.3 Ανάλυση Δεδομένων	29

Κεφάλαιο 3ο Παρουσίαση Νομών Λαρίσης Θεσσαλονίκης

3.1	Συνοπτική Ιστορική Αναδρομή και Διοικητική Διαίρεση του Νομού Λάρισας	30
3.1.1	Γενικά Χαρακτηριστικά του Νομού Λάρισας	33
3.1.2	Οικονομική Φυσιογνωμία	37
3.1.3	Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν Επενδύσεις	39
3.1.4	Δημόσιες και Ιδιωτικές Επενδύσεις	40
3.1.5	Επενδύσεις	40
3.1.6	Ανεργία	41
3.1.7	Δυνατότητες Ανάπτυξης φυσικών πόρων	41
3.1.8	Κτηνοτροφία	44
3.1.9	Δασοπονία	44
3.1.10	Αλιεία	45
3.2	Συνοπτική Ιστορική Αναδρομή και Διοικητική Διαίρεση του Νομού Θεσσαλονίκης.....	49

Κεφάλαιο 4ο Αναπτυξιακές Εταιρίες Θεσσαλονίκης και Λάρισας

Παρουσίαση, Μελέτη και Σύγκριση των Συγκεκριμένων Εταιριών

4.1	Αναπτυξιακή Εταιρία Θεσσαλονίκης	
	Τοπικό Πρόγραμμα Leader	54
4.1.1	Βασική Φιλοσοφία της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας	

	Leader+	55
4.1.2	Πρόγραμμα Leader+ και Τεχνική Στήριξη Φορέα Υλοποίησης	56
4.1.3	Προστασία Ανάδειξης και Αξιοποίησης Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς	62
4.2	Αναπτυξιακή Εταιρία Λάρισας	
	Τοπικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης	64
4.2.1	Δραστηριότητες και Αντικείμενο Λειτουργίας της Αναπτυξιακή	73
Κεφάλαιο 5^ο Η Φροντίδα των Αναπτυξιακών Εταιριών Θεσσαλονίκης και		
Λάρισας για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) και πρόσβαση Αυτών στη		
Τοπική Αυτοδιοίκηση – Ελληνική Νομοθεσία		
5.2	Ποια η Αντιμετώπιση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στην Ελλάδα Γενικότερα	89
5.3	Αρχικό Νομοθετικό Πλαίσιο της 2ας Δεκεμβρίου 2003 το Οποίο Αναφέρονταν στην Πρόσβαση των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση και προσπαθούν να «Κάνουν Πράξη» οι Αναπτυξιακές Εταιρίες Λάρισας και Θεσσαλονίκης	92
5.4	Ποια η Πραγματικότητα Σχετικά με το Νομοθετικό Πλαίσιο της 2ας Δεκεμβρίου 2003 και την Πρόσβαση των ΑμΕΑ στη Τοπική	

Αυτοδιοίκηση και την Οποία Προσπαθούν να Διορθώσουν οι Αναπτυξιακές Εταιρίες Λάρισας και Θεσσαλονίκης	97
5.5 Η Νέα Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Σχετικά με το Πρόγραμμα Αυτοδιοίκηση Προσβασιμότητας των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση.....	100
Επίλογος	113
Βιβλιογραφία	129

Πρόλογος

Οι έννομες τάξεις των σύγχρονων κρατών προβλέπουν, εκτός του κράτους, τη σύσταση ενός μεγάλου αριθμού άλλων δημόσιων νομικών προσώπων στα οποία οργανώνονται τα όργανα που ασκούν δημόσια εξουσία. Η μέθοδος αυτή οργάνωσης, δηλαδή η σύσταση οργανωτικών μονάδων της δημόσιας διοίκησης έξω από το νομικό πρόσωπο του κράτους, που αποτελούν ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα και έχουν δικά τους όργανα, ονομάζεται αυτοδιοίκηση.

Χαρακτηριστικό του συστήματος αυτού είναι ότι το κράτος δημιουργεί με νόμους μερικότερα νομικά πρόσωπα, τα λεγόμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους δίνει το δικαίωμα να ασκούν σε ορισμένα αντικείμενα δημόσια εξουσία. Οι υπηρεσίες αυτές γεωγραφικά είναι μέσα στα όρια του κράτους, αλλά ως υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων είναι κάτι χωριστό έξω από τη νομική προσωπικότητα του κράτους.

Πολλά κοινά εννοιολογικά στοιχεία υπάρχουν μεταξύ της νομικής έννοιας του κράτους και της νομικής έννοιας των αυτοδιοικουμένων οργανισμών. Μεταξύ αυτών ανήκει η άσκηση δημόσιας εξουσίας, η ύπαρξη οργάνων και κυρίως η χωριστή νομική προσωπικότητα που χάρη σ' αυτήν έχουν οι εν λόγω οργανισμοί, όπως και το δημόσιο δικά τους χωριστά περιουσιακά δικαιώματα και δικές τους έννομες υποχρεώσεις, ικανότητα να συμβάλλονται και δικαίωμα παράστασης ενώπιον δικαστηρίων. Η νομική προσωπικότητα θεωρείται τώρα αναγκαία προϋπόθεση της αυτοδιοίκησης.

Σκοπός βέβαια της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας είναι να εξετάσει και να αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο διεξάγεται η οργάνωση των υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο και συγκεκριμένα στο τομέα αναπτυξιακών εταιριών Ν.Α. Λάρις και Θεσσαλονίκης.

Ευχαριστίες

Ένα πολύ μεγάλο ευχαριστώ στον Καθηγητή μας και επιβλέποντα της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας Κο. Θεόδωρο Τσέκο για την πολύ μεγάλη βοήθεια του κατά την διάρκεια της έρευνας μας.

Θα θέλαμε επίσης να ευχαριστήσουμε όλους τους ειδικούς αλλά και εκείνους που ασχολούνται με το θέμα της εφαρμογής εφαρμογής των μέτρων και ρυθμίσεων που αφορούν την ανάπτυξη της τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα γενικότερα. Επίσης με θέματα που αφορούν τα μέτρα εκείνα που εφαρμόζονται από τους υπευθύνους των δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών σχετικά με τις εφαρμογές των μέτρων αυτών.

Επιπλέον θα θέλαμε να δηλώσουμε ότι είμαστε ευγνώμονες στο προσωπικό των διαφόρων οργανισμών και περιοδικών τύπου που ασχολούνται με αυτού του είδους την θεματολογία, για την απεριόριστη παροχή πληροφοριών σχετικά με τις μορφές και τρόπους εφαρμογής των μέτρων τοπικής αυτοδιοίκησης στους νομούς Λάρισας και Θεσσαλονίκης ειδικότερα. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Διευθυντή της ΑΕΝΑΑ κο. Ταμουρίδη Παύλο για την προσφορά του και την συμπαράστασή του στην εκπόνηση της συγκεκριμένης εργασίας.

Τέλος, θα επιθυμούσαμε να αποστείλουμε τις ευχαριστίες μας στα μέλη των οικογενειών μας αλλά και τους φίλους μας, οι οποίοι όλο αυτόν τον καιρό της προετοιμασίας της συγκεκριμένης εργασίας αλλά και έρευνας μας στήριξαν σε υπέρτατο βαθμό.

Εισαγωγή

Η δημόσια εξουσία που ασκείται από τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς παρουσιάζει σε σχέση με το κράτος μια διαφορά. Ότι δεν έχει πρωτογενή χαρακτήρα, αλλά είναι δοτή ή παράγωγη. Δεν αποτελεί ίδιο δικαίωμα των νομικών προσώπων που την ασκούν, αλλά ασκείται από τα πρόσωπα αυτά κατά παροχή εκ μέρους της πολιτείας. Το κράτος παραχωρεί για ορισμένα θέματα, και κατά ένα ορισμένο τμήμα, την εξουσία αυτή για άσκηση στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς με περιορισμούς, που θέτει η νομοθετική του εξουσία. Επομένως, το κράτος μπορεί να αυξήσει ή να ελαττώσει ή και να άρει από τα εν λόγω νομικά πρόσωπα την εξουσία που τους έχει δώσει (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Το κράτος που είναι το ίδιο δημιουργός των αυτοδιοικούμενων οργανισμών μπορεί και να τους καταργήσει με απλό νόμο εκτός βέβαια από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, που υπάρχει γι' αυτούς περιορισμός από το άρθρο 102 102 § 1 του Συντάγματος. Για τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού όχι μόνο υπάρχει συνταγματική απαγόρευση κατάργησής τους, αλλά πρέπει και να έχουν ένα κύκλο υποθέσεων (τοπικές υποθέσεις), που να τις διαχειρίζονται με δική τους πρωτοβουλία.

Φορείς αυτοδιοίκησης μπορούν να είναι μόνο τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Αυτά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, δηλαδή σε εδαφικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και σε μη εδαφικά. Στη διάκριση αυτή στηρίζεται ο χωρισμός της αυτοδιοίκησης σε τοπική και ειδική ή καθ' ύλην.

Φορείς δηλαδή της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι εδαφικά νομικά πρόσωπα, ενώ φορείς της ειδικής ή καθ' ύλην είναι μη εδαφικά νομικά πρόσωπα (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Κεφάλαιο 1^ο

Η Έννοια και ο Θεσμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

1.1 Η Νομική Φύση των Διατάξεων του Ισχύοντος Συντάγματος για την Τοπική Αυτοδιοίκηση (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπουργείο Εσωτερικών, 2009)

Η έννοια της συνταγματικής κατοχύρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι γενικά αμφίβολη. Ειδικότερα, συζητήθηκε στην Ελλάδα υπό το Σύνταγμα του 1927, αν οι συνταγματικές διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση είναι επιτακτικές ή κατευθυντήριες. Οι σχετικές διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος έχουν αναμφίβολα επιτακτικό χαρακτήρα εν όψει της σαφούς διατύπωσης τους. Οι διατάξεις των σύγχρονων Συνταγμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνουν αυτήν ως ένα θεσμό του δημοσίου δικαίου. Το Σύνταγμα του 1975 κατοχυρώνει την τοπική αυτοδιοίκηση απόλυτα και όχι ως θεσμό δημοσίου δικαίου, δηλ. όχι μόνο την ουσία αυτής. Το αρχικό αρθρ. 102 αυτού (§ 1,2 και 5) δεν περιελάμβανε την επιφύλαξη του νόμου, που αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση ενός συνταγματικά κατοχυρωμένου θεσμού δημοσίου δικαίου.

Αντίθετα, οι αναθεωρημένες διατάξεις των § 1,2,4 και 5 του άρθρου αυτού περιλαμβάνουν την επιφύλαξη του νόμου. Παρ' όλα αυτά όμως, υπό το αναθεωρημένο Σύνταγμα η τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνεται σε όλη την έκταση της και ο νομοθέτης δεν μπορεί να την περιορίζει. Διότι, αντικείμενο της επιφύλαξης του νόμου, σύμφωνα με τις αναθεωρημένες διατάξεις του άρθρου, δεν είναι η καθιέρωση περιορισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά η ρύθμιση θεμάτων που έχουν σχέση με την οργάνωση και λειτουργία των

τοπικών οργανισμών, που θα μπορούσε ούτως ή άλλως να στηριχτεί στη γενική διάταξη του αρθρ. 26 § 1 του Συντάγματος. Αυτός μπορεί μόνο να επιτελεί τα ακόλουθα :

- να καθορίζει το εύρος και τις κατηγορίες των τοπικών υποθέσεων, καθώς και την κατανομή στους επιμέρους βαθμούς (§ 1 εδ. γ')
- να καθορίζει τους επιμέρους οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης, τις αρχές τους, τη διαδικασία εκλογής τους και τη θητεία τους (§ 2)
- να θεσπίζει τον περιορισμό που προβλέπεται από την § 3'
- να ρυθμίζει την άσκηση του ελέγχου νομιμότητας (§ 4 εδ. β')
- να ρυθμίζει τα θέματα που αναφέρουν οι διατάξεις της § 1 εδ. δ' και της § 5 με βάση τις επιφυλάξεις του νόμου που περιλαμβάνουν
- να ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία του πειθαρχικού συμβουλίου για τα αιρετά όργανα και όλα τα άλλα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των τοπικών οργανισμών, σύμφωνα με το άρθρο 26 § 1 του Συντάγματος

Έτσι, έννοια τοπικής αυτοδιοίκησης και συνταγματική κατοχύρωση αυτής ταυτίζονται. Αυτό δεν συνέβαινε υπό τα Συντάγματα του 1927 και 1952, που κατοχύρωναν την τοπική αυτοδιοίκηση ως θεσμό δημοσίου δικαίου και υπό τα οποία η συνταγματική κατοχύρωση της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν στενότερη από την έννοια της. Απόλυτα κατοχύρωνε την τοπική αυτοδιοίκηση και το αρθρ. 104 του Συντάγματος του 1925, που δεν περιλάμβανε την επιφύλαξη του Νόμου.

Σχήμα Νο.1 – Διοικητικός και Νομικός Διαχωρισμός Κράτους

1.2.1 Οι Πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί

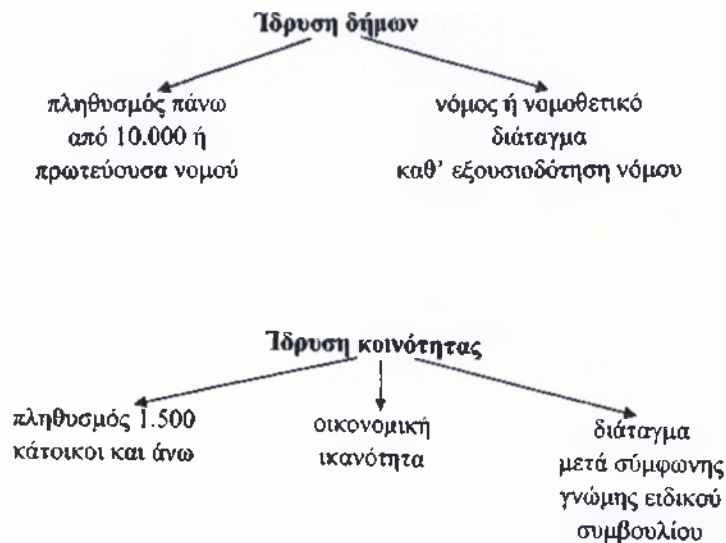
Με την αρχική διάταξη της § 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος καθιερώνονταν δύο είδη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης του ίδιου πρώτου βαθμού, δηλαδή ο *δήμος* και η *κοινότητα*. Τα νεώτερα Συντάγματα καθιέρωσαν την αρχή ότι ολόκληρη η Επικράτεια οφείλει να διαιρείται σε δήμους και κοινότητες με την έννοια αυτών που ήταν γνωστή στη νομοθεσία που ίσχυε κατά την ψήφισή τους. Κατοχύρωσαν δηλαδή τους θεσμούς των δήμων και κοινοτήτων, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν στη νομοθεσία από τη μεταρρύθμιση του ν. ΔΝΖ71912 μέχρι της ψηφίσεώς τους. Το σχήμα εξελίχθηκε στις επιμέρους πτυχές του αλλά ουσιαστικά παρέμεινε αμετάβλητο (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Από τους συνταγματικά κατοχυρωμένους θεσμούς των δήμων και κοινοτήτων απόρρεε αναμφίβολα ένα δικαίωμα δημοτικής και κοινοτικής αυτοδιάθεσης, δηλ. ένα δικαίωμα των πολιτών στην ίδρυση και κατάργηση των τοπικών αυτών οργανισμών. Έτσι, όταν πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις, η διοίκηση όφειλε και οφείλει να εγκρίνει την αναγνώριση ή προσάρτηση που ζητούν οι πολίτες. Η ίδρυση και κατάργηση δήμων και κοινοτήτων με μονομερή πράξη του κράτους και παρά τη θέληση των ενδιαφερομένων πολιτών ήταν επομένως, κατ' αρχήν, συνταγματικά ανεπίτρεπτη και προσέβαλε το δικαίωμα της δημοτικής-κοινοτικής αυτοδιάθεσης αυτών. Η αναγκαστική κατάργηση ενός τοπικού οργανισμού επιτρεπόταν μόνο κατ' εξαίρεση, όταν αυτός δεν τηρούσε τις προϋποθέσεις αναγνώρισης του.

Σύμφωνη με το Σύνταγμα, πριν από την αναθεώρηση του 2001, είναι η διάταξη του αρθρ. 56 του Δ.Κ.Κ., που προβλέπει την κατάργηση κοινότητας και την ένωση της με το δήμο ή την κοινότητα που έχει την κοντινότερη έδρα με τη δική της, σε περίπτωση ματαίωσης εκλογής συμβούλων δύο φορές, επειδή δεν υποβλήθηκε δήλωση συνδυασμού υποψηφίων. Στην περίπτωση αυτή τεκμαίρεται η θέληση των πολιτών-κατοίκων της κοινότητας για την κατάργηση της. Αναγνωρίζεται έτσι έμμεσα το δικαίωμα αυτοδιάλυσης μιας κοινότητας, το οποίο είναι η λογική συνέπεια του δικαιώματος των κατοίκων για την ίδρυση της.

Ο καθορισμός των ορίων κάθε δήμου ή κοινότητας επιβάλλεται, διότι οι σκοποί που επιδιώκονται από κάθε τοπικό οργανισμό αφορούν μόνο τους κατοίκους της περιφέρειας τους. Τα διατάγματα ίδρυσης νέων κοινοτήτων

είναι κανονιστικά. Για την ίδρυση νέων δήμων ή κοινοτήτων λαμβάνεται υπόψη ο πληθυσμός της επίσημης απογραφής.

Ο νομοθέτης έχει καθιερώσει δύο ειδών οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, πρωτοβάθμιους και τους δύο. Όσες πόλεις έχουν πληθυσμό πάνω από δέκα χιλιάδες κατοίκους ή είναι ανεξάρτητα πληθυσμού πρωτεύουσες νομών αποτελούν δήμους (αρθρ. 2 § 1 Δ.Κ.Κ.). Οι πρώην κοινότητες που ο πληθυσμός τους υπερέβη τις δέκα χιλιάδες πρέπει να μετατραπούν σε δήμους. Σύμφωνα με το αρθρ. 2 § 4 του Δ.Κ.Κ., που καταργήθηκε από το αρθρ. 15 § 1 του ν. 2539/1997, οι κοινότητες που είχαν χαρακτηριστεί λουτροπόλεις και ο πληθυσμός τους υπερέβαινε τις 2.500 μπορούσαν ν' αναγνωριστούν σε δήμους με προεδρικό διάταγμα που εκδίδονταν μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών. Με όμοιο διάταγμα μπορούσαν ν' αναγνωριστούν σε δήμους και οι κοινότητες εκείνες

που είχαν ιδιαίτερη ιστορική σημασία ύστερα από γνώμη του συμβουλίου τοπωνυμιών του αρθρ. 11 § 1 του Δ.Κ.Κ. (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Κοινότητα μπορεί ν' αποτελέσει, αν το ζητήσουν τα 3/4 τουλάχιστον των κατοίκων του, κάθε αυτοτελής συνοικισμός που έχει πληθυσμό τουλάχιστον 1.500 κατοίκων και οικονομική ικανότητα, με την προϋπόθεση ότι ο δήμος ή η κοινότητα απ' όπου αποσπάται ο συνοικισμός παραμένει τουλάχιστον με 2.500 ή 1.500 κατοίκους αντίστοιχα και εξακολουθεί να έχει οικονομική δυνατότητα (αρθρ. 3 Δ.Κ.Κ.).

1.2.2 Οι Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί

Σοβαρές προσπάθειες καθιέρωσης του θεσμού της δευτεροβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα, ο οποίος έχει τις ρίζες του στην τουρκοκρατία, έγιναν με τη θέσπιση των επαρχιακών συμβουλίων του β.δ. της 18.12.1836 και του 1891 και των νομαρχιακών συμβουλίων του ν. της 27.5.1887, του ν.δ. 9/10 Μαΐου 1923, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τους ν. 3117 και 3154 του 1923 και ιδιαίτερα με το ν. 4249/1929 (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Συνταγματικά καθιερώθηκε ο θεσμός για πρώτη φορά από το Σύνταγμα του 1927 (αρθρ. 107), το οποίο προέβλεπε ως αναγκαία την καθιέρωση του θεσμού από τον κοινό νομοθέτη. Η σχετική διάταξη όμως του Συντάγματος αυτού δεν έτυχε εφαρμογής. Βέβαια, ψηφίστηκε κατ' εφαρμογή της ο ν. 4249/1929, όμως έμεινε στην πράξη ανεκτέλεστος (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Το Σύνταγμά μας (αρθρ. 102) δεν κατοχυρώνει την ύπαρξη της δεύτερης βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης, τη δημιουργία της οποίας αφήνει στην ευχέρεια του νομοθέτη. Αυτό, όπως ήδη εξετάστηκε, κατοχύρωνε υπό την αρχική διατύπωση της διάταξης του αρθρ. 102 § 1 του Συντάγματος, την πρώτη μόνο βαθμίδα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμους-κοινότητες). Με αυτό τον τρόπο διαβάθμιζε έμμεσα και τη σημασία τους, εντάσσοντας στην αρχικά υφιστάμενη συνταγματική τάξη την πρώτη μόνο βαθμίδα, η οποία έτσι καθίστατο ανεξάρτητη από πολιτικές και κομματικές επιλογές, ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες καθίσταντο συνάρτηση των τελευταίων.

Μετά την αναθεώρηση του 2001, το άρθρο 102 § 1 του Συντάγματος προβλέπει πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους οργανισμούς χωρίς να τους ορίζει. Η μη συνταγματική κατοχύρωση και του τρίτου βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης, σωστά επικρίθηκε από όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης κατά την ψήφιση του άρθρου αυτού. Ο νομοθέτης έχει ευρύτερη διακριτική ευχέρεια κατά τη ρύθμιση του θέματος των δύο βαθμίδων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Για όλες τις βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης ισχύει η ίδια συνταγματική κατοχύρωση ως προς τον κύκλο των αρμοδιοτήτων τους και την έκταση της κρατικής εποπτείας. Από τη διατύπωση της παραγράφου 1 του αρθρ. 102 φαίνεται να προκύπτει ότι εφόσον συσταθούν δευτεροβάθμιοι τοπικοί οργανισμοί, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων του επιπέδου τους ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα τους. Διαφοροποίηση υπήρχε μόνο, πριν από την αναθεώρηση του 2001, ως προς τη διοικητική τους αυτοτέλεια.

Η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση του ν. 1622/1986. - Απαρχές του θεσμού της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ανευρίσκονται στο νόμο 1232/1982, με τον

οποίο καθιερώθηκαν τα νομαρχιακά συμβούλια ως «όργανα της λαϊκής εκπροσώπησης», με αιρετά μέλη και με αποφασιστικές και γνωμοδοτικές αρμοδιότητες πλησίον του μετακλητού διορισμένου κρατικού νομάρχου. Στη συνέχεια, με το ν. 1622/1986 έγινε η σοβαρότερη μέχρι εκείνη τη στιγμή νομοθετική προσπάθεια καθιέρωσης της νομαρχιακής αυτοδιοίκησης. Ο ν. 1622/1986 (αρθρ. 19-60), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το ν. 1878/1990, προέβλεπε τη σύσταση τοπικών οργανισμών δεύτερης βαθμίδας. Τη βάση της αυτοδιοίκησης αυτής αποτελούσαν κατ' αρχήν οι νομοί. Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις που συστήνονταν με το αρθρ. 19 του ν. 1622 ήταν δημόσια νομικά πρόσωπα. Η νομαρχιακή αυτοδιοίκηση ιδρύονταν σε κάθε νομό, του οποίου είχε την έδρα, την περιφέρεια και την ονομασία (αρθρ. 20 §§ 1-2 του ν. 1622).

Στους νομούς όμως Αττικής, Θεσσαλονίκης, Έβρου, Λέσβου και Κυκλάδων ιδρύονταν περισσότερες νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις, που ήταν δυνατό, με διάταγμα που θα εκδίδονταν εφάπαξ, να συσταθούν και σε άλλους νομούς. Με προεδρικό διάταγμα μπορούσαν επίσης να συσταθούν νομαρχιακά διαμερίσματα σε κάθε νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, που αυτοδιοικούσαν. Οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις δεν ασκούσαν εποπτεία στους δήμους και στις κοινότητες. Οι δύο αυτές βαθμίδες αυτοδιοίκησης ήταν ανεξάρτητες και δεν υπήρχε μεταξύ τους καμία ιεραρχική σχέση (αρθρ. 21 § 4 του ν. 1622). Εξάλλου, ο νόμος (αρθρ. 21 § 3) προβλέποντας πως οι αρμοδιότητες των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων δεν έθιγαν καμία από τις αρμοδιότητες των τοπικών οργανισμών πρώτης βαθμίδας, προσδιόριζε τη σχέση μεταξύ τοπικής υπόθεσης δήμου ή κοινότητας και τοπικής υπόθεσης νομαρχιακού επιπέδου.

1.3 Η Εκλογή των Οργάνων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

(Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπουργείο Εσωτερικών, 2009)

Η άμεση ή έμμεση σύμπραξη του λαού του τοπικού οργανισμού, κατά την άσκηση της δημόσιας διοίκησης που του έχει ανατεθεί, είναι ένα ουσιαστικό στοιχείο της έννοιας της σύγχρονης τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο τύπος της έμμεσης τοπικής αυτοδιοίκησης είναι αυτός που ισχύει στα σύγχρονα κράτη και μεταξύ αυτών και στην Ελλάδα. Η νομοθετική εξουσία δεν μπορεί ν' αντικαταστήσει το καθαιρούμενο από το Σύνταγμα αντιπροσωπευτικό σύστημα με το σύστημα της άμεσης δημοκρατίας.

Στην ισχύουσα νομοθεσία κατοχυρώνονται ατελώς διάφορες μορφές άμεσης δημοκρατίας, ιδιαίτερα, με την πρόβλεψη της «λαϊκής συμμετοχής» σε συνελεύσεις των κατοίκων. Αυτό συμβαίνει κυρίως στους μικρούς τοπικούς οργανισμούς (αρθρ. 121 Δ.Κ.Κ.) ή στο επίπεδο των δημοτικών διαμερισμάτων (αρθρ. 135 επ. Δ.Κ.Κ.). Η συμμετοχή αυτή έχει περισσότερο συμβουλευτικό χαρακτήρα και δεν προβλέπονται νομοθετικά κανόνες σαφείς για τη συγκρότηση των συνελεύσεων αυτών ή για την περιοδικότητα των συγκλίσεων τους.

Ο λαός ενός τοπικού οργανισμού είναι το ανώτατο όργανο του και ο φορέας της παραχωρούμενης σ' αυτόν από το κράτος δημόσιας διοίκησης . Το αιρετό των οργάνων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης κατοχυρώνεται απ' όλα τα ελληνικά Συντάγματα από το 1864 μέχρι σήμερα. Η πραγματική έννοια της συνταγματικής διάταξης που καθιερώνει το αιρετό των δημοτικών και κοινοτικών αρχών είναι πως οι αρχές αυτές πρέπει οπωσδήποτε να εκλέγονται από τους πολίτες, δηλ. πρέπει να διενεργηθεί

οπωσδήποτε η σχετική εκλογή. Επομένως, αν σε ορισμένο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης οι προταθέντες υποψήφιοι δεν είναι περισσότεροι π.χ. των εκλέξιμων συμβούλων, αυτοί δεν μπορούν να ανακηρυχθούν ως εκλεγέντες. Όπως επίσης, και οι υποψήφιοι δήμαρχοι ή πρόεδροι κοινότητας σε περίπτωση που έχει ανακηρυχθεί ένας μόνο συνδυασμός.

Κατά το Σύνταγμα (αρθρ. 102 § 2 εδ. β), οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία. Καθολική είναι η ψηφοφορία που περιλαμβάνει κατ' αρχήν όλους τους Έλληνες υπηκόους που έχουν συμπληρώσει μια ορισμένη ηλικία, και που ο Δ.Κ.Κ. προβλέπει την ίδια με την εκάστοτε απαιτούμενη για τις βουλευτικές εκλογές (αρθρ. 43 § 1 υποπαρ. 2 Δ.Κ.Κ.), δηλ. από το 1981 το δέκατο όγδοο έτος, και είναι δημότες του δήμου ή της κοινότητας. Μυστική είναι η ψηφοφορία που δεν γίνεται παρουσία άλλων και το περιεχόμενο της οποίας παραμένει το μυστικό του ψηφισαντος. Για τις στερήσεις του εκλογικού δικαιώματος ο Δ.Κ.Κ. παραπέμπει στο νόμο για την εκλογή των βουλευτών (αρθρ. 43 § 2 Δ.Κ.Κ.).

1.4 Η Αυτοτέλεια των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Υπουργείο Εσωτερικών, 2009)

Ουσία και απόρροια της νομικής προσωπικότητας των τοπικών αυτοδιοικούμενων οργανισμών είναι η αυτοτέλεια τους έναντι της κρατικής διοίκησης. Η αυτοτέλεια έχει τη σημασία της «υπό ιδίαν ευθύνην» άσκησης δημόσιας διοίκησης, δηλ. τα όργανα του τοπικού οργανισμού ενεργούν στο πλαίσιο των νόμων ελεύθερα χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων

του κράτους ή οποιουδήποτε άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας. Ο τοπικός οργανισμός αποφασίζει αν και πως θα διεκπεραιώσει μια τοπική υπόθεση, την οποία εκτελεί με δικά του όργανα.

Η αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών είναι μια σύνθετη έννοια, που περιλαμβάνει πολλές εξουσίες ή δικαιώματα αυτών. Αυτή ,διακρίνεται στην οργανική αυτοτέλεια, την προσωπική αυτοτέλεια ΚΑΙ δημοσιονομική αυτοτέλεια. Και οι τρεις είναι απαραίτητες για την ύπαρξη κάθε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και αποτελούν την τυπική ή οργανωτική αυτοτέλεια σε αντίθεση με την ουσιαστική. Η οργανική αυτοτέλεια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι το δικαίωμα να έχουν και να εκτελούν τις αποφάσεις τους με δικά τους όργανα. Αυτά διακρίνονται σε διοικούντα όργανα αφενός και σε απλά ή κυρίως υπαλλήλους αφετέρου.

Η προσωπική αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών περιλαμβάνει, με την ευρύτερη έννοια, το δικαίωμα εκλογής των διοικούντων αρχών και το δικαίωμα διορισμού, προαγωγής και παύσης των κυρίως υπαλλήλων καθώς και το δικαίωμα άσκησης ιεραρχικού ελέγχου επ' αυτών. Η εκλογή των τοπικών αρχών αποτελεί, όπως έχει ήδη αναφερθεί, ένα αυτοτελές εννοιολογικό στοιχείο της τοπικής αυτοδιοίκησης και επομένως είναι ορθότερη η άποψη πως η προσωπική αυτοτέλεια περιλαμβάνει μόνο τις εξουσίες που αφορούν τους υπαλλήλους της. Η έκταση της όμως περιορίζεται μόνο σε θέματα διοικητικά, όπως ο διορισμός, η προαγωγή, η παύση των υπαλλήλων ή η άσκηση του ιεραρχικού ελέγχου επ' αυτών και όχι, κατ' αρχήν, και σε κανονιστικά, όπως η ρύθμιση των εννόμων σχέσεων των υπαλλήλων, εφόσον

η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί μια μορφή αποσυγκέντρωσης μόνο της εκτελεστικής λειτουργίας και όχι και της νομοθετικής.

Δημοσιονομική αυτοτέλεια είναι η οικονομική ανεξαρτησία του τοπικού οργανισμού , με την έννοια ότι μπορεί να έχει δική του περιουσία και δικά του έσοδα, να καθορίζει ελεύθερα τα έξοδα και τα έσοδα του, να συντάσσει δικό του προϋπολογισμό και απολογισμό, να επιβάλλει δημόσια βάρη για την κάλυψη των εξόδων του και να ασκεί δικό του δημοσιονομικό αυτοέλεγχο. Ο κρατικός δημοσιονομικός έλεγχος δεν είναι ασυμβίβαστος με την τοπική αυτοδιοίκηση, εφόσον δεν της περιορίζει υπερβολικά το πεδίο κινήσεως. Η αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών, με την έννοια που προαναφέρθηκε, περιλαμβάνει μόνο τον ίδιο κύκλο ενέργειας αυτών και όχι και το δοτό. Οι οργανισμοί αυτοί ενεργούν στο δοτό κύκλο ενέργειας σαν όργανα της διοικητικής αποκέντρωσης.

Κεφάλαιο 2^ο

Μεθοδολογία και Τρόπος Συλλογής Πηγών και Πληροφοριών Εκπόνησης Πτυχιακής Εργασίας

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους ολοκληρώθηκε η συγκέντρωση των απαραίτητων στοιχείων για την συγγραφή αυτής της πτυχιακής εργασίας. Η συλλογή των στοιχείων ολοκληρώθηκε μέσω βιβλιογραφικής έρευνας και σχετικών πληροφοριών για τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται οι υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο και συγκεκριμένα στους νομούς Λάρισας και Θεσσαλονίκης όπου επιχειρείται μια συγκριτική ανάλυση των αναπτυξιακών εταιριών στους νομούς αυτούς.

- Θα πρέπει να αναφερθεί πως η συλλογή πληροφοριών και δεδομένων αποτελούν τα κύρια στοιχεία μιας έρευνας και καταγραφής αυτής, σχετικά με την μελέτη ενός φαινομένου ή γεγονότος όπως και στην συγκεκριμένη περίπτωση (Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., (2000), "Research Methods For Business Students", London: Prentice Hall).

Επιπλέον μπορούν να χαρακτηριστούν ως πρωτογενή στοιχεία για την έρευνα ενός θέματος, αφού παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για αυτή αλλά και τις υποθέσεις που μπορούν να γίνουν. Οι πληροφορίες και τα δεδομένα σε αυτήν την συγκεκριμένη φάση μπορούν να τροφοδοτήσουν την σχεδιαστική διαδικασία του πλάνου θα παρουσιαστεί στην συγκεκριμένη έρευνα και πτυχιακή εργασία. Σε αυτό το πλάνο μπορούν να αναφέρονται

ξεκάθαρα ο τρόπος με τον οποίο πραγματοποιήθηκε η συλλογή των πληροφοριών και πως τεκμηριώνονται μέσα στην μελέτη και εργασία.

- Η έρευνα η οποία διεξήχθη στην συγκεκριμένη μελέτη, βοήθησε το φοιτητή στην κατανόηση του θέματος της πτυχιακής του εργασίας αλλά και στα καθημερινά γεγονότα που συνδέονται άμεσα με το θέμα που παραθέτουν. Οι άνθρωποι διεξάγουν κάποια έρευνα για να συλλέξουν αποτελέσματα με ένα συστηματικό τρόπο, και επομένως να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους . (Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., (2000), "Research Methods For Business Students", London: Prentice Hall.)

Κάθε ακαδημαϊκή έρευνα απαιτεί μια "μεθοδολογία" προκειμένου να αναλύσει τα αποτελέσματα.

- Αυτή αποτελείται από τρόπους και μεθόδους παραγωγής και ανάλυσης δεδομένων έτσι ώστε οι διάφορες θεωρίες να δοκιμαστούν και να γίνουν αποδεκτές είτε να απορριφθούν. Επομένως η μεθοδολογία η οποία χαρακτηρίζεται ως πρωταρχική, σχετίζεται τόσο με την λεπτομερή έρευνα μέσω της οποίας συλλέγονται τα δεδομένα καθώς και με τις πιο γενικές φιλοσοφικές απόψεις. Ο τρόπος που σκεφτόμαστε σχετικά με την ανάπτυξη των γνώσεων μας, επηρεάζει σημαντικά τον τρόπο με τον οποίο διεξάγουμε την έρευνα. (Zikmund W.G., (2000). Zikmund W.G., (2000), "Business Research Methods", London: Harcourt college publishers.)

2.1 Συλλογή Δεδομένων

Λόγω της βιβλιογραφικής φύσης της συγκεκριμένης εργασίας, ένα είδος δευτερογενούς έρευνας χρησιμοποιείται για να οδηγήσει στα αποτελέσματα τα οποία επιθυμεί ο φοιτητής. Ένας αριθμός μεθόδων εμπλέκεται, προκειμένου να τον καταστήσει ικανό να επιτύχει μια μεγαλύτερη κατανόηση των πηγών που χρειάζεται για την ανάλυση των σκέψεων του σχετικά με το θέμα που ερευνά. Αυτό είναι αναγκαίο μέσα σε μια έρευνα και μελέτη, καθώς τα αποτελέσματα τα οποία συλλέγονται από μια συγκεκριμένη περιοχή μπορούν να είναι περισσότερο αποτελεσματικά από εκείνα που προέρχονται από κάπου αλλού. Κάθε μέθοδος συλλογής δεδομένων έχει τόσο πλεονεκτήματα όσο και μειονεκτήματα.

Ο συνδυασμός λοιπόν μεθόδων συλλογής πληροφοριών και δεδομένων, βοηθά σημαντικά στο να μειωθούν τα μειονεκτήματα που μπορούν να παρουσιαστούν στην έρευνα και τα οποία ο φοιτητής θέλει να ελαχιστοποιήσει. Βέβαια όπως θα αποδειχτεί και στην συνέχεια και όπως ήδη αναφέρθηκε παραπάνω, η έρευνα και μελέτη του συγκεκριμένου θέματος βασίζεται σε βιβλιογραφική έρευνα και συλλογής σχετικών στοιχείων για τον τρόπο με τον οποίο οργανώνονται οι υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο και συγκεκριμένα στους νομούς Λάρισας και Θεσσαλονίκης όπου επιχειρείται μια συγκριτική ανάλυση των αναπτυξιακών εταιριών στους νομούς αυτούς.

2.2 Δευτερεύων Δεδομένα

- Ως Δευτερεύων δεδομένα περιγράφονται εκείνα στα οποία οι πληροφορίες συλλέγονται και καταγράφονται από κάποιον άλλον νωρίτερα και για σκοπούς, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από εκείνους του συγγραφέα . (Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., (2000), “Research Methods For Business Students”, London: Prentice Hall.)

Τα δευτερεύων δεδομένα παρέχουν την βάση για ένα καλό ιστορικό πληροφοριών, θέτοντας ικανούς τους φοιτητές να κατανοήσουν το αντικείμενο εργασίας τους καθώς και να παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για στήριξη των θεωριών από την πρωταρχική έρευνα.

- Είναι ευνόητο λοιπόν ότι μπορεί ευκολότερα κάποιος να βρει δευτερεύων δεδομένα για την έρευνα του, αφού αυτά έχουν γραφτεί προηγουμένως και έχουν εκδοθεί σε κάποια έντυπο τύπο ή στο διαδίκτυο. Τα περιοδικά και ο έντυπος τύπος είναι πρωταρχική φιλολογική πηγή για κάθε πληροφορία. Τα άρθρα σε αυτά είναι ικανοποιητικά προσβάσιμα και αναφέρονται σε ποικίλα θέματα της καθημερινότητας (Zikmund W.G., 2000). (Zikmund W.G., (2000), “Business Research Methods”, London: Harcourt college publishers.)

Επιπλέον τα βιβλία αλλά και τα άρθρα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν σε αυτήν την συλλογή πληροφοριών και προτάσεων, παρείχαν πληροφορίες οι οποίες έδωσαν στον φοιτητή την ευκαιρία να αναπτύξει αναλυτικά τις θέσεις τους στην συγκεκριμένη έρευνα. Πάντα τα βιβλία αποτελούν μια αξιόπιστη μέθοδο συλλογής πληροφοριών, καθώς έχουν γραφτεί για ένα συγκεκριμένο σκοπό και παρέχουν συγκροτημένη σκέψη και ανάπτυξη αντικειμένου.

Το σημαντικότερο όμως πλεονέκτημα των δευτερογενών στοιχείων αφορά το μικρό κόστος και το σύντομο χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη συλλογή τους. Αν οι πληροφορίες που απαιτούνται είναι διαθέσιμες με τη μορφή δευτερογενών στοιχείων, ο ερευνητής απλά χρειάζεται να προστρέξει στην πηγή τους, να τα εντοπίσει και να τα συγκεντρώσει. Αυτό συνήθως απαιτεί μικρό χρονικό διάστημα και μικρό κόστος. Ακόμη και στην περίπτωση που υπάρχει κάποια χρέωση για τη χρήση τους, το κόστος είναι πολύ μικρότερο από αυτό που θα απαιτείτο για να συγκεντρώσει η εταιρεία τα στοιχεία αυτά. Πρέπει όμως να έχουμε υπόψη μας ότι όταν χρησιμοποιούνται δευτερογενή στοιχεία, είναι πολλές φορές αναγκαίο να γίνουν υποθέσεις και παραδοχές ώστε να καταστεί δυνατή η όσο αποτελεσματικότερη χρήση τους. Ο αποφασιστικός παράγοντας εδώ είναι η χρησιμοποίηση "λογικών" υποθέσεων και παραδοχών.

2.2.1 Μειονεκτήματα Δευτερογενών Δεδομένων

Παρά την σπουδαιότητα αλλά και την χρησιμότητα που παρουσιάζουν τα δευτερογενή δεδομένα στην διεκπεραίωση και συλλογή στοιχείων, εμφανίζουν τρία (3) σημαντικά προβλήματα :

- ❖ **Διαθεσιμότητα** : Για συγκεκριμένα προβλήματα είναι δυνατόν να μην υπάρχουν δευτερογενή δεδομένα
- ❖ **Ακρίβεια** : Ελλείψεις και μεθοδολογικές λεπτομέρειες που τις περισσότερες φορές δεν αναφέρονται καθόλου
- ❖ **Επάρκεια** : Μπορεί να υπάρχουν δευτερογενή δεδομένα τα οποία είναι διαθέσιμα και αρκετά ακριβή, αλλά να μην επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του συγγραφέα ή ερευνητή ενός θέματος

2.2.2 Πηγές Δευτερογενών Δεδομένων

Οι πηγές των δευτερογενών δεδομένων, χαρακτηρίζονται ως *εσωτερικές* και *εξωτερικές*. Ως εσωτερικές αναφέρονται εκείνες οι οποίες περιλαμβάνουν πληροφορίες και ερμηνείες σχετικά με την λειτουργία των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης και των τρόπων με τον οποίο οργανώνονται οι αναπτυξιακές εταιρίες στους νομούς Λάρισας και Θεσσαλονίκης και ως εξωτερικές χαρακτηρίζονται εκείνες που παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες και στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί νωρίτερα σε διάφορες μελέτες ή παρέχονται επί πληρωμή από διάφορους οργανισμούς έρευνας, τις διάφορες κλαδικές μελέτες και δημοσιεύσεις Οργανισμών και Υπουργείων.

2.3 Ανάλυση Δεδομένων

Τα στοιχεία που συλλέγονται από τον φοιτητή παράγουν ποιοτικά δεδομένα, τα οποία αναλύονται και επεξεργάζονται από το άτομο αυτό. Οι απαντήσεις που προσφέρονται σε αυτόν και σε συνδυασμό με τις πηγές που ο ίδιος έχει επιλέξει για να τεκμηριώσει την έρευνα του, θα τον βοηθήσουν στην συνέχεια να εκτιμήσουν σωστά τα γεγονότα και τις πηγές αυτές και να καταλήξει στα συμπεράσματα του. Θα προχωρήσει έτσι με αυτό τον τρόπο στην καταγραφή των απόψεων του αλλά και του τι πραγματικά συμβαίνει με το θέμα που θέλει να αναλύσει εις βάθος.

Κεφάλαιο 3^ο

Παρουσίαση Νομών Λαρίσης και Θεσσαλονίκης

3.1 Συνοπτική Ιστορική Αναδρομή και Διοικητική Διαίρεση του Νομού

Λάρισα (www.e-city.gr/larissa)

Ο Νομός Λάρισα σχηματίστηκε το 1882 με νόμο του νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους είναι ένας από τους τέσσερις νομούς της Θεσσαλίας και είναι ο δεύτερος σε έκταση νομός της χώρας. Έχει έκταση 5.381 τ.χλμ. και μόνιμο πληθυσμό 282.156 κατοίκους (απογραφή 2001). Συνορεύει στα βόρεια με τους Νομούς Πιερίας και Κοζάνης, στα δυτικά με τους Νομούς Γρεβενών, Τρικάλων και Καρδίτσας, στα νότια με το Νομό Μαγνησίας και στα ανατολικά βρέχεται από το Αιγαίο πέλαγος σε μήκος 70χλμ. Το 48% της έκτασής του καλύπτει πεδιάδα, η οποία διαμορφώθηκε σε μία περίοδο 210.000-45.000 χρόνων. Περιέχει εντυπωσιακούς ορεινούς όγκους που περιβάλλουν το νομό, όπως τα όρη Καμβούνια, το Τίτανον, ο Όλυμπος, ο Κάτω Όλυμπος, η Όσσα, το Μαυροβούνι, το Φυλλήιο, το Χαλκοδόνιο ή Κυνός Κεφαλαί, το Ναρθάκι ή

Εικόνα 1. Η θέση τον νομού Στην Ελληνική Επικράτεια

Κασιδιάρης, το Τιάνιο ή Δοβρούτσι και η Οξιά. Το νομό διατρέχει ο ποταμός Πηνειός, ο οποίος πηγάζει από την Πίνδο και διασχίζει όλη τη Θεσσαλία εκβάλλοντας στο Αιγαίο πέλαγος και στη θέση Στόμιο (Τσαγέζι), όπου σχηματίζει μικρό δέλτα.

Εικόνα 2. Πολιτικός χάρτης του Νομού Λαρίσης

Η διοικητική διαίρεση του νομού περιλαμβάνει 28 δήμους και τρεις κοινότητες, όπως αυτοί προέκυψαν από την εφαρμογή του νόμου Καποδίστρια, και μαζί με τα δημογραφικά στοιχεία δίνονται στον Πίνακα 1:

Πίνακας 1. Δήμοι και κοινότητες του Νομού Λάρισας.

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΣΤΙΚΟΣ	ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ
Δ. ΛΑΡΙΣΑΣ	126.076	124.786	1.290
Δ. ΑΓΙΑΣ	6.458	3.027	3.431
Δ. ΑΜΠΕΛΩΝΟΣ	8.407	5.920	2.487
Δ. ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ	3.951	3.021	930
Δ. ΑΡΜΕΝΙΟΥ	2.273	0	2.273
Δ. ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	10.022	10.022	0
Δ. ΓΟΝΝΩΝ	3.119	2.288	831
Δ. ΕΛΑΣΣΟΝΟΣ	14.563	10.269	4.294
Δ. ΕΝΙΠΠΕΑ	4.526	0	4.526
Δ. ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ	2.428	0	2.428
Δ. ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ	4.375	0	4.375
Δ. ΚΙΛΕΛΕΡ	2.834	0	2.834
Δ. ΚΟΙΛΑΔΑΣ	3.305	0	3.305
Δ. ΚΡΑΝΝΩΝΟΣ	3.274	0	3.274
Δ. ΛΑΚΕΡΕΙΑΣ	1.763	0	1.763
Δ. ΛΙΒΑΔΙΟΥ	3.187	2.714	473
Δ. ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	2.976	0	2.976
Δ. ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ	3.472	0	3.472
Δ. ΝΑΡΘΑΚΙΟΥ	1.781	0	1.781
Δ. ΝΕΣΣΩΝΟΣ	5.486	2.379	3.107
Δ. ΝΙΚΑΙΑΣ	6.540	3.149	3.391
Δ. ΟΛΥΜΠΟΥ	3.588	0	3.588

Δ. ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ	8.292	0	8.292
Δ. ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΑ	6.412	0	6.412
Δ. ΠΟΤΑΜΙΑΣ	3.588	0	3.588
Δ. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ	16.900	12.451	4.449
Δ. ΤΥΡΝΑΒΟΥ	5.065	0	5.065
Δ. ΦΑΡΣΑΛΩΝ	10.812	9.870	942
ΚΟΙΝ. ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ	510	0	510
ΚΟΙΝ. ΒΕΡΔΙΚΟΥΣΣΗΣ	2.236	0	2.236
ΚΟΙΝ. ΚΑΡΥΑΣ	1.086	0	1.086

3.1.1 Γενικά Χαρακτηριστικά του Νομού Λάρισας (www.aenal.gr)

α. Μορφολογική κατανομή της έκτασης

Η έκταση του Νομού ανέρχεται σε 5.390 τ. χιλ. Η έκταση αυτή αντιπροσωπεύει το 38,3% της Θεσσαλίας και το 4 % της Χώρας, η δε μορφολογική κατανομή της είναι:

πεδινή 47,1 %

ημιορεινή 25,4 %

ορεινή 27,5 %

β. Η κατανομή της έκτασης ανάλογα με τη χρήση είναι:

α) γεωργική γη το 45%

β) βοσκότοποι το 40%

γ) Δάση το 10%

δ) Λοιπές εκτάσεις το 5%

Από τις καλλιεργούμενες εκτάσεις 2.400.000 στρ. τα 876.360 στρ. είναι αρδευόμενα (36,5 %). Ο μέσος γεωργικός κλήρος είναι 60 στρ. περίπου (μ. ο. χώρας 40στρ.) με 7 κατά μέσο όρο τεμάχια ανά εκμετάλλευση.

γ. Πληθυσμός

Ο συνολικός πληθυσμός του Νομού Λάρισας σύμφωνα με την απογραφή του '01 ανέρχεται σε 270.612 κατοίκους έναντι 254.295 το 1991, παρουσιάζοντας αύξηση 6,42 %. Είναι δε αισθητή η μείωση του πληθυσμού των ορεινών και κατά δεύτερο λόγο των ημιορεινών περιοχών κατά την δεκαετία '81-'91, ενώ στην επόμενη δεκαετία παρατηρείται τάση ανάσχεσης της φθίνουσας πορείας των περιοχών αυτών.

δ. Συνολικός πληθυσμός : 270.000 κάτοικοι

από τον οποίο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 102.000 κάτοικοι που κατανέμονται :

- στον πρωτογενή (γεωργία, κτηνοτροφία , θήρα, δασοκομία και αλιεία) 30,7%
- στον δευτερογενή 21,1%
- στον τριτογενή 43,3%
- δεν δήλωσαν οικονομική δραστηριότητα 5,1%

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξέλιξη του πληθυσμού στο νομό αφού με βάση τις απογραφές στο διάστημα από το 1961-2001, δείχνει συνεχή αύξηση, γεγονός που φανερώνει τη δυναμική εξέλιξη του Νομού. Όμως ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Νομός είναι αυτό της αυξανόμενης γήρανσης η οποία προβλέπεται να έχει δυσμενείς κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις πολλές από τις οποίες αρχίζουν να γίνονται ορατές στην καθημερινή οικονομική ζωή. Η σημαντικότερη από αυτές είναι η ολοένα και μεγαλύτερη συρρίκνωση του πληθυσμού της εργάσιμης ηλικίας.

Με βάση την απογραφή του 2001:

- Ο αγροτικός πληθυσμός αποτελεί το 37% του συνολικού πληθυσμού
- Ο ημιαστικός " " " " το 17% " " " "
- Ο αστικός " " " " το 46% " " " "

Το σύνολο του γυναικείου πληθυσμού του Νομού είναι ελαφρά μεγαλύτερο από το σύνολο του ανδρικού . Αξίζει να σημειωθεί ότι στον παιδικό αλλά και στον πληθυσμό παραγωγικής ηλικίας το ποσοστό των ανδρών είναι μεγαλύτερο. Από την ηλικία των 65 ετών κι άνω

υπερτερεί ο γυναικείος πληθυσμός. Από την ηλικία των 65 ετών κι άνω υπερτερεί ο γυναικείος πληθυσμός.

Μετανάστευση (Στατιστική Υπηρεσία)

Κατά την δεκαετία 1961-1971 σε όλες τις Περιφέρειες, πλην της Αττικής, παρουσιάζεται μεταναστευτική εκροή. Την περίοδο αυτή η Θεσσαλία εμφανίζει μικρή σχετικά εκροή. Την δεκαετία 1971-1981 σε αρκετές Περιφέρειες ανακόπτεται το μεταναστευτικό ρεύμα της προηγούμενης περιόδου και παρουσιάζεται παλιννόστηση. Η Θεσσαλία όμως εξακολουθεί και τότε να παρουσιάζει αρνητική εικόνα. Τέλος κατά την δεκαετία 1981-1991 η Θεσσαλία παρουσιάζει παλιννόστηση της τάξης του 2,2 % αρκετά κοντά στο 2,5 % που είναι ο εθνικός μέσος όρος.

Ο νόμος Λάρισας έχει 5 επαρχίες:

- Λάρισας
- Ελασσόνας
- Τυρνάβου
- Αγιάς
- Φαρσάλων

Η κατανομή του πληθυσμού στο Νομό είναι ανισομερής με πολύ μεγάλη συγκέντρωση στην πόλη της Λάρισας, η οποία συγκεντρώνει το 41,70% του πληθυσμού του Νομού. Τα επαρχιακά κέντρα Τύρναβος, Φάρσαλα,

Ελασσόνα και Αγιά συγκεντρώνουν το 12,22 % .Ενώ με βάση την απογραφή του 2001 το 89 % των οικισμών έχουν πληθυσμό που δεν ξεπερνά τους 1.000 κατοίκους.

Σήμερα ο Νομός Λάρισας, χωροταξικό κέντρο της Θεσσαλίας με πολύπλευρες δραστηριότητες, είναι η έδρα της Περιφέρειας Θεσσαλίας με τις υπηρεσίες της, τις υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Στρατιωτικές Υπηρεσίες κλπ. Όλες οι Νομαρχιακές υπηρεσίες (οι έδρες τους) βρίσκονται στην πόλη της Λάρισας και μόνο μικρές αποκεντρωμένες μονάδες βρίσκονται στις έδρες των επαρχιακών Κέντρων.

Είχε γίνει αντιληπτό ότι το πλήθος των πολλών μικρών κοινοτήτων δεν βοηθά στο να καταστεί η ευρύτερη περιοχή τους πόλος ανάπτυξης, για να έχουν την δυνατότητα προγραμματισμού που θα βοηθήσει στην συγκράτηση του ενδογενούς οικονομικού και ανθρώπινου δυναμικού στην περιφέρεια. Έτσι βρισκόμαστε σήμερα στην αρχή μιας μεγάλης μεταρρύθμισης που πραγματοποιείται στη χώρα με τη συνδρομή του Προγράμματος "Ι. Καποδίστριας" με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω των συνενώσεων των Κοινοτήτων σε Δήμους.

3.1.2 Οικονομική Φυσιογνωμία (www.aenal.gr)

Η οικονομική φυσιογνωμία του Νομού αποτυπώνεται κυρίως με την ανάλυση των τριών τομέων (πρωτογενής, δευτερογενής και τριτογενής) των τοπικών παραγωγικών δραστηριοτήτων. Ο πρωτογενής

τομέας αποτελεί βασική παραγωγική δραστηριότητα και χαρακτηρίζεται από :

- *Το χαμηλό ποσοστό αγρανάπαυσης.*
- *Την κυριαρχία των αροτριάων καλλιεργειών.*
- *Της μικρής σημασίας συνεισφορά των δασικών κι αλιευτικών προϊόντων.*

Τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας του Νομού είναι:

- *Η έλλειψη επαρκών ποσοτήτων νερού για τις αρδευόμενες καλλιέργειες.*
- *Το μικρό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.*
- *Η έλλειψη συμπληρωματικότητας ζωικής και φυτικής παραγωγής .*
- *Το χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των αγροτών.*
- *Οι οργανωτικές ελλείψεις στο κύκλωμα παραγωγής, μεταποίησης κι εμπορίας προϊόντων που συνδυάζονται με ελλείψεις στις υποδομές.*

Ο δευτερογενής τομέας, η επεξεργασία γεωργικών προϊόντων κατέχει σημαντική θέση στην μεταποίηση. Επίσης ιδιαίτερα αναπτύσσεται η επεξεργασία ξύλου, η υφαντουργία, η παραγωγή ενδυμάτων, τροφίμων, χάρτου και μηχανολογικών και μηχανουργικών κατεργασιών.

Τα κυριότερα προβλήματα του δευτερογενούς τομέα είναι η έλλειψη υποδομών και η έλλειψη σύγχρονων μεθόδων παραγωγής. Στον τριτογενή τομέα επικρατούν κυρίως η εμπορική δραστηριότητα και ο

κλάδος των διαφόρων υπηρεσιών, (εδώ υπάγονται κι οι υπηρεσίες τουριστικής εξυπηρέτησης που τελευταία άρχισαν ν' αναπτύσσονται στο Νομό). Το εμπόριο συγκεντρώνεται στη πρωτεύουσα του Νομού με κύρια εξαγωγικά προϊόντα τα γεωργικά και τα κλωστοϋφαντουργικά. Σημαντικά προβλήματα του τριτογενή τομέα είναι η έλλειψη υποδομών, περιφερειακών αγορών, τυποποίησης και σύγχρονης οργάνωσης της εμπορίας των προϊόντων.

3.1.3 Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (www.aenaf.gr)

Στο Ν. Λάρισας παράγεται το ένα τρίτο του ακαθαρίστου προϊόντος του πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας έχοντας σημειώσει ωστόσο μείωση κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με τη συμμετοχή του το 1991. Συρρίκνωση της παραγωγής του πρωτογενή τομέα παρατηρείται επίσης και σε απόλυτα μεγέθη.

Ο δευτερογενής τομέας μετά από μια αύξηση σε απόλυτα μεγέθη την δεκαετία 1991-2001, φαίνεται τώρα να συρρικνώνεται. Η συμμετοχή του όμως στο ακαθάριστο προϊόν του συνόλου του δευτερογενή τομέα της Περιφέρειας παρουσιάζει σταθερά αυξητική πορεία. Σταθερή στη διάρκεια 1991-2001 φαίνεται να είναι η συμμετοχή του τριτογενούς τομέα στο σύνολο της Περιφέρειας. Γενικά η συμμετοχή του συνολικού ακαθαρίστου προϊόντος του Ν. Λάρισας στο ακαθάριστο προϊόν της Περιφέρειας σημείωσε από το 1991 πτώση ποσοστιαίας μονάδας περίπου.

3.1.4 Δημόσιες και Ιδιωτικές Επενδύσεις (www.aenal.gr)

Οι δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις παρουσίασαν σημαντική άνοδο την τελευταία εικοσαετία. Η εξέταση της ποσοστιαίας μεταβολής μεταξύ των περιόδων, δείχνει ότι συνολικά για την Περιφέρεια Θεσσαλίας τόσο οι δημόσιες όσο κι οι ιδιωτικές επενδύσεις αυξάνονται σημαντικά. Χαρακτηριστικά αναφέρεται πως μεταξύ των περιόδων 1980-1988 και 1989-1996 η ποσοστιαία αύξηση των δημοσίων επενδύσεων ήταν 208% και μεταξύ των περιόδων 1989- 1996 και 1997-1999 ήταν 53% . Η ποσοστιαία αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων μεταξύ των περιόδων 1982-1991 και 1991-1997 ήταν 30% .

Την υψηλότερη συμμετοχή στις συνολικές επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στην Περιφέρεια κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα εμφανίζει ο Ν. Λάρισας με δεύτερο το Ν. Μαγνησίας.

3.1.5. Απασχόληση (www.aenal.gr)

Όπως σε όλη την Ελληνική επικράτεια έτσι και στη Θεσσαλία και στο Ν. Λάρισας κατά την εικοσαετία 1981-2001 παρατηρείται μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα κι αύξηση στο δευτερογενή και τριτογενή. Η μείωση της απασχόλησης στον πρωτογενή είναι λίγο μικρότερη από την αντίστοιχη σε επίπεδο χώρας. Αντίθετα η αύξηση της απασχόλησης στο δευτερογενή είναι σχεδόν τετραπλάσια από τον εθνικό μέσο όρο. Η αύξηση της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα υπερβαίνει επίσης τον εθνικό μέσο όρο. Μπορούμε λοιπόν να επισημάνουμε την

έντονη διαρθρωτική αλλαγή από πλευράς απασχόλησης που υπέστη η Περιφέρεια κι ο Νομός την τελευταία εικοσαετία.

- Η κατανομή της απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις ανάμεσα στους ΟΤΑ.
- Αντίθετα η απασχόληση στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα συγκεντρώνεται κυρίως στην πρωτεύουσα του Νομού.

3.1.6 Ανεργία (Στατιστική Υπηρεσία)

Αν και ο μέσος όρος της ανεργίας για την Περιφέρεια και το Νομό ήταν από το 1981 μικρότερος από το αντίστοιχο εθνικό εντούτοις παρουσιάζει σαφώς εντονότερη αυξητική τάση. Κύριο αίτιο της εξέλιξης αυτής αποτελεί η συρρίκνωση του δευτερογενή τομέα ιδίως της μεταποίησης κατά την δεκαετία του 1980.

3.1.7 Δυνατότητες Ανάπτυξης φυσικών πόρων (www.larissa.gr)

Ο Νόμος Λάρισας διαθέτει πλούσιους φυσικούς πόρους (με το χαρακτηριστικό της μη καταστροφικής, ακόμη, ανθρώπινης παρέμβασης). Οι σημαντικότεροι από τους οποίους είναι :

- **Το πεδινό έδαφος.** Η μορφολογία του εδάφους του νομού χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μεγάλων πεδινών τμημάτων. Είναι ο μεγαλύτερος ενιαίος κάμπος.

- **Το υδάτινο δυναμικό** (περιλαμβάνει τόσο τα υπόγεια όσο και τα επιφανειακά νερά).
- **Τα βουνά.** (Όλυμπος , Κίσαβος, Μαυροβούνιο, κλπ), Η ύπαρξη σ' αυτά πολλών περιοχών εξαιρετού φυσικού κάλλους , δημιουργεί σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- **Η παραλία.** Το παραθαλάσσιο μέτωπο του Νομού παρότι είναι μικρό σε έκταση (60 km περίπου), με κύρια χρήση την παραθεριστική κατοικία, έχει φυσικές ομορφιές και προοπτικές αξιοποίησης τους για μεγαλύτερη τουριστική ανάπτυξη.

Από τους φυσικούς πόρους του Νομού εκείνος που αξιοποιείται συστηματικά είναι η πεδιάδα, παρότι η αξιοποίηση αυτή δε γίνεται πάντα με ορθολογικό τρόπο και δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους (π.χ. εξάντληση του υδροφόρου ορίζοντα). Το υδάτινο δυναμικό του Νομού τα τελευταία χρόνια αποδεικνύεται πλέον ανεπαρκές για την κάλυψη των αναγκών, κυρίως του αγροτικού τομέα.

Το υδάτινο έλλειμμα οφείλεται στην κακή διαχείριση των πόρων για άρδευση κυρίως με άντληση των υπογείων υδάτων. Όμως τα όρια άντλησης του υδροφόρου ορίζοντα τείνουν προς εξάντληση, ιδίως με την απουσία κάθε ελέγχου και περιορισμού την τελευταία δεκαετία. Επιπλέον τα υδάτινα οικοσυστήματα (ιδίως οι ποταμοί) αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ρύπανσης εξαιτίας της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και γεωργικών φαρμάκων, αλλά και ανεξέλεγκτης ρίψης αστικών και βιομηχανικών αποβλήτων.

Όπως τονίζουν πολλοί μελετητές μία από τις κυριότερες αδυναμίες του μεγάλου μεγέθους και της ανάπτυξης του πρωτογενή τομέα στο Νομό είναι ότι η μεγέθυνση του και η μέχρι πρότινος ανάπτυξη του βασίστηκε σε παραδοσιακές καλλιέργειες, όπως σιτηρά, καπνός, βαμβάκι, οι οποίες όμως ενώ μέχρι το 1990 και ιδιαίτερα στη 10ετία του '80 στήριζαν την οικονομία του νομού, από το 1991 και ύστερα αρχίζουν να αντιμετωπίζουν προβλήματα. Συγκεκριμένα οι τρεις βασικές καλλιέργειες καλύπτουν το 80% των καλλιεργούμενων εκτάσεων και συμμετέχουν κατά 65 % περίπου στη συνολική Ακαθάριστη Φυτική παραγωγή του Νομού.

Περιοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής είναι η συσσώρευση σημαντικού κεφαλαίου, κυρίως σε μηχανολογικό εξοπλισμό και εγκαταστάσεις, για την εξυπηρέτηση των κυριοτέρων καλλιεργειών του Νομού (σιτηρά, βαμβάκι, καπνός), που όμως έπαψε να είναι αποδοτικό. Έτσι οι χρηματικοί πόροι που δαπανήθηκαν προς αυτή την κατεύθυνση και οι οποίοι προσφέρουν πλέον μικρή προσαύξηση στην παραγωγή, στερήσαν και στερούν τη δυνατότητα ή την ευκολία επανεπένδυσης σε άλλες καλ/γειες ή γεωργικές δραστηριότητες.

Η φυτική παραγωγή του Νομού έχει τις βασικές προϋποθέσεις ανάπτυξης που δεν υπάρχουν στο βαθμό αυτό σε άλλους νομούς όπως είναι

- *Η μεγάλη συνεχόμενη πεδινή έκταση*
- *Το υψηλό ποσοστό αρδευόμενων εκτάσεων που μπορεί να επεκταθεί περισσότερο.*
- *Η ορθολογικότερη αξιοποίηση των στοιχείων αυτών μπορεί να βελτιώσει την παραγωγικότητα του πρωτογενή τομέα του νομού.*

3.1.8 Κτηνοτροφία (www.larissa.gr)

Η κτηνοτροφία αποτελεί κατά σειρά σπουδαιότητας το δεύτερο παραγωγικό σκέλος του πρωτογενή τομέα του Νομού με συμμετοχή 30% περίπου στο συνολικό γεωργικό εισόδημα. Στο Νομό αναπτύσσονται κύρια τρεις βασικοί κλάδοι

- α) Η αιγοπροβατοτροφία {με 845.000 ζώα (640.000 πρόβατα και 235.000 αιγες)}
- β) Η βοοτροφία και {"16.800 αγ. αναπαρ. και 12.000 μοσχάρια }
- γ) Η χοιροτροφία {"6.500 χοιρομητ. και 110-120.000 χοιρίδια}

3.1.9 Δασοπονία (www.larissa.gr)

Ο Ν. Λάρισας παρουσιάζει το μικρότερο ποσοστό δασικής κάλυψης, σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Νομούς της Θεσσαλίας. Τα είδη που υπάρχουν είναι Δρυς, Οξιά, Ελάτη, Πεύκα, Καστανιά, Πλατάνια. Σημαντικές εκτάσεις καταλαμβάνουν και τα θαμνώδη φυτά ανθεκτικά σε ξηρικές συνθήκες. Στον τομέα αυτό απαιτούνται σοβαρά έργα προσπέλασης, αναδάσωσης και προστασίας των δασών .

Όσον αφορά στους βοσκότοπους αποτελούν το 39,9% της συνολικής έκτασης του Νομού. Παρά όμως την σημαντική έκταση που καταλαμβάνουν δεν είναι αποτελεσματική η χρησιμοποίησή της. Επισημαίνουμε το σημείο

αυτό γιατί οι βοσκότοποι είναι σημαντικός συντελεστής ανάπτυξης της κτηνοτροφίας.

3.1.10 Αλιεία (www.larissa.gr)

Ο Νομός Λάρισας έχει ακτογραμμή μήκους 60 Km περίπου, με κυριότερα αλιευτικά κέντρα τις περιοχές Στομίου - Βελίκας - Αγιοκάμπου. Η θαλάσσια αλιεία στον νομό είναι παράκτια και απασχολούνται 250 άτομα. Η μέση ετήσια παραγωγή είναι περίπου 500 τόνοι. Η διάθεση των προϊόντων γίνεται, είτε από τους ίδιους τους ψαράδες είτε δια μέσου των εμπόρων, μέσα στα όρια του νομού. Οι Δυνατότητες ανάπτυξης είναι σημαντικές με την εκμετάλλευση της θαλάσσιας αλιείας και την ανάπτυξης εντατικής ιχθυοκαλλιέργειας στα εσωτερικά νερά (Δέλτα Πηνειού, Κεφαλόβρυσο κ.α.) Μεγάλες δυνατότητες παρουσιάζονται επίσης και στον τομέα της μεταποίησης των αλιευμάτων.

Εκείνο που καθιερώνει τον αγροτικό τομέα σαν την παραγωγική δραστηριότητα με τη μεγαλύτερη ίσως σημασία για την οικονομία του Νομού, είναι οι διασυνδέσεις του με τη μεταποιητική δραστηριότητα της περιοχής. Με δεδομένο ότι οι μεταποιητικοί κλάδοι είναι από τους σημαντικότερους του νομού, εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο πρωτογενής τομέας στηρίζει τον κορμό της μεταποίησης της περιοχής.

Ο δευτερογενής τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ζωή του Νομού. Είναι ένας τομέας με πολύ σημαντικό ειδικό βάρος στην οικονομία του Νομού το οποίο δεν αποτυπώνεται από τη συμμετοχή του

τομέα στο συνολικό ακαθάριστο προϊόν του Νομού (26%), ούτε από τη συμμετοχή του στην απασχόληση. Η μεγαλύτερη σημασία του δευτερογενή τομέα για τον οικονομικό και κοινωνικό ιστό του νομού, φαίνεται από τις έντονες αλληλεξαρτήσεις του συγκεκριμένου τομέα με τον τριτογενή, αλλά και με τον πρωτογενή.

Ο βιομηχανικός ιστός του Νομού Λάρισας κυριαρχείται από βιομηχανίες άμεσων καταναλωτικών αγαθών (είδη διατροφής , υφαντουργία, έτοιμα ενδύματα και υπόδηση) και είναι μικρού μεγέθους. Ο σημαντικότερος κλάδος της μεταποίησης όσον αφορά τη συμμετοχή στη συνολική απασχόληση της μεταποίησης είναι ο κλάδος των Τροφίμων που συγκεντρώνει το 22,5% περίπου των απασχολουμένων.

Ακολουθεί ο κλάδος της Υφαντουργίας που αντιπροσωπεύει το 19% της απασχόλησης με σημαντικές τάσεις μείωσης. Οι υπόλοιποι σημαντικοί κλάδοι της μεταποίησης ακολουθούν φθίνουσα πορεία. Όσον αφορά την εξέλιξη της δυναμικής των μεγάλων μεταποιητικών μονάδων (με απασχόληση > 20 άτομα) παρατηρούνται:

- Σταδιακή μείωση των μεγάλων επιχ/σεων.
- Μείωση της Ακαθάριστης αξίας παραγωγής.
- Μείωση της παραγωγικότητας
- Έλλειψη και σταδιακή μείωση των παραγωγικών επενδύσεων.

Η σταδιακή μείωση των επιχειρήσεων του Νομού έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των μικρών επιχ/σεων που παράγουν το 12% περίπου της αξίας του προϊόντος που παράγεται από τις μεγάλες επιχ/σεις. Οι μικρές επιχ/σεις

αντιμετωπίζουν εντονότερα τα προβλήματα των μεγάλων, έχουν χαμηλή ανταγωνιστικότητα, αυξημένο κόστος παραγωγής, μικρό κύκλο ζωής και αδυναμία προσαρμογής στις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς.

Σε γενικές γραμμές, ο κίνδυνος κάμψης της μεταποιητικής δραστηριότητας στο Νομό είναι ορατός με άμεσα αρνητικά αποτελέσματα για την περιοχή. Πιο έντονο είναι το πρόβλημα στη μεταποίηση και ιδιαίτερα στο εργατικό δυναμικό. Η μεταποίηση παρουσιάζει αξιόλογες δυνατότητες ανάπτυξης οι οποίες συνίστανται :

- Στην ύπαρξη εξειδικευμένου και διαθέσιμου εργατικού δυναμικού σε όλα τα επίπεδα παραγωγής και κατάλληλη αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού.
- Στην ύπαρξη *minimum* υποδομής σε μηχανολογικό εξοπλισμό.
- Στις θετικές εξελίξεις που αφορούν τις εξαγωγές των ελληνικών μεταποιημένων προϊόντων.

Τα τελευταία χρόνια ο Τριτογενής τομέας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Έναν αυξανόμενο ρόλο στην οικονομία του νομού Λάρισας. Το γεγονός αυτό προκύπτει τόσο από την εξέλιξη του προϊόντος του τομέα, όσο και από τη συμμετοχή του στη συνολική απασχόληση. Πιο συγκεκριμένα :

- Η εξέλιξη του Ακαθ. Προϊόντος του τριτογενή τομέα στον νομό, στην περίοδο 1971-1993, χαρακτηρίζεται από μία ελαφρά ανοδική τάση, πολύ χαμηλότερη όμως από την αντίστοιχη που παρατηρείται σε επίπεδο χώρας.

- Μετά το 1990 παρατηρείται μείωση του ακαθ. προϊόντος μόνο στον κλάδο των Μεταφορών ενώ στην Δημόσια Διοίκηση και στον κλάδο των Τραπεζικών - Ασφαλειών μετά το 1991.
- Η εξέλιξη της συμμετοχής του προϊόντος του τριτογενή τομέα στο συνολικό προϊόν εμφανίζεται αύξουσα
- Η συμμετοχή του τομέα στη συνολική απασχόληση του νομού ανέρχεται στο 48,5% για το 1993 (έναντι 32,8% τον πρωτογενή και 19,2% του δευτερογενή).
- Η εξέλιξη των μονάδων του τομέα στο νομό και των απασχολουμένων σε αυτές ακολουθεί τις τάσεις που διαπιστώνονται σε εθνικό επίπεδο και οι οποίες προσδιορίζονται από υψηλούς αυξητικούς ρυθμούς και των δύο μεγεθών, υψηλότερους στο νομό Λάρισας.

Ο κλάδος του Τουρισμού παρουσιάζει περιορισμένη ανάπτυξη στο νομό Λάρισας. Συγκριτικά με την υπόλοιπη Ελλάδα, ο Νομός Λάρισας προσελκύει μικρό αριθμό επισκεπτών, ιδιαίτερα αλλοδαπών και υστερεί στον αριθμό διανυκτερεύσεων.

Παρόλες τις δυσκολίες, υπάρχουν περιθώρια στον Νομό για μεγαλύτερη αξιοποίηση του τομέα του Τουρισμού. Στο βαθμό που υπάρχουν στον Νομό πρωτογενείς τουριστικοί πόροι, τέτοιοι που να μπορούν να προσελκύουν τουριστική μετακίνηση, είναι δυνατόν με ορισμένες παρεμβάσεις (δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα) να αξιοποιηθούν οι πόροι αυτοί, έτσι ώστε να δημιουργηθούν νέα κίνητρα για νέες μορφές τουριστικής ζήτησης και να διαμορφωθεί μία νέα τουριστική εικόνα για την περιοχή.

Σήμερα ο Νομός Λάρισας βρίσκεται σε μια φάση όπου πολλά από τα προβλήματα των υποδομών έχουν αντιμετωπιστεί ή βρίσκονται σε πορεία επίλυσης τους. Τα έργα που κατασκευάστηκαν ή κατασκευάζονται από τα Νομαρχιακά Προγράμματα Δ. Ε. που συγχρηματοδοτούνται από την Ε.Ε, μέσω του Β ΚΠΣ, είναι αρκετά και σημαντικά όπως:

- έργα αποχέτευσης (Φαρσάλων-Ελασσόνας-Αμπελώνα)
- " Φράγματα "
- " Ταμιευτήρες "
- Βελτιώσεις και κατασκευές οδικών έργων
- Βελτίωση αλιευτικών καταφυγίων
- Διαμόρφωση της κοίτης του Πηνειού

3.2 Συνοπτική Ιστορική Αναδρομή και Διοικητική Διαίρεση του Νομού Θεσσαλονίκης

Η Θεσσαλονίκη είναι μια ιστορική πόλη της Ελλάδας. Στη μακρά ιστορική της πορεία βρέθηκε υπό την κατοχή διάφορων λαών και απετέλεσε τόπο πολιτισμικής σύγκλισης πολλών εθνοτήτων. Από το 1912 και τη λήξη του Α' Βαλκανικού Πολέμου αποτελεί τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη του σύγχρονου ελληνικού κράτους και σήμερα είναι η μεγαλύτερη πόλη της Μακεδονίας και πρωτεύουσα της περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, με πληθυσμό 800.764 κατοίκους το 2001 (www.aneth.gr).

Η ίδρυσή της συμπίπτει με την αρχή της ελληνιστικής εποχής, την ανάληψη δηλαδή της οικουμενικής αυτοκρατορίας του Μεγάλου Αλεξάνδρου από τους επιγόνους του και την κυριαρχία του ελληνικού πολιτισμού στο μεγαλύτερο τμήμα του γνωστού, για τον τότε δυτικό άνθρωπο, κόσμου. Ο κληρονόμος του βασιλείου της Μακεδονίας και σύζυγος της ετεροθαλούς αδελφής του Μεγάλου Αλεξάνδρου, Κάσσανδρος, ίδρυσε την πόλη συνενώνοντας 26 πολίχνες, που βρίσκονταν γύρω από το Θερμαϊκό κόλπο, και της έδωσε το όνομα της γυναίκας του, θυγατέρας του Φιλίππου Β', Θεσσαλονίκης (όνομα που προήλθε μετά από επιτυχή έκβαση μάχης επί των Θεσσαλών) (www.aneth.gr).

Τον 2ο π.Χ. αιώνα πέρασε στη ρωμαϊκή κυριαρχία, όπως και ο υπόλοιπος ελλαδικός και μικρασιατικός ελληνιστικός χώρος, και απετέλεσε αρχικά μία από τις τέσσερις έδρες διοίκησης των επαρχιών της Μακεδονίας, ενώ αργότερα έγινε πρωτεύουσα ολόκληρου του ρωμαϊκού θέματος της Μακεδονίας. Στην απαρχή της μετάβασης από τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία στη Χριστιανική Αυτοκρατορία της Ανατολής με τη μεταφορά της πρωτεύουσας από το Μεγάλο Κωνσταντίνο ανατολικά, υπήρξε, εξαιτίας της σημαίνουσας στρατηγικής της θέσης, μια από τις υποψήφιες πόλεις, οι οποίες προτάθηκαν

ως αντικαταστάτριες της Ρώμης. Παρ' ότι, όμως, προτιμήθηκε το Βυζάντιο ως νέα πρωτεύουσα, η Θεσσαλονίκη είχε τον πολιτικό και πολιτισμικό ρόλο της *συμβασιλεύουσας* πόλης.

Η οθωμανική προέλαση στη χερσόνησο του Αίμου εφόρευσε και τη Θεσσαλονίκη το 1432 στο Βασίλειο των Οσμανλιδών, όπου παρέμεινε για πέντε περίπου αιώνες. Ο πολυεθνικός χαρακτήρας της Αυτοκρατορίας ευνόησε, έπειτα από μερικές δεκαετίες, την εγκατάσταση εβραϊκών φύλων από την Ιβηρία και τη Βόρεια Ευρώπη. Αυτή η πληθυσμιακή μετακίνηση ανέδειξε τη Θεσσαλονίκη στη σημαντικότερη παγκόσμια εβραϊκή μητρόπολη μέχρι τουλάχιστον και τις αρχές του 20ου αιώνα. Εκτός αυτού, ειδικότερα από τα μέσα του 19ου αιώνα, υπήρξε το πλέον κοσμοπολίτικο αστικοποιούμενο κέντρο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και ο σημαντικότερος πόλος πολιτικών κινήσεων και κινημάτων (www.aneth.gr).

Η προσάρτησή της στον κορμό του εθνικού ελληνικού κράτους το 1912 με τη συνακόλουθη μετακίνηση του μουσουλμανικού πληθυσμού αλλά και τον ερχομό, μία δεκαετία αργότερα, των χριστιανικών προσφυγικών πληθυσμών Ανατολίας και Μικράς Ασίας συνέτειναν στην αλλαγή της πληθυσμιακής υφής της πόλης μετατρέποντάς τη σε μια αστική πολιτεία με κυριαρχία του ελληνικού στοιχείου και όλες τις ιδιομορφίες του ελλαδικού αστικού τύπου. Η αρχιτεκτονική και πολεοδομική της αλλαγή επιταχύνθηκε από τη Μεγάλη Πυρκαγιά του 1917 και τις προσπάθειες της νέας ελληνικής διοίκησης για εξελληνισμό του αρχιτεκτονικού ύφους της με την καταστροφή των μουσουλμανικών μνημείων. Τα τελευταία γεγονότα που σχετίζονται με την πληθυσμιακή αλλαγή της πόλης είναι η εξολόθρευση της ακμαίας εβραϊκής

κοινότητας από τα ναζιστικά στρατεύματα την περίοδο της τριπλής κατοχής και το κύμα εσωτερικής μετανάστευσης προς τα αστικά κέντρα που ξεκίνησε τη δεκαετία του '50 (www.aneth.gr).

Σήμερα η Θεσσαλονίκη αποτελεί μια από τις σημαντικότερες βαλκανικές και ανατολικοευρωπαϊκές έδρες σπουδών έχοντας τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα, ενώ γίνονται προσπάθειες για την επανεύρεση του παλαιού της ρόλου ως κέντρου των Βαλκανίων.

Ο Νομός Θεσσαλονίκης είναι ο μεγαλύτερος στην Μακεδονία και στην Βόρεια Ελλάδα. Πρωτεύουσα του νομού είναι η Θεσσαλονίκη που είναι και η δεύτερη μεγαλύτερη πόλη στην Ελλάδα. Διοικητικά ανήκει στην περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και είναι έδρα του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης.

Ο Νομός Θεσσαλονίκης βρίσκεται στην κεντρική Μακεδονία και βρέχεται από τον Θερμαϊκό κόλπο στα δυτικά και τον Στρυμονικό κόλπο στα ανατολικά. Στο κεντρικό-βόρειο τμήμα του νομού υπάρχει η κοιλάδα της Μυγδονίας με τη Λίμνη Κορώνεια (ή Λίμνη Αγίου Βασιλείου ή Λίμνη Λαγκαδά) και λίγο ανατολικότερα τη Λίμνη Βόλβη που είναι η δεύτερη μεγαλύτερη στην Ελλάδα. Τα βουνά βρίσκονται στο κεντρικό και βόρειο τμήμα του νομού. Στα βουνά περιλαμβάνονται ο Χορτιάτης στα κεντροδυτικά του νομού, ο Βερτίσκος στα βόρεια και τμήμα από τα Κερδύλλια στα βορειοανατολικά. Γειτονικά είναι ο Νομός Ημαθίας στα νοτιοδυτικά, ο Νομός Πέλλας στα δυτικά, ο Νομός Κιλκίς στα βόρεια, ο Νομός Σερρών στα ανατολικά και ο Νομός Χαλκιδικής στα νότια.

Μετά την εφαρμογή του "Σχεδίου Καποδίστριας" από το Υπουργείο Εσωτερικών το 1997, πολλές κοινότητες του νομού συγχωνεύθηκαν σε δήμους. Από το 2007 οι εναπομείνουσες κοινότητες Ευκαρπίας και Πεύκων ονομάστηκαν επίσης δήμοι. Έτσι, αυτή την στιγμή ο νομός διαιρείται σε 45 δήμους που φαίνονται στον παρακάτω κατάλογο.

<u>Δ. Αγίου Αθανασίου</u>	<u>Δ. Καλλιθέας</u>	<u>Δ. Τριανδρίας</u>
<u>Δ. Αγίου Γεωργίου</u>	<u>Δ. Καλλινδοίων</u>	<u>Δ. Χαλάστρας</u>
<u>Δ. Αγίου Παύλου</u>	<u>Δ. Κορωνείας</u>	<u>Δ. Χαλκηδόνας</u>
<u>Δ. Αμπελοκήπων</u>	<u>Δ. Κουφαλίων</u>	<u>Δ. Χορτιάτη</u>
<u>Δ. Αξιού</u>	<u>Δ. Λαγκαδά</u>	<u>Δ. Ωραιοκάστρου</u>
<u>Δ. Απολλωνίας</u>	<u>Δ. Λαχανά</u>	
<u>Δ. Αρέθουσας</u>	<u>Δ. Μαδύτου</u>	
<u>Δ. Ασσήρου</u>	<u>Δ. Μενεμένης</u>	
<u>Δ. Βασιλικών</u>	<u>Δ. Μηχανιώνας</u>	
<u>Δ. Βερτίσκου</u>	<u>Δ. Μίκρας</u>	
<u>Δ. Εγνατίας</u>	<u>Δ. Μυγδονίας</u>	
<u>Δ. Ελευθερίου - Κορδελιού</u>	<u>Δ. Νεαπόλεως</u>	
<u>Δ. Επανομής</u>	<u>Δ. Πανοράματος</u>	
<u>Δ. Ευκαρπίας</u>	<u>Δ. Πεύκων</u>	
<u>Δ. Ευόσμου</u>	<u>Δ. Πολίχνης</u>	
<u>Δ. Εχεδώρου</u>	<u>Δ. Πυλαίας</u>	
<u>Δ. Θερμαϊκού</u>	<u>Δ. Ρεντίνας</u>	
<u>Δ. Θέρμης</u>	<u>Δ. Σοχού</u>	
<u>Δ. Θεσσαλονίκης</u>	<u>Δ. Σταυρουπόλεως</u>	
<u>Δ. Καλαμαριάς</u>	<u>Δ. Συκεών</u>	

Η έκταση του νομού ανέρχεται σε 3.683 τ. χιλ. Ο συνολικός πληθυσμός του Νομού Θεσσαλονίκης σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ανέρχεται σε 1.057.825 κατοίκους.

Κεφάλαιο 4^ο

Αναπτυξιακές Εταιρίες Θεσσαλονίκης και Λάρισας Παρουσίαση, Μελέτη και Σύγκριση των Συγκεκριμένων Εταιριών

4.1 Αναπτυξιακή Εταιρία Θεσσαλονίκης – Τοπικό Πρόγραμμα Leader (www.aneth.gr)

Η Αναπτυξιακή Νομού Θεσσαλονίκης Α. Ε. - Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρία ΟΤΑ (ΑΝΕΘ), ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1992 με πρωτοβουλία φορέων της Αυτοδιοίκησης του Νομού, συλλογικών φορέων του αγροτικού χώρου και των παραγωγικών τάξεων της περιοχής. Βασική στόχευση της Εταιρίας απετέλεσε η λειτουργία της ως φορέα κινητοποίησης του ενδογενούς αναπτυξιακού δυναμικού του Νομού, συντονισμού και διαχείρισης αναπτυξιακών προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας leader I & II η ΑΝΕΘ, λειτουργώντας ως Ομάδα Τοπικής Δράσης αποτέλεσε το φορέα διαχείρισης για το Νομό Θεσσαλονίκης ενώ εθνικός ενδιάμεσος φορέας ήταν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (πρώην Υπουργείο Γεωργίας). Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας leader+, η ΑΝΕΘ αποτελεί τον τελικό δικαιούχο του τοπικού προγράμματος, το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιείται από αυτήν μετά την έγκριση του από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

4.1.1 Βασική Φιλοσοφίας της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας Leader+ (www.aneth.gr)

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία *Leader* είναι μια Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την 3η Προγραμματική Περίοδο (2000-2006), που έχει ως βασικό σκοπό βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της υπαίθρου και την προσέλκυση των νέων, μέσω της υλοποίησης πλέγματος δράσεων που ικανοποιούν παράλληλα τις εθνικές και κοινοτικές προτεραιότητες για τη Γ Προγραμματική Περίοδο (απασχόληση, ισότητα, προστασία του περιβάλλοντος κλπ).

Επιδίωξη της Πρωτοβουλίας είναι η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών, με την καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών, ανθρώπινων και οικονομικών πόρων τους, την ανακάλυψη νέων πηγών εισοδήματος και την παράλληλη προστασία της φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία leader+ επιδιώκει κάτι επιπλέον απ' αυτό που προσέφεραν οι προηγούμενες εφαρμογές της και εξακολουθούν να δίνουν σήμερα τα υπόλοιπα προγράμματα του Γ Κ.Π.Σ. Διαφέρει ως προς την προσέγγιση το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία σχεδιασμού και τον τρόπο υλοποίησης.

Ο πιλοτικός χαρακτήρας του προγράμματος εξασφαλίζεται κυρίως μέσω των δικτυώσεων (clusters) και των συνεργασιών. Κατά συνέπεια δίνεται βάρος στη δικτύωση ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, την κοινή

προβολή και προώθηση, τη συνεργασία και τη συλλογική στήριξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που μπορούν να εξασφαλίσουν τη βιωσιμότητα και συμπληρωματικότητα των δράσεων.

Η βασικότερη διαφοροποίηση της leader+ σε σχέση με τις παραπάνω παρεμβάσεις είναι η "πιλοτική εφαρμογή". Στο πλαίσιο αυτό η Πρωτοβουλία:

- ενθαρρύνει τις υποδειγματικές τοπικές πρωτοβουλίες ανάπτυξης
- στηρίζει δράσεις καινοτόμου, υποδειγματικού και μεταβιβάσιμου χαρακτήρα, οι οποίες παρουσιάζουν τις νέες οδούς που μπορεί να ακολουθήσει η αγροτική ανάπτυξη
- στηρίζει τις ανταλλαγές εμπειριών και τη μεταφορά τεχνογνωσίας μέσω συστηματικής και μόνιμης δικτύωσης και συνεργασιών.

4.1.2 Πρόγραμμα Leader+ και Τεχνική Στήριξη Φορέα Υλοποίησης (Ομάδα Τοπικής Δράσης) (www.aneth.gr)

Συνολικός προϋπολογισμός:	1.991.395,36 €
Δημόσια δαπάνη:	1.966.334,94 €
Ίδια συμμετοχή:	25.060,42 €

Στόχος του μέτρου είναι η στήριξη της λειτουργίας της ΟΤΔ (ΑΝ.Ε.Θ.) που έχει αναλάβει την υλοποίηση προγράμματος leader+ στην περιοχή της. Οι δράσεις του παρόντος μέτρου αφορούν στη λειτουργία της ΟΤΔ ως φορέα υλοποίησης του τοπικού προγράμματος της. Ως στόχος του μέτρου αναφέρεται επίσης η ενίσχυση της ταυτότητας της περιοχής μέσω της

αιφόρου αξιοποίησης των ενδογενών αναξιοποίητων πόρων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβαση 5 και της καθιέρωσης νέων μορφών οργάνωσης των οικονομικών της δραστηριοτήτων και βρίσκεται επομένως σε απόλυτη συνάφεια με το στρατηγικό στόχο για την ανάπτυξη της περιοχής. Το μέτρο αυτό αποτελεί την «καρδιά» του τοπικού προγράμματος και απευθύνεται σε κάθε είδους επιχειρήσει που ενεργοποιούνται γύρω από τα τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες (επιχειρήσει φιλοξενίας, εστίασης, εναλλακτικών μορφών τουρισμού, μεταποιητικές επιχειρήσει του αγροτικού και λοιπών τομέων της τοπικής οικονομίας, κλπ.), καθώς και στη δικτύωση αυτών. Το μέτρο αναδύεται σε 3 κατηγορίες πράξεων :

Κατηγορία Πράξης 1.2.1 – Παρεμβάσεις Αγροτικού Χαρακτήρα και Τουρισμού Ολοκληρωμένης Προσέγγισης

Οι δράσεις στην κατηγορία αυτή αφορούν όλο το φάσμα της τουριστικής προσφοράς της περιοχής (καταλύματα, χώρους εστίασης, επισκέψιμα αγροκτήματα, εναλλακτικές και ειδικές μορφές τουρισμού, επιχειρήσει προώθησης του τοπικού τουριστικού προϊόντος). Κοινό χαρακτηριστικό των δράσεων της κατηγορίας αυτής είναι η προσπάθεια για δημιουργία υποδομών και προσφορά υπηρεσιών υψηλού επιπέδου.

Όλες οι επενδύσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας θα πρέπει υποχρεωτικά να τηρούν προκαθορισμένες προδιαγραφές, να συμμετέχουν στο Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Αγροτικού Τουρισμού του Νομού Θεσσαλονίκης, που έχει ήδη συσταθεί, να προσφέρουν συνακόλουθα κοινές υπηρεσίες στο πλαίσιο λειτουργίας τους και να φέρουν το ειδικό «σήμα» του τοπικού προγράμματος «Γεύσης ζωής από τα χωριά της Θεσσαλονίκης».

Ειδικότερα μέσα από την κατηγορία πράξης 1.2.1 χρηματοδοτούνται 16 έργα τα οποία αναφέρονται ως ακολούθως :

- Η δημιουργία 4 καταλυμάτων για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας των υποδομών διανυκτέρευσης στην περιοχή (1 στην Περιστερά, 1 στα Βρασνά, 1 στον Άνω Σταυρό και 1 στην Λουτρόπολη Ν. Απολλωνίας)
- Η δημιουργία 7 υποδομών εστίασης για τη συμπλήρωση της δυναμικότητας της περιοχής (1 στο Δρυμό, 1 στο Λευκοχώρι, 1 στην

Οσσα, 1 στα Βρασνά, 1 στο Αρδαμέρι, 1 στα Πετροκέρασα και 1 στο Σοχό)

- Η δημιουργία 1 μονάδας ιπποτουρισμού στο Λιβάδι
- Η βελτίωση και δημιουργία υποδομών, σε επισκέψιμο αγρόκτημα με υποδομή διανυκτέρευσης στο Λευκοχώρι
- Η βελτίωση 1 καταύματος στο Λιβάδι και 1 κέντρου εστίασης στο Μελισσοχώρι.
- Η ανάδειξη - αναβάθμιση των εγκαταστάσεων της Λουτρόπολης Ν. Απολλωνίας.

Κατηγορία Πράξης 1.2.2 – Μικρές Επιχειρήσεις και Λοιποί Τομείς Οικονομίας (www.aneth.gr)

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται σ' αυτή την κατηγορία απευθύνονται σε ευρύτατο φάσμα μεταποιητικών επιχειρήσεων του αγροτικού τομέα αλλά και των λοιπών τομέων της οικονομίας, όπως επιχειρήσει χειροτεχνίας-οικοτεχνίας, ειδών παραδοσιακής τέχνης, επιχειρήσει αξιοποίησης τοπικών φυσικών πόρων και αξιοποίηση παραδοσιακών τεχνικών και χώρων. Περιλαμβάνουν επίσης ενέργειες προσαρμογής των επιχειρήσεων σε ανάγκες πιστοποίησης ή δικτύωσης.

Κοινό χαρακτηριστικό των δράσεων της κατηγορίας αυτής είναι η επιδίωξη για διασφάλιση της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων μέσω παρεμβάσεων για την κατοχύρωση της ποιότητας των προϊόντων. Όλες οι επενδύσεις που ενισχύονται στο πλαίσιο αυτής της κατηγορίας θα πρέπει υποχρεωτικά να τηρούν προκαθορισμένες προδιαγραφές, να συμμετέχουν στο Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας Μεταποιητικών Επιχειρήσεων του Νομού

Θεσσαλονίκης, που έχει ήδη συσταθεί, να προσφέρουν συνακόλουθα κοινές υπηρεσίες στο πλαίσιο λειτουργίας τους και να φέρουν το ειδικό «σήμα» του τοπικού προγράμματος «Γεύσης ζωής από τα χωριά της Θεσσαλονίκης».

Ειδικότερα, μέσα από από την κατηγορία πράξης 1.2.2, χρηματοδοτούνται 14 έργα ως ακολούθως :

- Η μετεγκατάσταση και ο εκσυγχρονισμός 1 εργαστηρίου αργυροχρυσοχοΐας στο Δρυμό
- Η δημιουργία 2 επιχειρήσεων μεταποίησης-τυποποίησης προϊόντων φυτικής παραγωγής (1 στην Απολλωνία και 1 στον Ευαγγελισμό).
- Η δημιουργία 1 παραδοσιακού τυροκομείου στον οικισμό Πλατεία του Δ. Απολλωνία.
- Η δημιουργία και ο εκσυγχρονισμός 4 μονάδων παραγωγής ειδών διατροφής και ζαχαροπλαστικής (1 στο Μονοπήγαδο του Αγίου Αντωνίου, 1 στη Γερακαρού, Ιστό Κολχικό και Ιστό Δρυμό)
- Ο εκσυγχρονισμός 1 εκτροφείου ορτυκιών στις Πέντε Βρύσες
- Η δημιουργία πρόσθετων υποδομών σε 1 επισκέψιμο οινοποιείο στην Όσσα και η μετατροπή 1 υφιστάμενου οινοποιείου στη Λευκούδα του Δ. Αρέθουσας ε επισκέψιμο με τη δημιουργία υποδομών.
- Ο εκσυγχρονισμός 2 τυροκομείων στη Δορκάδα
- Συγχρονισμός 1 οινοποιείου στη Λευκούδα του Δ. Αρέθουσας.

Κατηγορία Πράξης 1.2.3 – Επενδύσεις που Ενισχύουν τη Συλλογική, Τομεακή και Διατομεακή Δράση με τη Χρήση της Σύγχρονης Τεχνολογίας, Τεχνογνωσίας και Νέων Τεχνικών (www.aneth.gr)

Η κατηγορία αποβλέπει στη δημιουργία κοινών φορέων (ένας για τις μεταποιητικές επιχειρήσει και ένας για τις επιχειρήσεις αγροτικού τουρισμού) οι οποίοι αναλαμβάνουν την υλοποίηση/διαχείριση κοινών δράσεων των ομοειδών επιχειρήσεων. Ήδη έχουν συσταθεί από τις ενταχθείσες μέχρι σήμερα στο Τοπικό Πρόγραμμα Επιχειρήσει, 1 Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για τις επιχειρήσεις αγροτικού τουρισμού και 1 Τοπικό Σύμφωνο Ποιότητας για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις, «στα χωριά τη Θεσσαλονίκης». Ειδικότερα, μέσα από την κατηγορία πράξης 1.2.3 χρηματοδοτούνται 2 έργα:

- Συγκρότηση και Λειτουργία του Δικτύου Αγροτουριστικών Επιχειρήσεων του Νομού Θεσσαλονίκης
- Συγκρότηση και Λειτουργία του Δικτύου Μεταποιητικών Επιχειρήσεων του Νομού Θεσσαλονίκης.

Στόχος του συγκεκριμένου μέτρου είναι η τεχνική στήριξη της υλοποίησης των εντασσόμενων στο πρόγραμμα παρεμβάσεων, με την παροχή τεχνικής υποστήριξης προς τους φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση των δράσεων του. Η υλοποίηση του στόχου αυτού επιδιώκεται μέσω της τεχνικής υποστήριξης για την υλοποίηση δράσεων του προγράμματος, της εκπόνησης συγκεκριμένων εμπειρογνωμοσυμών και της προβολής τις περιοχής και των προϊόντων της και διενέργειας διαγωνισμού ιδεών για την εκπόνηση μελετών σχεδιασμού νέων προϊόντων για την περιοχή.

Οι δράσεις αυτές προηγήθηκαν της υλοποίησης των επενδύσεων και αφορούσαν στην εκπόνηση συγκεκριμένων εμπειρογνωμοσυνών για την υποστήριξη δράσεων του προγράμματος και στη διενέργεια διαγωνισμού ιδεών για την εκπόνηση μελετών σχεδιασμού νέων προϊόντων. Οι εμπειρογνωμοσύνες στόχευαν στην υποστήριξη συγκεκριμένων δράσεων του προγράμματος ιδιαίτερα του Μέτρου 1.2., που απαιτούν πολύ συγκεκριμένες προδιαγραφές καθώς και υψηλής ποιότητας εξειδίκευση. Ο διαγωνισμός ιδεών και η μελέτη σχεδιασμού νέων προϊόντων αφορούσε τις κατηγορίες:

- Τροφίμων-ποτών
- Συσσκευασίας
- Αντικείμενων οικιακής ή επαγγελματικής χρήσης

4.1.3 Προστασία Ανάδειξης και Αξιοποίησης Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (www.aneth.gr)

Δημόσια δαπάνη:	2.070.196,11 €
Ίδια συμμετοχή:	122.089,43 €
Συνολικός προϋπολογισμός :	12.192.285,54 €

Στόχος του μέτρου είναι η αύξηση επισκεψιμότητας της περιοχής μέσω της αειφορικής ανάπτυξης και αξιοποίησης περιοχών φυσικού κάλλους και ανάδειξης αξιόλογων ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων. Το μέτρο περιλαμβάνει δράσεις που αφορούν στην ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους και τοπίων κατά προτεραιότητα σε περιοχές *NATIIPA 2000*, στη δημιουργία και βελτίωση ορεινών καταφυγίων και συμπλήρωση μονοπατιών και διαδρομών πρόσβασης, στην ανάδειξη ιστορικών μνημείων και κυρίως αγροτικής κληρονομιάς και στη δημιουργία μουσείων αγροτικής, λαογραφικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κοινό χαρακτηριστικό των δράσεων αυτής της κατηγορίας πράξεων είναι η προσπάθεια για την ανάδειξη και αξιοποίηση περιοχών φυσικού κάλλους, με βάση τις αρχές της αειφορικής ανάπτυξης, προκειμένου να αποτελέσουν πόλο έλξης επισκεπτών με άμεσες θετικές επιπτώσεις για την τοπική οικονομία. Ειδικότερα μέσα από την κατηγορία πράξης 1.4.1 χρηματοδοτούνται 10 έργα:

- Η αποκατάσταση της τέως λίμνης Μαυρούδας
- Η αξιοποίηση, ανάδειξη και προστασία περιοχών φυσικού κάλλους της ευρύτερης περιοχής του οικισμού Λητής

- Η συνέχεια περιβαλλοντικών παρεμβάσεων στον άμεσο και ευρύτερο όγκο του Βερτίσκου
- Η βελτίωση και επισκευή δασικού κτιρίου στο Λαχανά και μετατροπή του σε καταφύγιο
- Η βελτίωση διαδρομών πρόσβασης σε αξιόλογες θέσεις φυσικού περιβάλλοντος της λίμνης Βόλβης
- Η διαμόρφωση μονοπατιού από θέση «Παλιό οστεοφυλάκιο» έως θέση «Της πέρδικας χα σπίτια», στην Περιστερά
- Η διαμόρφωση μονοπατιού από «Φαράγγι σκάλας» έως «Εκκλησάκι Αγίου Παρασκευής», στο Ζαγκλιβέρι
- Η ανάδειξη-ενοποίηση αρχαιολογικού χώρου ΔΑ Απολλωνίας
- Η ανάδειξη θέσεων φυσικού κάλλους στο Δασύλλιο Γερακαρούς
- Η δημιουργία Βοτανικού Κήπου στο Δήμο Λαχανά

4.2 Αναπτυξιακή Εταιρία Λάρισας – Τοπικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (www.aenal.gr)

Η Εταιρεία έχει την έδρα της στο δήμο Λάρισας του νομού Λάρισας. Υποκαταστήματα, πρακτορεία ή γραφεία της Εταιρείας μπορούν να ιδρυθούν οπουδήποτε εντός ή εκτός Ελλάδος με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της Εταιρείας, η οποία θα καθορίζει και τους ειδικούς όρους ιδρύσεως λειτουργίας τους, τις αρμοδιότητες και την έκταση της δικαιοδοσίας τους.

Σκοπός και Στόχοι της Εταιρείας

Σκοπός της Εταιρείας είναι η προώθηση της ανάπτυξης του νομού Λάρισας, της περιφέρειας Θεσσαλίας και γενικότερα της Ελλάδας με την αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση και προστασία των φυσικών και ανθρώπινων πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα του ενδογενούς δυναμικού περιοχής. Ως βασικός σκοπός ορίζεται η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της περιφέρειας μέσα από τις διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού, αποσκοπώντας παράλληλα και σε μια αποκέντρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων ως ακολούθως :

- Δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάληψη και υλοποίηση νέων παραγωγικών πρωτοβουλιών στον νομό και γενικότερα στην περιοχή.
- Μεριμνά για την βελτίωση της τεχνικής και κοινωνικό – πολιτιστικής υποδομής της περιοχής.

- Δυνατότητα βελτίωσης και αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και γενικότερα των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής.
- Υποβοήθηση της ενδογενούς ανάπτυξης του νομού μέσω βελτίωσης του επιπέδου ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών φορέων, και μέσω προσέλκυσης ανθρώπινου δυναμικού.
- Υποβοήθηση της ανάπτυξης με σεβασμό στο περιβάλλον.
- Συμβολή στην πολιτιστική ανάπτυξη και στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στόχοι της Αναπτυξιακής Εταιρείας Λάρισας

- Συμβολή στον προγραμματισμό ανάπτυξης της περιοχής με την διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης των πόρων της περιοχής.
- Ορθολογικός σχεδιασμός των νομαρχιακών και τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- Εκπόνηση των αναγκαίων και πάσης φύσεως αναπτυξιακών μελετών.
- Διενέργεια απογραφικών ερευνών όλων των φυσικών και ανθρώπινων πόρων της γεωγραφικής περιοχής του νομού Λάρισας με ταυτόχρονη χωροταξία των χρήσεων γης.
- Βελτίωση της γενικής πληροφόρησης φορέων και δυνατοτήτων.
- Δημιουργία προϋποθέσεων για την επέκταση της τεχνικής και κοινωνικό – πολιτιστικής υποδομής της περιοχής με την υποβοήθηση των αρμόδιων φορέων στην:
 - οργάνωση των φορέων εκτέλεσης των έργων βελτίωσης και
 - επέκτασης της τεχνικής υποδομής και της κοινωνικό –

- πολιτιστικής υποδομής της περιοχής. Ιεράρχηση των
- αναγκών και στον προγραμματισμό έργων βελτίωσης και
- επέκτασης της τεχνικής υποδομής της περιοχής.
- Δημιουργία δυνατοτήτων για την υλοποίηση νέων παραγωγικών πρωτοβουλιών στην περιοχή, με την Υποβοήθηση: στη σωστή επιβολή επενδύσεων, στο σωστό τεχνικό σχεδιασμό των επενδύσεων, στην αποτελεσματική υλοποίηση των επενδύσεων , στην οργάνωση επιχειρηματικών μονάδων, στη σωστή στελέχωση, στην ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών από την ίδια την Εταιρεία ή σε συνεργασία με άλλους φορείς.
- Προώθηση της ενδογενούς ανάπτυξης της περιοχής, βελτίωσης επιπέδου ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών φορέων, προσέλκυσης στελεχιακού δυναμικού με την Υποβοήθηση των αρμόδιων φορέων στην: βελτίωση της πληροφόρησης, ενημέρωσης φορέων και πολιτών για το τοπικό περιβάλλον και για τις δυνατότητες ανάληψης παραγωγικών πρωτοβουλιών. ανάπτυξη του πολιτιστικού επιπέδου στην περιοχή, προσέλκυση και επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής. Δημοσιοποίηση των νέων αναπτυξιακών θεσμών.
- Περιφερειακή ανάπτυξη με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος, με την Υποβοήθηση των φορέων για: προγραμματισμό και λήψη μέτρων με σεβασμό στο περιβάλλον, Εκπόνηση άρτιων μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων, την τήρηση των προδιαγραφών προστασίας του περιβάλλοντος κατά την υλοποίηση κάθε νέου έργου

- στην περιοχή, την τήρηση αρχείου και παρακολούθηση των στοιχείων που προσδιορίζουν το περιβάλλον της κάθε περιοχής
- Βελτίωση των δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και γενικότερα των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής, με την Υποβοήθηση στην βελτίωση: της εσωτερικής οργάνωσης των φορέων, των μεθόδων επιχειρηματικής δράσης των διάφορων παραγωγικών μονάδων, της αποτελεσματικότητας της συλλογικής δράσης των φορέων, του ανθρώπινου δυναμικού των φορέων, της πληροφόρησης – ενημέρωσης των φορέων.
 - Επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες από πλευράς της ίδιας της Εταιρείας με σκοπό την εκτέλεση έργων ή παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών. Συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες με σκοπό την εκτέλεση έργων ή παροχή συμβουλών και υπηρεσιών.
 - Αναβάθμιση του κοινωνικού τομέα και του ανθρώπινου δυναμικού.

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Η Εταιρεία διοικείται από το διοικητικό συμβούλιο, στο οποίο από επτά [7] μέλη. Πρόεδρος του Δ.Σ είναι ο εκάστοτε νομάρχης Λάρισας ή ο νομαρχιακός σύμβουλος, τον οποίο αυτός ορίζει με απόφαση του. Τα μέλη του Δ.Σ εκλέγονται από τη γενική συνέλευση των μετοχών για τέσσερα [4] χρόνια, εκτός από την πρώτη Σύνοψη που προσδιορίζεται στο άρθρο 41. μέλη του δ.ς μπορεί να είναι νομαρχιακοί σύμβουλοι ή πολίτες με ειδική γνώση, εμπειρία και ενδιαφέρον για τους σκοπούς της Εταιρείας..

Συγκρότηση Δ.Σ.

Το Δ.Σ. κατά την πρώτη συνεδρίαση του μετά την εκλογή του από τη Γ.Σ εκλέγει τον αντιπρόεδρο του με απόλυτη πλειοψηφία των μελών του. Αν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται να ασκήσει τα καθήκοντα του αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο. Αν ο αντιπρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από έναν σύμβουλο, που τον ορίζει το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. ή ο αναπληρωτής του προεδρεύει στις συνεδριάσεις του δ.ς και διευθύνει τις εργασίες του. Οι παραιτήσεις των μελών του Δ.Σ. και των διευθυντών της Εταιρείας υποβάλλονται στο δ.ς, το οποίο είναι αρμόδιο ν' αποφασίζει για αυτές. Οι αντιπρόεδροι μπορούν να επανεκλεγούν εντός ενός μηνός από την συγκρότηση του Δ.Σ, με απόφαση του Δ.Σ της Εταιρείας συγκροτείται επιστημονική επιτροπή με εισηγητικό και γνωμοδοτικό χαρακτήρα.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει στην έδρα της εταιρείας, τακτικά μια φορά το μήνα ύστερα από πρόσκληση του προέδρου ή του αναπληρωτή του, σε ημέρα και ώρα που ορίζονται απ' αυτόν και έκτακτα όταν το κρίνει σκόπιμο ο πρόεδρος ή ζητηθεί από τους συμβούλους. Το Δ.Σ εγκύρωσ συνεδριάζει εκτός της έδρας του σε άλλο τόπο, είτε στην ημεδαπή, είτε στην αλλοδαπή, εφ' όσον στη συνεδρίαση αυτή παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του και κανένα δεν αντιλέγει στην πραγματοποίηση της συνεδρίασης και στη λήψη αποφάσεων.

Το Δ.Σ. συγκαλείται από τον πρόεδρο του με πρόσκληση που γνωστοποιείται στα μέλη του δυο [2] τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες πριν από

την συνεδρίαση. Στην πρόσκληση πρέπει απαραίτητα να αναγράφονται με σαφήνεια και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, διαφορετικά η λήψη αποφάσεων επιτρέπεται μόνο εφ' όσον παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται όλα τα μέλη του δ.ς και κανείς δεν αντιλέγει στη λήψη αποφάσεων. Ύστερα από αίτηση του ενός τρίτου [1/3] τουλάχιστον των συμβούλων ο πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του οφείλουν :

- Να συγκαλούν το Δ.Σ μέσα σε προθεσμία δέκα [10] ημερών από την υποβολή της αίτησης
- Να εγγράφουν οποιαδήποτε πρόταση στην ημερήσια διάταξη της πρώτης συνεδρίασης του Δ.Σ, η οποία θα γίνει μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης

Αρμοδιότητες

Το Δ.Σ. είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την διοίκηση της εταιρίας, στην εκπροσώπηση, τη διαχείριση της περιουσίας της και γενικά την επιδίωξη των σκοπών της εταιρίας, θέματα τα οποία ανήκουν σύμφωνα με το νόμο και το παρόν καταστατικό στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ, εξαιρούνται από την δικαιοδοσία του Δ.Σ. Πράξεις του Δ.Σ ακόμα και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους, εκτός αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να την γνωρίζει. Περιορισμοί της εξουσίας του Δ.Σ με αποφάσεις της Γ.Σ δεν αντιτάσσονται στους καλόπιστους τρίτους ακόμα και αν έχουν υποβληθεί διατυπώσεις δημοσιότητας.

Ειδικότερα το Δ.Σ. εκπροσωπεί την εταιρεία στο εσωτερικό και στο εξωτερικό σε δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές και άλλες αρχές, σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου και διεθνείς οργανισμούς, στην Ελλάδα σε δικαστήρια κάθε βαθμού και δικαιοδοσίες, στον Αρειό Πάγο, στο συμβούλιο επικρατείας, στο ελεγκτικό συνέδριο και γενικά σε κάθε άλλη αρχή ή υπηρεσία.

Εγείρει αγωγές ή υποβάλλει μηνύσεις, δίδει εντολή σε μέλη του ή σε τρίτους να παρίστανται για την εταιρεία ως πολιτική αγωγή ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων σε μηνύσεις που έχουν υποβληθεί απ' αυτήν, ασκεί ένδικα μέσα τακτικά ή έκτακτα, ως και αναιρέσεις, προσφυγές και αναψηλαφήσεις, παραιτείται από αγωγές, μηνύσεις και ένδικα μέσα, δέχεται, επάγει και αντεπάγει όρκους, προσβάλλει έγγραφα ως πλαστά, καταργεί δίκες, συνάπτει συμβιβασμούς δικαστικούς και εξώδικους, με τους οφειλέτες ή με τους πιστωτές της εταιρίας και με όρους που εγκρίνει, ενεργεί και άρει κατασχέσεις επί κινητών ή ακίνητων και προβαίνει σε έγγραφες και εξαλείψεις υποθηκών και προσημειώσεων, συμφωνεί διαιτησίες, διορίζει διαιτητές, αναλαμβάνει και εισπράττει χρήματα, χρηματογήρα, μερισματαποδείξεις και τοκομερίδια, εισπράττει χρήματα και δίνει εξοφλήσεις και απαλλαγές, εκδίδει και οπισθογραφεί επιταγές, εκδίδει, αποδέχεται και οπισθογραφεί συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγή.

Αγοράζει και πωλεί για λογαριασμό της εταιρίας πρώτες ύλες, εμπορεύματα, ανταλλακτικά και οποιαδήποτε άλλα υλικά. Αγοράζει, πωλεί και ανταλλάσσει ακίνητα ή κινητά, συνιστά οριζόντιες ιδιοκτησίες επί ακίνητων και συντάσσει κανονισμούς των σχέσεων των συνιδιοκτητών ακίνητων και

χορηγεί εμπράγματα ασφάλειες πάσης φύσεως επί ακίνητων ή κινητών της εταιρίας [υποθήκες, προσημειώσεις υποθηκών, ενέχυρα κλπ], μισθώνει και εκμισθώνει κινητά ή ακίνητα, διενεργεί ή δέχεται παρακαταθήκες, συνάπτει συμβάσεις με τράπεζες για το άνοιγμα πιστώσεων, ζητεί την έκδοση εγγυητικών επιστολών ή πιστώσεων δια ανοικτού λογαριασμού, συνάπτει γενικά κάθε ενοχική, εμπράγματη ή εμπορική σύμβαση, δικαιοπραξία ή συναλλαγή, με οποιουσδήποτε όρους ήθελε εγκρίνει με τη προϋπόθεση ότι επιτυγχάνεται η ευόδωση του εταιρικού σκοπού. Λαμβάνει δάνεια για λογαριασμό της εταιρίας, εκτός από δάνεια δι' ομολογιών.

Παρέχει εντολές πληρωμής και αναγνωρίζει υποχρεώσεις, παρέχει εξοφλήσεις και οποιεσδήποτε απαλλαγές, παραλαμβάνει φορτωτικές και συνάπτει κάθε είδους συμβάσεις και συμφωνίες μετά τρίτων φυσικών ή νομικών προσώπων. Διοικεί και οργανώνει την Εταιρεία και τις επιχειρήσεις αυτής, συνάπτει συμβάσεις αντιπροσωπεύσεως με αλλοδαπούς οίκους, αποφασίζει την ίδρυση, λειτουργία, διακοπή ή κατάργηση εργοστασίων, γραφείων, πρακτορείων, αποθηκών ή υποκαταστημάτων της Εταιρείας, διορίζει και παύει διευθυντές, πράκτορες, αντιπροσώπους και προσωπικό της Εταιρείας.

4.2.1 Δραστηριότητες και Αντικείμενο Λειτουργίας της Αναπτυξιακή Εταιρίας Λάρισας (www.aena1.gr)

Οι βασικοί άξονες δραστηριότητας της Αναπτυξιακής Εταιρίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας είναι οι εξής:

- Η ενημέρωση και η πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού και η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος.
- Η οργάνωση της παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας.
- Η αξιοποίηση της υποδομής των Θεσσαλικών επιχειρήσεων, η προώθηση της συνεργασίας τόσο μεταξύ των, όσο και με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των τρίτων χωρών.
- Η δημοσίευση και προβολή με κάθε έντυπο και ηλεκτρονικό μέσο των προγραμμάτων του ΥΠΑΝ και των προακλήσεων υποβολής προτάσεων από επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα που επιθυμούν να ενταχθούν σε αντίστοιχα μέτρα.
- Η εισήγηση προς το Υπουργείο Ανάπτυξης, Εθνικής Οικονομίας, τον ΓΓ της Περιφέρειας και κάθε άλλο αρμόδιο, προτάσεων για την λήψη μέτρων που αφορούν την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της περιφέρειας.
- Η εξυπηρέτηση και εκπροσώπηση κάθε πρωτοβουλίας και προγραμμάτων Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών.
- Η εκπροσώπηση, στήριξη και προώθηση Εθνικών και Κοινοτικών προγραμμάτων.

- Η ανάληψη και στήριξη γενικά κάθε πρωτοβουλίας από την οποία μπορεί να βοηθηθεί η επιχειρηματική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Η συγκέντρωση της διάσπαρτης χρήσιμης πληροφορίας που παρέχεται σήμερα από τους επιχειρηματικούς και αναπτυξιακούς φορείς της περιφέρειας Θεσσαλίας από την εταιρεία και η διάχυσή της στον επιχειρηματικό κόσμο κατά τρόπο αξιοποιήσιμο.
- Προστασία του Περιβάλλοντος, η αειφόρος ανάπτυξη και η ενδυνάμωση επιχειρηματικού πνεύματος στον Τομέα του Τουρισμού.

Η Α.Ε.Ν.Α.Λ. Α.Ε. διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, τη μείωση της ανεργίας και την ενδυνάμωση της απασχόλησης. Η Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, συστήθηκε τον Ιούλιο του 1997, αποτελεί Ν.Π.Ι.Δ. με του εξής μετόχους:

	Ν Α ΛΑΡΙΣΑΣ	56,42%
	ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ	2,26%
	ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ	2,26%
	ΔΗΜΟΣ ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ	2,26%
	ΔΗΜΟΣ ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ	2,26%
	ΚΕΚ ΝΟΜ. Α. Λ. ΑΕ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΝΑΡΘΑΚΙΟΥ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΚΡΑΝΝΩΝΟΣ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΓΟΝΝΩΝ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΝΕΣΣΩΝΟΣ	3,00%

	ΔΗΜΟΣ ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ	3,00%
	ΔΗΜΟΣ ΛΑΚΕΡΕΙΑΣ	2,26%
	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ	3,00%
	ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ	3,00%
	ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑ	2,26%
	ΔΗΜΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	2,26%
	ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΑΡΜΕΝΙΟΥ	1,50%
	ΔΗΜΟΣ ΝΙΚΑΙΑΣ	2,26%
	ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΑ	1,50%
	ΚΟΙΝ. ΚΑΡΥΑΣ	1,50%
	Σύνολο	100%

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, σκοπός της εταιρείας είναι η προώθηση της ανάπτυξης του Νομού της Λάρισας, της Περιφέρειας Θεσσαλίας και γενικότερα της Ελλάδας με την αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση και προστασία των φυσικών και ανθρωπίνων πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα του ενδογενούς δυναμικού της περιοχής.

Πεπραγμένα

Στην μέχρι τώρα λειτουργία της η ΑΕΝΑΛ Α.Ε. έχει υλοποιήσει πλήθος Έργων και Μελετών, πάνω σε διάφορους τομείς, που επιγραμματικά αναφέρονται στον παρακάτω πίνακα :

A/A	ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
1	ΓΡΑΦΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ (ΓΒΑ) Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
2	Ο.Σ.Δ.Ε. 1999	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 1999 ΣΤΟ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ
3	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΩΣ ΕΝΕΡΓΟ ΜΕΛΟΣ ΣΤΟ ΔΙΚΤΥΟ REACTE	ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ
4	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ECITT	ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗ ΤΩΝ ΜΜΕ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΣΥΓΧΡΟΝΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
5	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Π.Ε.Τ.Α. Α.Ε.	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
6	MONEY SHOW 99	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ MONEY SHOW 99 ΠΟΥ ΔΙΕΝΕΡΓΗΘΗΚΕ ΣΤΗ ΛΑΡΙΣΑ
7	LEONARDO 99 - MUTASFOOD IN PRACTICE	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΤΩΝ
8	ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΜΜΕ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ

	ΤΟΥ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	
9	ΜΕΛΕΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
10	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΕΛΙΞΗ ΤΟΥ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
11	ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ & ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΦΙΛ & ΟΔΗΓΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
12	Ο.Σ.Δ.Ε. 2000	ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2000 ΣΤΟ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ
13	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ	ΣΥΣΤΑΣΗ ΛΙΜΕΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ

	ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΗΣ Ν. Α. ΛΑΡΙΣΑΣ	
14	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ, ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ, ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣ	ΜΕΛΕΤΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
15	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
16	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΟ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ (Ε.Φ.Δ.) ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» (Ε.Π.ΑΝ.) ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
17	ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Ν.Α. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
18	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ

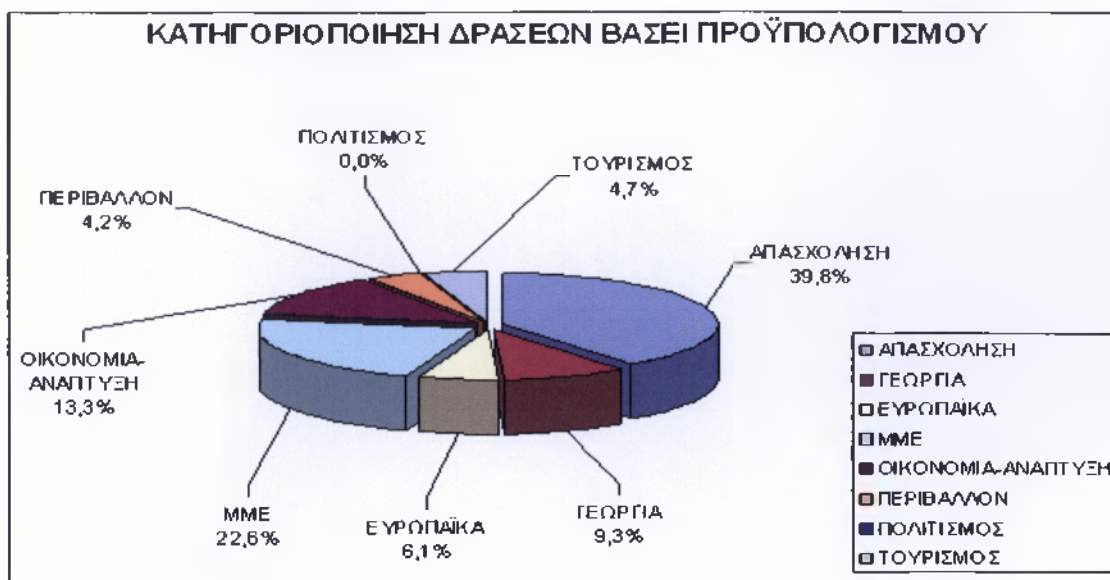
	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΑΓΙΟΚΑΜΠΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΕΛΙΒΟΙΑΣ	
19	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΑΓΓΑΛΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ
20	ΜΕΛΕΤΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΙΣΣΑΒΟΥ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΥΠΑΙΘΡΟΥ
21	ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΕΓΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ (INVENT)	ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΗΜΕΡΙΔΑΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ & ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ
22	ΜΕΛΕΤΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΡΥΑΣ

	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΡΥΑΣ	
23	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΤΩ ΟΛΥΜΠΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ ΤΟΥ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΚΟΥΝΟΥΠΙΩΝ
24	ΜΕΛΕΤΗ ΜΕΤΡΟΥ 5.2. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
25	ΟΙ ΤΣΙΓΓΑΝΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΡΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΡΟΜ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
26	ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΕΠΕΝΔΥΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ	ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ ΑΔΕΙΟΔΩΤΗΣΕΩΝ/ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
27	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΚΕΤΑ) ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΜΜΕ
28	INVENT I «ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ	ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΝΟΜΟΥ

	ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ»/ΔΡΑΣΗ «ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ»	ΛΑΡΙΣΑΣ
29	ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΕ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ (G.I.S.)	ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ
30	ΜΕΛΕΤΗ «ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ, ΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗΣ ΛΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΝΙΤΡΙΚΩΝ ΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΡΥΠΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ ΠΟΣΙΜΟΥ ΥΔΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ, ΚΡΑΝΝΩΝΑ-	ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΤΟΥΣ, ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

	ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ- ΠΟΛΥΔΑΜΑΝΤΑ- ΦΑΡΣΑΛΩΝ»	
31	«ΜΕΛΕΤΗ ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΙΟΥ»	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΛΤΑ ΠΗΝΕΙΟΥ
32	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ 5.2 «ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ, ΤΟΥ ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ 2000-2006, ΣΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΝΤΙΩΝ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΩΝ»	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ
33	ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ 5.3 «ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ» ΣΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΜΕ ΤΙΤΛΟ «ΘΕΣ. ΙΣ. ΝΕΤ»	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΕΥΠΑΘΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΩΝ

34	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΛΑΡΙΣΑΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΒΙ.ΠΕ. ΛΑΡΙΣΑΣ
35	ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	ΣΧΕΔΙΟ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ
36	“ Δίκτυο Ομάδων Έργου Πληροφόρησης & Υποστήριξης του πληθυσμού της Θεσσαλικής υπαίθρου”	Δίκτυο Πληροφόρησης και Υποστήριξης του πληθυσμού της Θεσσαλικής Υπαίθρου
37	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	Ψηφιοποίηση του περιεχομένου και προβολή όλων των μουσείων του Νομού Λάρισας
38	INTERREG III C	Διαπεριφερειακό Πλαίσιο Δράσης για την Αξιοποίηση της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς των Ορεινών Περιοχών της Μεσογείου
39	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Ν.ΛΑΡΙΣΑΣ	ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ν.ΛΑΡΙΣΑΣ

Τρέχοντα Προγράμματα

Στην παρούσα φάση η Α.Ε.Ν.Α.Λ. Α.Ε. υλοποιεί τα εξής προγράμματα:

- «Προώθηση στην Απασχόληση Γυναικών Απομακρυσμένων Περιοχών και Ατόμων των Ειδικών Ομάδων Ελληνοποντίων - Βορειοηπειρωτών» του προγράμματος «**ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕΤΡΟ 5.2**» ΤΟΥ ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν:

- 40 άνεργες Γυναίκες των Δήμων Λιβαδίου, Ολύμπου, Ναρθακίου, Πολυδάμαντα, Ευρυμενών, και του Δ.Δ Ψυχικού του Δήμου Κραννώνα
- 15 άνεργοι/ες Παλινοστούντες Ελληνοπόντιοι/ες και Βορειοηπειρώτες/σες

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει Προκατάρτιση, Κατάρτιση, Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες καθώς και ενέργειες Δικτύωσης, Δημοσιότητας-Ευαισθητοποίησης Συμβουλευτικής, τις οποίες θα υλοποιήσει η ΑΕΝΑΛ ως τελικός Δικαιούχος. Στα πλαίσια του Μέτρου 5.3: «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ των γυναικών» η ΑΕΝΑΛ συμμετέχει στην υλοποίηση Σχεδίου Δράσης, από Συνεργαζόμενους Φορείς της Περιφέρειας Θεσσαλίας, με τίτλο: «ΘΕΣ. ΙΣ. NET».

Μέσω του συγκεκριμένου σχεδίου στοχεύεται η ενδυνάμωση, η πληροφόρηση, η εμφύχωση των γυναικών, καθώς και η ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του κοινωνικού ιστού, ώστε να επιτευχθεί η κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των γυναικών. Βασικός στόχος είναι η κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία, προκειμένου μετά την ολοκλήρωση της παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών να ενταχθούν σε μια ή περισσότερες παρεμβάσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Η ΑΕΝΑΛ συμμετέχει στην υλοποίηση των ενεργειών της Δράσης ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ του προγράμματος.

Δράσεις, Συμβουλευτική

Στα πλαίσια του Μέτρου 5.2. "*Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης*" του ΠΕΠ Θεσσαλίας, εγκρίθηκε το Σχέδιο με τίτλο "*Προώθηση στην Απασχόληση Γυναικών απομακρυσμένων περιοχών και της ειδικής ομάδας Ελληνοποντίων και Βορειοηπειρωτών*". Το πρώτο στάδιο υλοποίησης του έργου περιλαμβάνει τη δράση της Συμβουλευτικής, στα πλαίσια της οποίας θα

αναπτυχθεί μια δέσμη ενεργειών που ως στόχο έχουν να συμβάλλουν στην πληροφόρηση, στην ενδυνάμωση και εμπύχωση του ωφελούμενου, καθώς και στην ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση όλου του κοινωνικού ιστού, με απώτερο στόχο την κοινωνική και εργασιακή ενσωμάτωση των ατόμων στα οποία απευθύνεται το παρόν σχέδιο και τα οποία απειλούνται από εργασιακό αποκλεισμό.

Ο κύριος άξονας της παρούσας δράσης περιλαμβάνει ενέργειες και υπηρεσίες πληροφόρησης και επαγγελματικού προσανατολισμού με σκοπό: την αύξηση της απασχόλησης, την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, την ψυχική ενδυνάμωση των ατόμων, την επίτευξη της ένταξης στο εργασιακό και κοινωνικό γίγνεσθαι, την αλλαγή νοοτροπιών και συμπεριφορών, με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων σε πλαίσια και στρατηγικές ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.

Για την επίτευξη των ανωτέρω, πρόκειται να υλοποιηθούν 660 Συνεδρίες των 60 ατόμων σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο (600 ατομικές και 10 ομαδικές συνεδρίες των 6 ομάδων των 10 ατόμων έκαστη) για 8 Παλινοστούντες, 7 Βορειοηπειρώτες και 45 γυναίκες κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών (Σύνολο 60).

Η δράση θα υλοποιηθεί με ίδια μέσα από την Α.Ε.Ν.Α.Λ., με παραχωρητήριο, σε πιστοποιημένους χώρους του ΚΕΚ Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας, σε διώροφο κτίριο, με πάρκινγκ 12 θέσεων στη Συμβολή των οδών Καρδίτσης και Ηρώων Πολυτεχνείου, συνολικού εμβαδού 220 τ.μ., ενώ η διαθέσιμη υποδομή για την υλοποίηση της δράσης είναι 50 τ.μ.

Κεφάλαιο 5^ο

Η Φροντίδα των Αναπτυξιακών Εταιριών Θεσσαλονίκης και Λάρισας για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) και Πρόσβαση Αυτών στη Τοπική Αυτοδιοίκηση – Ελληνική Νομοθεσία

(Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δελτίο
Τύπου Σχετικά με την Προσβασιμότητα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στη
Τοπική Αυτοδιοίκηση, 2/12/2003)

5.1 Τι ορίζονται ως Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ)

Ως άτομα με ειδικές ανάγκες αναφέρονται εκείνα τα οποία έχουν μόνιμες ή κάποιες προσωρινές βλάβες, ανικανότητες, αδυναμίες, αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω οι οποίες προέρχονται από φυσική, ψυχική ή κάποια νοητική ανεπάρκεια. Τα άτομα με μόνιμη ανικανότητα θεωρούνται και είναι οι κινητικοί ανάπηροι, οι τυφλοί και γενικότερα οι αμβλύοπτες, οι κωφοί, όσοι έχουν σημαντική δυσκολία στην αντίληψη, την επικοινωνία και την προσαρμογή καθώς και οι ασθενείς από αρτηριοσκλήρυνση, επιληψία, ανεπάρκεια νεφρού, ρευματικές παθήσεις, καρδιοπάθειες και διάφορες άλλες

ασθένειες. Ατομα με παροδική ανικανότητα μπορεί να είναι τραυματίες, παροδικά ασθενείς ή κάποιας άλλης φύσης μερικώς τραυματίες (Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, 2007).

Τα άτομα τα οποία χαρακτηρίζονται με ειδικές ανάγκες αποτελούν ουσιαστικά ένα ιδιαίτερο κομμάτι του κοινωνικού συνόλου που χρήζει μιας ιδιαίτερης προσοχής. Για το σκοπό αυτό ο κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός θα πρέπει να φροντίζει όλες οι κατασκευές συστημάτων οριζόντιας και κάθετης μεταφοράς να είναι φιλικές προς τα άτομα αυτά και εναρμονισμένες με τους κανονισμούς για την διευκόλυνση της διακίνησής τους. Θα πρέπει να αναφερθεί πως τα θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες "κατασκευάζονται" από τους ανθρώπους σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και φέρουν μια μεγάλη σχέση με τις αντιλήψεις, το πνεύμα και τις πεποιθήσεις, τόσο του κάθε «νομοθέτη» όσο και της κοινωνίας στην οποία ορίζονται.

Κύριος στόχος θα πρέπει να είναι η ένταξη των "διαφορετικών" ανθρώπων –ατόμων με ειδικές ανάγκες σε όλες τις φάσεις της καθημερινής ζωής, έτσι ώστε εκείνοι να οδηγούνται στην αυτενέργεια, την αυτοτέλεια και φυσικά την αλληλοαποδοχή. Η κοινωνική βοήθεια δεν θα πρέπει να περιορίζεται στη διατροφή αλλά και την κηδεμόνευση των αναπήρων. Θα ήταν ίσως χρησιμότερο να ενεργοποιεί το ίδιο το άτομο έτσι ώστε να αυτοεξυπηρετείται παρά να το εξυπηρετεί καθώς επίσης η πολιτική για τους αναπήρους να μην θεωρείται πολιτική αποκλειστικά για τα άτομα αυτά αλλά συνδυασμένη πολιτική με αυτούς μαζί (Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, 2007).

5.2 Ποια η Αντιμετώπιση των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στην Ελλάδα Γενικότερα

Πολλές φορές τα άτομα με ειδικές ανάγκες αναφέρονται και ως άτομα με ειδικές ικανότητες. Βέβαια στην Ελλάδα δεν μπορεί να υποστηριχτεί πως παρατηρείται μια μεγάλη ευαισθησία από τους κυβερνώντες ή τους διοικούντες των δημοσίων οργανισμών όταν εκείνοι αναφέρονται σ' αυτά τα άτομα (www.disabled.gr, 2008). Εντούτοις, η πραγματικότητα καθώς και η δύσκολη καθημερινότητα των ανθρώπων αυτών που βίωσαν και βιώνουν περισσότερο απ' τον καθένα τις επιπτώσεις από την πολιτική που έχουν ασκήσει όλες οι κυβερνήσεις έως σήμερα, θεωρείται μια πολιτική η οποία βάζει στο περιθώριο τις ανθρώπινες ανάγκες, καθώς φοβάται και δεν ξέρει να αγκαλιάζει τη διαφορετικότητα, παραμένει (www.disabled.gr, 2008).

Υπάρχουν χιλιάδες άνθρωποι οι οποίοι βιώνουν σκληρά τη διαφορετικότητά τους σε κάθε τους βήμα. Από το πρωινό τους ξύπνημα, τις καθημερινές ανάγκες, στο σχολείο, στη δουλειά, στο δρόμο, στην ψυχαγωγία, σε όλα αυτά, που για τους υπόλοιπους θεωρούνται αυτονόητα. Με βάση κάποια διεθνή δεδομένα, οι ανάπηροι και τα άτομα με ειδικές ανάγκες (ΑμΕΑ) φτάνουν το 10% του γενικού πληθυσμού (www.disabled.gr, 2008). Οι μισοί από αυτούς, δηλαδή το 5% του γενικού πληθυσμού, είναι οι βαριά ανάπηροι όπως τυφλοί, παραπληγικοί, κωφοί ή παιδιά με νοητική στέρηση και οι χρόνιοι πάσχοντες από σκλήρυνση κατά πλάκας ή μεσογειακή αναιμία.

Οι πρωτιές της Ελλάδος στα εργατικά και τροχαία ατυχήματα καθώς και σε συνδυασμό με την ανυπαρξία της πολιτικής πρόληψης και Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, επιβεβαιώνουν αυτή τη σκληρή

πραγματικότητα. Στη χώρα μας οι ανάπηροι και τα ΑμΕΑ δεν καταγράφηκαν σχεδόν ποτέ. Με μια συνειδητή επιλογή των κυβερνήσεων, γιατί η απογραφή τους θα αναδείκνυε το μέγεθος του προβλήματος και την αναντιστοιχία των αναγκών με όσα γίνονται με σκοπό την πρόληψη της αναπηρίας, την αποκατάσταση, την εκπαίδευση, την παραγωγική ένταξη των ΑμΕΑ στις κοινωνίες.

Τα κέντρα ενημέρωσης και στήριξης των οικογενειών αυτών τα οποία φέρνουν στη ζωή ένα ανάπηρο παιδί ή που το παιδί τους καθίσταται ανάπηρο μετά από ένα τροχαίο ατύχημα ή μια ασθένεια, είναι βέβαια ανύπαρκτα. Βασικός κορμός στήριξης των αναπήρων και ΑμΕΑ, η οικογένεια η οποία προσπαθεί να αναπληρώσει τις ανεπάρκειες ενός κράτους που αδιαφορεί για την συγκεκριμένη κατάσταση. Στην Ελλάδα βέβαια, υπάρχουν μόνο 200 δημόσια κρεβάτια σε κέντρα αποκατάστασης, όλα στα νοσοκομεία της Αθήνας και για τους τραυματίες από εργατικά και τροχαία ατυχήματα και για την αντιμετώπιση των 35.000 εγκεφαλικών επεισοδίων το χρόνο (www.disabled.gr, 2008).

Απ' τα 220.000 περίπου παιδιά στη χώρα μας τα οποία έχουν ανάγκη ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, μόνο τα 15.000 πηγαίνουν σε κάποιο δημόσιο ή ιδιωτικό ειδικό σχολείο ή ειδική τάξη για τα άτομα αυτά. Τα υπόλοιπα 170.000 παιδιά παραμένουν εγκλωβισμένα στους τέσσερις τοίχους των σπιτιών τους, απλά ακούγοντας για το τι πρόκειται να γίνει. Η πρόσβαση στα πανεπιστήμια πρακτικά ένα κενό γράμμα φυσικά, αφού ούτε οι ανάλογες υποδομές υπάρχουν όπως ράμπες, ούτε τα ανάλογα εποπτικά μέσα καθώς

και το κατάλληλο προσωπικό όπως διερμηνείς για κωφούς φοιτητές, βιβλία Μπράιγ για τυφλούς και για τους φοιτητές με Ειδικές Ανάγκες.

Ο αποκλεισμός βέβαια από την εκπαίδευση, η έλλειψη βιβλίων για τυφλούς, η αδυναμία πρόσβασης σε θέατρα, κινηματογράφους, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, δημόσιες υπηρεσίες, ή μεγαλουπόλεις των πολυκατοικιών και της ανυπαρξίας έστω και μιας ελεύθερης σπιθαμής γης, θεωρούνται απροσπέλαστες στα ΑμΕΑ. Επίσης τα απροσπέλαστα μέσα μαζικής μεταφοράς, η αδυναμία σε πολλές περιπτώσεις των παραπληγικών και νεφροπαθών να βρουν ακόμα και έναν κατάλληλο τόπο για τις διακοπές τους είναι σχεδόν ενδεικτικά για την πρόσβαση των αναπήρων και ΑμΕΑ στον πολιτισμό, την καθημερινή ψυχαγωγία καθώς και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή τους ζωή. Πολύ περισσότερο, οι ανάπηροι και τα ΑμΕΑ στην εποχή της ελαστικοποίησης των εργασιακών σχέσεων, της διόγκωσης της ανεργίας, δεν έχουν καμία θέση στην παραγωγή για την κυβέρνηση, που προσπαθεί να κουκουλώσει το πρόβλημα με κάποια πενιχρά επιδόματα αλλά και με διάφορα προγράμματα, επιδοτούμενης ή όχι, κατάρτισης και επανακατάρτισης και ποτέ απασχόλησης (www.disabled.gr, 2008). Η φροντίδα της κυβέρνησης γι' τα άτομα αυτά περιορίζεται ουσιαστικά σε δηλώσεις πολιτικής σκοπιμότητας, που ως στόχο έχουν μόνο την επίδειξη κοινωνικής ευαισθησίας.

Ακόμα και ο νόμος 2430, ο οποίος ψηφίστηκε το έτος 1996 και προβλέπει την 3η Δεκέμβρη ως Εθνική Μέρα των ΑμΕΑ, αλλά και μια σειρά άλλες διατάξεις για τα ΑμΕΑ παρέμεινε δυστυχώς ανενεργός. Την ίδια τύχη είχε και η πολυδιαφημισμένη κάρτα αναπηρίας, που θα εκδιόταν μετά την

εξέταση όλων των ΑμΕΑ από ειδικές υγειονομικές επιτροπές. Ακόμα και οι σημαντικές διακηρύξεις της κάθε κυβέρνησης για θέσεις εργασίας για τα ΑμΕΑ μετατράπηκαν σε προεκλογικούς ψηφοθηρικούς αγώνες από μέρους των κομμάτων.

5.3 Αρχικό Νομοθετικό Πλαίσιο της 2ας Δεκεμβρίου 2003 το Οποίο Αναφερόνταν στην Πρόσβαση των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση και Προσπαθούν να «Κάνουν Πράξη» οι Αναπτυξιακές Εταιρίες Λάρισας και Θεσσαλονίκης

Το ΥΠΕΣΔΔΑ (Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) σε δελτίο τύπου το οποίο εξέδωσε την Πέμπτη 2 Δεκεμβρίου 2003, δηλαδή την παραμονή της διοργάνωσης εκδηλώσεων σε όλη την Ελλάδα για την ημέρα ανάδειξης των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, σημείωνε τα εξής (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003):

Η προστασία των ατόμων με αναπηρία αποτελεί βασική προτεραιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Σε συμμόρφωση με ειδική σχετική διάταξη του Συντάγματος (άρθρο 21 παρ. 6), το ΥΠΕΣΔΔΑ ανέλαβε τους τελευταίους μήνες συγκεκριμένες πρωτοβουλίες όπως οι ακόλουθες :

- Αποστολή της εγκυκλίου για σύσταση υπηρεσιακών μονάδων για τη διευκόλυνση των ΑμΕΑ.

Με την εγκύκλιο αυτή του ΥΠΕΣΔΔΑ καλούνται όλα τα Υπουργεία, οι Γενικές και Ειδικές Γραμματείες, οι Περιφέρειες κ.λπ. να προβούν άμεσα στη σύσταση των μονάδων διευκόλυνσης ατόμων με αναπηρίες. Ειδικότερα, τα Υπουργεία καλούνται να φροντίσουν για την εφαρμογή του σχετικού μέτρου και από τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ καθώς και οι Περιφέρειες να πράξουν το ίδιο για τους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού. Οι μονάδες οι οποίες συστήνονται θα είναι αρμόδιες για την προώθηση των μέτρων που θα εξασφαλίζουν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ στα κτίρια, όπου στεγάζονται οι υπηρεσίες του φορέα με την κατάλληλη διαρρύθμιση όπως για παράδειγμα ειδικές ράμπες.

Επιπλέον, οι μονάδες αυτές θα είναι αρμόδιες για την προώθηση των μέτρων τα οποία θα βελτιώνουν την ποιότητα των συνθηκών της διοικητικής εξυπηρέτησης των ΑμεΑ όπως για παράδειγμα με πληροφόρηση αυτών για τη χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, με κατά προτεραιότητα εξυπηρέτηση, εφαρμογή της υπηρεσίας μιας στάσης για να κινείται ο φάκελος της υπόθεσης από την υπηρεσία και όχι από μέρος του πολίτη.

- Ειδική ρύθμιση για τα ΑμεΑ στο Π.Δ. 160/2004 (άρθρο 11 παρ. 6) που αφορά τις ρυθμίσεις για τους εργαζόμενους με συμβάσεις ορισμένου χρόνου στο Δημόσιο Τομέα

Η ρύθμιση αυτή αφορά τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50% και άνω και φυσικά προβλέπει την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις του Π.Δ. 160/2004 και εφόσον διαθέτουν τη προϋπηρεσία τουλάχιστον δεκαοκτώ μηνών και ανεξάρτητα από το διάστημα διακοπής ανάμεσα στις συμβάσεις τους, εφόσον βέβαια πληρούν τις υπόλοιπες νόμιμες προϋποθέσεις. Οι

σημαντικές καθυστερήσεις οι οποίες παρουσιάστηκαν στην πράξη τα τελευταία χρόνια σχετικά με την υλοποίηση πρωτοβουλιών για τη διευκόλυνση των ΑμεΑ, ιδίως σχετικά με τις Δημόσιες Υπηρεσίες, επιβάλλουν την άμεση κινητοποίηση της Πολιτείας.

Από τον Μάιο του έτους 2002 το ίδιο υπουργείο και σε εφαρμογή της Απόφασης Αριθμού 52487/02(ΦΕΚ-18/Β/15-1-02), έστειλε προς όλες τις δημόσιες υπηρεσίες εγκύκλιο με θέμα «*Εξασφάλιση πρόσβασης των Ατόμων με Αναπηρίες σε κτίρια του Δημόσιου Τομέα*», όπου ανάμεσα στα άλλα οριζόταν (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003) :

Η μη προσπελασιμότητα των κτιρίων τα οποία στεγάζουν τις δημόσιες υπηρεσίες αποτελεί ένα βασικό και ανασταλτικό παράγοντα ο οποίος συντελεί στην ταλαιπωρία των εμποδιζόμενων ατόμων καθώς και στον αποκλεισμό τους από την όποια κοινωνική και οικονομική ζωή. Σε αυτό το πλαίσιο της προσπάθειας για βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των πολιτών, το ΥΠΕΣΔΔΑ προωθεί τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα κτίρια τα οποία στεγάζουν τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Με το τρόπο αυτό η βελτίωση των κτιριακών υποδομών και της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, αποτελεί μια οριζόντια δράση του προγράμματος «*Πολιτεία*» (Ν.2880/2001). Επίσης στο άρθρο 31 του πρόσφατου Ν.3013/2002 ορίστηκε ρητά ότι τα διάφορα Κέντρα Εξυπηρέτησης των Πολιτών (ΚΕΠ) θα πρέπει να είναι προσβάσιμα για τα ΑμεΑ.

Η Διεύθυνση της Απλούστευσης των Διαδικασιών και Παραγωγικότητας, με μια σειρά εγκυκλίων της έχει δώσει σχετικές οδηγίες αναφορικά με την υλοποίηση ενός προγράμματος βελτίωσης της

προσβασιμότητας στα κτίρια τα οποία στεγάζουν τις δημόσιες υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, κατ' επανάληψη και σύμφωνα με τις εγκυκλίους ΔΙΑΔΠ/8067/6-4-2001 και ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/21114/8-10-2001 έχει ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες να προβούν σε όλες τις απαραίτητες παρεμβάσεις με απώτερο σκοπό να εξασφαλιστεί η όποια οριζόντια και κατακόρυφη προσπέλαση στους χώρους όπου στεγάζονται για τα ΑμΕΑ.

Για να καταστεί εφικτή η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του συγκεκριμένου προγράμματος βελτίωσης της προσβασιμότητας, έχει ζητηθεί επίσης από τις υπηρεσίες να ενημερώνουν τους ειδικούς σχετικά με την πρόοδο των εργασιών συμπληρώνοντας κάποια σχετικά έντυπα. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία τα οποία αποστέλλονται, συμπληρώνονται οι πίνακες οι οποίοι περιοδικά και επικαιροποιούνται αλλά και τίθενται υπόψιν της όποιας πολιτικής ηγεσίας (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003).

Από τα στοιχεία τα έχει συγκεντρώσει έως τώρα η υπηρεσία του Υπουργείου, προκύπτει ότι ένας μικρός αριθμός υπηρεσιών προχώρησε στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης των κτιρίων και στα οποία στεγάζεται με σκοπό την αποστολή των σχετικών στοιχείων στην υπηρεσία του Υπουργείου και ότι πολλές δημόσιες υπηρεσίες και ιδιαίτερα οι Δήμοι δεν έχουν προχωρήσει στις απαιτούμενες παρεμβάσεις όπως προέβλεπε ο Νόμος του 2003 (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003).

Σύμφωνα λοιπόν με τα ανωτέρω και έχοντας λάβει επιπλέον υπόψιν τα ακόλουθα (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003) :

- Τις υποχρεώσεις των υπηρεσιών που προκύπτουν από τις διατάξεις του Γ.Ο.Κ. όπως τροποποιήθηκαν πρόσφατα και από τις ειδικότερες ρυθμίσεις σύμφωνα με τις αποφάσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ με αριθμό 52487, οι *Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ* σε υφιστάμενα κτίρια και την με αριθμό 52488 σχετικά με τις *Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών* σύμφωνα με το ΦΕΚ 18/Β/15-1-2002,
- Το γεγονός ότι με την ανάληψη από την Ελλάδα της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το πρώτο εξάμηνο του 2003 καθώς και την οργάνωση και διεξαγωγή το 2004 των Ολυμπιακών Αγώνων και των Παραολυμπιακών Αγώνων, η χώρα βρέθηκε στο επίκεντρο του διεθνούς ενδιαφέροντος και δέχθηκε μεγάλο αριθμό επισκεπτών, έπρεπε οι δημόσιες υπηρεσίες αφενός μεν να προχωρήσουν στην ολοκλήρωση των απαραίτητων ενεργειών για την προσαρμογή των κτιρίων τους στα όσα ορίζονταν στις κείμενες διατάξεις και αφετέρου να αποστείλουν συμπληρωμένο ολόκληρο το ερωτηματολόγιο σχετικά με την εκτίμηση του βαθμού της προσβασιμότητας των χώρων όπου στεγάζονται οι δημόσιες υπηρεσίες έως το τέλος Ιουνίου του έτους 2004. Το ερωτηματολόγιο έπρεπε να είναι πλήρες και να αποτελεί, κατά κάποιο τρόπο «οδηγό» για τις παρεμβάσεις που έπρεπε να γίνουν.

Επιπρόσθετα πρέπει να αναφερθεί πως στον νόμο 2831/00 σύμφωνα με το ΦΕΚ-140/Α/13-6-00, στο άρθρο 28 και στην παράγραφο 5 αναφερόνταν ότι στα υφιστάμενα και πριν από την ισχύ του σχετικού νόμου

στα κτίρια τα οποία στεγάζονταν οι υπηρεσίες του Δημοσίου, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ευρύτερου δημόσιου τομέα, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτης και δεύτερης βαθμίδας, κοινωφελείς οργανισμοί, τράπεζες και ανταλλακτήρια τραπεζών, επιβάλλονταν να διεξαχθούν οι απαραίτητες διαμορφώσεις, ώστε οι λειτουργικοί χώροι να θεωρούνταν προσπελάσιμοι από άτομα με ειδικές ανάγκες (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2003).

5.4 Ποια η Πραγματικότητα Σχετικά με το Νομοθετικό Πλαίσιο της 2ας Δεκεμβρίου 2003 και την Πρόσβαση των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Οποία Προσπαθούν να Διορθώσουν οι Αναπτυξιακές Εταιρίες Λάρισας και Θεσσαλονίκης

Παρά την σχετική νομοθεσία και παρά τις διάφορες σχετικές «οχλήσεις» της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εσωτερικών επί των Κυβερνήσεων των δύο μεγάλων κομμάτων, φαίνεται ότι είναι ελάχιστες οι δημόσιες υπηρεσίες οι οποίες έχουν συμμορφωθεί με την σχετική νομοθεσία και αναφορικά με την εξασφάλιση της απρόσκοπτης πρόσβασης των ΑμΕΑ σε αυτές. Στον Νομό Έβρου για παράδειγμα, είναι ελάχιστες οι υπηρεσίες στις οποίες υπάρχουν ράμπες ή ένας άλλος τρόπος πρόσβασης των ΑμΕΑ. Το τελευταίο διάστημα και με αφορμή την πρόθεση των διαφόρων οργανισμών να εναρμονιστούν με την σχετική νομοθεσία κατασκευάζοντας μια ράμπα, η πολεοδομία παρά την σχετική νομοθεσία, θεωρεί ότι η συγκεκριμένη κατασκευή στο κτίριο αυτό είναι εντελώς παράνομη (www.disabled.gr, 2008).

Παρατηρείται λοιπόν ότι ενώ ένας Νόμος έχει ψηφιστεί και θα πρέπει να τεθεί άμεσα σε εφαρμογή στην Ελλάδα, μεσολαβεί ένας άλλος δημόσιος οργανισμός ο οποίος λόγω υπαρκτών προβλημάτων άλλων φορέων μπορεί να σταθεί εμπόδιο στην εφαρμογή του Νόμου. Παράδειγμα στη περίπτωση αυτή μπορεί να αναφερθεί το γεγονός ότι σε ένα δημόσιο οργανισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν μπορεί να γίνει ράμπα στο κατάλληλο σημείο γιατί λόγω ελλιπούς φωτισμού την νύχτα, οι πεζοί θα σκοντάφτουν στην ράμπα και υπάρχει ο κίνδυνος ατυχήματος.

Ένα άλλο παράδειγμα μπορεί να αναφερθεί στη περίπτωση όπου πριν δύο περίπου χρόνια ένα ΙΕΚ Αθήνας όπου στα πλαίσια των προγραμμάτων του έκανε και μια εργασία με τίτλο «Περπατώ στην Αθήνα», όπου καταγράφεται η δυσκολία πρόσβασης και κίνησης των αναπήρων στην Αθήνα (www.disabled.gr, 2008). Τότε τα παιδιά μαζί με τους εκπαιδευτικούς και τον Διευθυντή του ΙΕΚ, επισκέφθηκαν τον δήμαρχο Αθήνας και το Νομάρχη Αττικής, όπου τους ενημέρωσαν για όλες τις δυσκολίες που κατέγραψαν, και αποτέλεσμα εκείνης της επίσκεψης ήταν η κατασκευή ράμπας, στο ΚΕΠ της Νομαρχίας, μάλιστα με τεχνική ράμπα σε όλο το πλάτος του πεζοδρομίου που καταλάμβανε το κτίριο.

Στις μέρες μας επίσης ο Νομαρχιακός σύλλογος Ατόμων με αναπηρία Νομού Αττικής έχει επανειλημμένα θίξει το θέμα στον Δήμο Αθηναίων, όμως δυστυχώς ελάχιστα έχουν γίνει, με πιο χαρακτηριστική την περίπτωση πολλών δημόσιων οργανισμών κοινής ωφελείας. Φαίνεται ότι κάποιοι από τις υπηρεσίες «μεταφράζουν» την νομοθεσία όπως θέλουν. Με την ίδια

αδιαφορία αντιμετωπίζουν και την καλή λειτουργία και κατασκευή μιας ράμπας σε πεζοδρόμια της Αθήνας και των γύρω περιοχών.

Σημαντική όμως έλλειψη παρατηρείται και σχετικά με τα φανάρια με το ηχητικό σήμα ειδοποίησης, στο Δήμο Αθηναίων και κατόπιν διαγωνισμού όπου έχει ανατεθεί σε μια εταιρεία η κατασκευή του εν λόγω συστήματος, όμως παρά τον χρόνο που έχει περάσει καμιά εργασία δεν ξεκίνησε ποτέ (www.disabled.gr, 2008). Σχεδόν λοιπόν το σύνολο των προβλημάτων που αφορούν την πρόσβαση των ΑμεΑ στην τοπική αυτοδιοίκηση αλλά και την απασχόλησή τους, δεν αφορούν μόνο όσα σχολιάζονται στη παρούσα πτυχιακή και περιορίζονται στον Δήμο Αθηναίων, τα ίδια προβλήματα υπάρχουν σε όλο τον νομό και σχεδόν σε όλες τις υπηρεσίες της Αθήνας, με τρανταχτά παραδείγματα προς αποφυγή.

Τι και αν στο δελτίο τύπου που εξέδωσε ο Υπουργός κ. Παυλόπουλος την 2-12-2003 και όπως αναλύθηκε παραπάνω όριζε πως ειδικότερα τα Υπουργεία καλούνται να φροντίσουν αμέσως για την εφαρμογή του μέτρου και από τα εποπτευόμενα ΝΠΔΔ και οι Περιφέρειες να πράξουν το ίδιο για τους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού. Οι μονάδες οι οποίες θα συστήνονταν θα ήταν αρμόδιες για την προώθηση των μέτρων οι οποίες θα εξασφάλιζαν την προσβασιμότητα των ΑμεΑ στα κτίρια, όπου θα στεγάζονταν οι υπηρεσίες του φορέα με την κατάλληλη διαρρύθμιση όπως για παράδειγμα ράμπες. Η ερώτηση είναι βέβαια σε πόσους Ο.Τ.Α. (Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης) φτιάχτηκαν αυτές οι μονάδες φροντίδας για την προώθηση των μέτρων που αφορούν τα ΑμεΑ.

5.5 Η Νέα Εγκύκλιος του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Σχετικά με το Πρόγραμμα Προσβασιμότητας των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση (Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δελτίο Τύπου Σχετικά με την Προσβασιμότητα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στη Τοπική Αυτοδιοίκηση, 2/12/2003)

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2009 δόθηκε στη δημοσιότητα καθώς και σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες η νέα εγκύκλιος η οποία καταρτίστηκε από το ΥΠΕΣΔΔΑ και συγκεκριμένα το Κο. Παυλόπουλο, η νέα ρύθμιση σχετικά με το Πρόγραμμα Προσβασιμότητας των ΑμΕΑ στη Τοπική Αυτοδιοίκηση. Σύμφωνα με την εγκύκλιο αυτή, ο αστικός σχεδιασμός κατέχει μια ιδιαίτερη σημασία για την προώθηση της προσβασιμότητας, δεδομένου ότι μέσω της οργάνωσης και διαχείρισης των περιοχών μπορεί να διασφαλίσει τη συγκέντρωση των ζωτικής σημασίας υπηρεσιών, στα πιο προσβάσιμα σημεία των οικισμών, μειώνοντας τις άσκοπες μετακινήσεις από το ένα άκρο της πόλης στο άλλο και διασφαλίζοντας τη δυνατότητα προσέγγισής τους γενικά από όλους τους πολίτες και κυρίως από τα ΑμΕΑ και τα εμποδιζόμενα άτομα (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009).

Σε συνδυασμό δε με την ανάπτυξη, αφενός των προσβάσιμων συνεχών δικτύων πεζοδρομίων, πεζοδρόμων, ποδηλατοδρόμων και οδών ήπιας κυκλοφορίας και, αφετέρου, προσβάσιμων βιώσιμων αστικών μεταφορών, είναι δυνατό ο αστικός σχεδιασμός να συμβάλει στη δημιουργία ενός προσβάσιμου και άνετου περιβάλλοντος διαβίωσης και εργασίας.

Στο πλαίσιο της βιώσιμης διαχείρισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, θα πρέπει να διασφαλιστεί και η προσβασιμότητα των χώρων αστικού πρασίνου, των παραλιών και γενικά των φυσικών τοπίων στα ΑμεΑ. Επίσης, στο πλαίσιο της ενίσχυσης των βασικών πολιτιστικών υποδομών της χώρας όπως αρχαιολογικοί χώροι, πολιτιστικά κέντρα, εκθεσιακοί και συναυλιακοί χώροι, θέατρα, κινηματογράφοι κλπ., θα πρέπει πάντα να διασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ και σε αυτά. Τέλος, η εξασφάλιση της κυκλοφοριακής προσβασιμότητας συναρτάται απόλυτα με την προώθηση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας η οποία δίνει τη δυνατότητα πληροφόρησης στα ΑμεΑ (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009).

Αναφορικά με τον αντικειμενικό σκοπό της παρούσας εγκυκλίου, θα πρέπει να αναφερθεί πως στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του Π.Δ. 13/2005 – ΦΕΚ Α’/11/20.01.2005, υπάγονται και εκείνες οι οποίες αφορούν την προώθηση και παρακολούθηση της εφαρμογής ενεργειών των δημοσίων υπηρεσιών, των Ο.Τ.Α. α’ και β’ βαθμού και των Ν.Π.Δ.Δ. με απώτερο σκοπό την άμεση συμμόρφωσή τους προς την υποχρέωση που έχουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα δημιουργίας προσβάσιμης αλυσίδας η οποία συνδέει, με προσβάσιμα πεζοδρόμια και διαβάσεις κατά μήκος μίας συγκεκριμένης διαδρομής, τις προσβάσιμες εγκαταστάσεις και υποδομές (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009).

Προς την κατεύθυνση αυτή, κρίνεται εντελώς σκόπιμη η εφαρμογή ενός οργανωμένου και συντονισμένου προγράμματος προσβασιμότητας υπό την καθοδήγηση αλλά και εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, και η οποία θα διεξάγεται σύμφωνα με τα ακόλουθα βήματα (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009) :

- Να επιλεγούν οι περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, όπως το εμπορικό, διοικητικό, εκπαιδευτικό, αθλητικό, αρχαιολογικό, ψυχαγωγικό κέντρο στο οποίο θα εφαρμοστούν οι απαραίτητες δράσεις για τη δημιουργία αλυσίδας ανεμπόδιστης πρόσβασης
- Να γίνει αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης πρόσβασης στις επιλεγείσες περιοχές με τη συμμετοχή εκπροσώπων των τοπικών φορέων ΑμΕΑ, στα κτίρια και στις εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται από το κοινό, καθώς και στο υφιστάμενο πλέγμα πεζοδρομίων του Ο.Τ.Α., ούτως ώστε να προσδιοριστούν τα σημεία που εμποδίζουν ή δυσχεραίνουν την κίνηση των ΑμεΑ και των εμποδιζόμενων ατόμων
- Να ομαδοποιηθούν τα εμπόδια σε κατηγορίες φυσικών, τεχνητών, αρχιτεκτονικών, διοικητικών και σε εκείνα που προκύπτουν λόγω συμπεριφοράς των πολιτών
- Να τεθεί ο προγραμματισμός των απαιτούμενων ενεργειών με βάση την ομαδοποίηση των εμποδίων, κατά προτεραιότητα, έχοντας ως κριτήριο την διαφοροποίησή τους σε εμπόδια όπως (i) η αφαίρεσή τους συνεπάγεται ελάχιστες δαπάνες και χρόνο και είναι άμεσα αντιμετωπίσιμα όπως για παράδειγμα οι διαφημιστικές πινακίδες, πινακίδες σήμανσης κυκλοφορίας οχημάτων, αντικείμενα αστικού εξοπλισμού και φύτευσης, κλπ, (ii) η εξάλειψή τους προϋποθέτει έργα ανακατασκευής πεζοδρομίων και/ή πεζοδρομήσεις με βάση τις απαραίτητες τεχνικές και κυκλοφοριακές μελέτες μέσω της ένταξής τους σε χρηματοδοτικά προγράμματα, (iii) οφείλονται στην πλημμελή εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. και μπορούν να

εξαλειφθούν με επαρκή αστυνόμευση αλλά και ταυτόχρονα με την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών προς την κατεύθυνση της αλλαγής της συμπεριφοράς τους στα ζητήματα της προσβασιμότητας όπως για παράδειγμα η αποφυγή παράνομης στάθμευσης πάνω στις ράμπες του πεζοδρομίου

- Θεσμικό πλαίσιο – εγκύκλιοι. Ο Νόμος σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος, ο οποίος αναφέρει πως τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας. Με δεδομένο ότι η Δημόσια Διοίκηση οφείλει να εξασφαλίζει σε όλους τους πολίτες ίδιες δυνατότητες άσκησης των δικαιωμάτων τους, η έλλειψη της προσβασιμότητας σε υποδομές, υπηρεσίες και αγαθά συνιστά παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ΑμΕΑ.
- Ο Νόμος 2831/2000 ο οποίος αφορά την «Τροποποίηση των διατάξεων του Ν. 1577/1985 “Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός” και άλλες πολεοδομικές διατάξεις» σύμφωνα με το ΦΕΚ Α’/140/13.06.2000.
- Ο Νόμος 3542/2007 ο οποίος αφορά τις «Τροποποιήσεις διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας - κωδικας Νόμου 2696/1999, Φ.Ε.Κ. 57/Α’» σύμφωνα με το ΦΕΚ Α’/50/02.03.2007.
- Η Απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. με αριθμό 52487/16.11.2001 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμΕΑ σε υφιστάμενα κτίρια» σύμφωνα με το ΦΕΚ Β’/18/15.01.2002.

- Η Απόφαση του Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. με αριθμό 52488/16.11.2001 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών σύμφωνα με το ΦΕΚ Β'18/15.01.2002. Με την συγκεκριμένη Απόφαση προβλέπεται ότι όλοι οι κοινόχρηστοι χώροι οικισμών όπως πλατείες, πεζόδρομοι, πεζοδρόμια κλπ. πρέπει να διαμορφώνονται ή να ανακατασκευάζονται με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται σε αυτούς η δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ. Επιβάλλεται δε η Ελεύθερη Ζώνη Όδευσης Πεζών ενώ οποιαδήποτε εξυπηρέτηση όπως σήμανση, φύτευση, αστικός εξοπλισμός κλπ. και τοποθετείται υποχρεωτικά εκτός αυτής.
- Η εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α./Γ.Γ.Δ.Δ. & Η.Δ. με αριθ. πρωτ. ΔΙΑΔΠ/Π.ΑμεΑ/Φ.3/5/5690/16.03.2006 η οποία αφορά «Επισημάνσεις στον προγραμματισμό προσβασιμότητας Ατόμων με Αναπηρία, έτους 2006».
- Η εγκύκλιος αριθ. 6 του ΥΠ.ΕΣ. / Γενική Διεύθυνση Τοπικής Αυτοδιοίκησης/Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών με αριθ. πρωτ. 8303/08.02.2008 «Δίκτυο προσβασιμότητας ΑμεΑ – Αφαίρεση εμποδίων από κοινόχρηστους χώρους που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών και ΑμεΑ».
- Η εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ./Γ.Γ.Δ.Δ. & Η.Δ. με αριθ. πρωτ. ΔΙΑΔΠ/Π.ΑμεΑ/Φ.3/2/6644/11.03.2008 «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας των κτιρίων των Δημοσίων Υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρία».

- Οδηγίες σχεδιασμού του Γραφείου μελετών για ΑμεΑ ΥΠΕΧΩΔΕ
«Σχεδιάζοντας για όλους»

Αναφορικά με την έκταση και το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης διάταξης, πρέπει να αναφερθεί πως εξαρχής κατέσται σαφές ότι τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν όλους τους Ο.Τ.Α. του α' βαθμού οι οποίοι εδρεύουν σε πρωτεύουσες νομών και τους Δήμους της Περιφέρειας Αττικής και τους Δήμους της Ν.Α. Θεσσαλονίκης. Σύμφωνα με τις τεχνικές οδηγίες οι οποίες αναφέρονται στη συγκεκριμένη εγκύκλιο, αυτές αναφέρονται στη μεθοδολογία σχεδιασμού του προγράμματος.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα προσβασιμότητας για να εφαρμοστεί επιτυχώς, θα πρέπει να έχει σαφείς στόχους και ελέγξιμα αποτελέσματα. Κατά συνέπεια, για να έχουν οι προτεινόμενες δράσεις υψηλή προστιθέμενη αξία θα πρέπει να σχεδιαστούν και να κατασκευαστούν με γνώμονα την επιλογή των κτιρίων Υπηρεσιών, βάσει ορισμένων κριτηρίων, όπως για παράδειγμα το να αφορούν αυτά Υπηρεσίες που χαρακτηρίζονται από μεγάλη προσέλευση κοινού όπως το Ληξιαρχείο, Δημοτολόγιο κλπ. ή να στεγάζουν δραστηριότητες που έχουν σχέση με το κοινό όπως των εμπορικών δραστηριοτήτων, πολιτιστικών-αθλητικών χώρων, χώρων εκπαίδευσης, μουσείων, πάρκων, χώρων συναυλιών κλπ.

Βασική προϋπόθεση για την ικανοποιητική προσέγγιση σ' αυτά τα σημεία είναι η ύπαρξη αλυσίδας πρόσβασης, που σημαίνει στην περίπτωση αυτή, ύπαρξη προσβάσιμων συγκοινωνιών, πεζοδρόμων ή πεζοδρομίων και θέσεων στάθμευσης αναπηρικών αυτοκινήτων κοντά στην προσβάσιμη είσοδο των κτιρίων ή των εγκαταστάσεων. Τα κρισιμότερα σημεία που πρέπει

να λαμβάνονται υπόψιν για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας των κοινόχρηστων αυτών χώρων είναι τα ακόλουθα (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009) :

- Οι σκάφες δηλαδή πεζοδρόμια, νησίδες όπου πρόκειται για τα κεκλιμένα επίπεδα, ράμπες οι οποίες συνδέουν την επιφάνεια του πεζοδρομίου, της νησίδας ή της πλατείας με το οδόστρωμα. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η αυστηρή τήρηση των τεχνικών οδηγιών σχεδιασμού
- Για τους οδηγούς τυφλών θα πρέπει να κατασκευάζονται για την καθοδήγηση ατόμων με προβλήματα όρασης από πλάκες συγκεκριμένης ειδικής υφής και σε έντονη χρωματική αντίθεση με τις υπόλοιπες. Τα σημεία κλειδιά στην κατασκευή του οδηγού τυφλών είναι Η αυστηρή τυποποίηση της υφής των πλακών, η διατήρηση του οδηγού τυφλών ελεύθερου εμποδίων σε όλο το μήκος του, η αποφυγή περιττών διαδρομών και διακλαδώσεων του οδηγού, για την αποφυγή αποπροσανατολισμού και σύγχυσης του ατόμου που τον χρησιμοποιεί.
- *Αστικός εξοπλισμός.* Με τον όρο αυτό εννοούνται όλες οι κατασκευές κοινής χρήσης που τοποθετούνται σε πεζοδρόμια, πλατείες και γενικά κοινόχρηστους χώρους της πόλης όπως περίπτερα, παγκάκια, κάδοι και καλάθια απορριμμάτων, “φανάρια” τροχαίας, ιστοί πινακίδων, στέγαστρα στάσεων κλπ. Θα πρέπει να τοποθετούνται απαραίτητα εκτός ζώνης όδευσης των πεζών και εκτός οδηγού τυφλών και να προβάλλονται πάντα στο έδαφος ώστε να είναι αναγνωρίσιμα από άτομα με προβλήματα όρασης. Οι απαραίτητες πινακίδες σήμανσης πρέπει να συγκεντρώνονται κατά το δυνατόν σε

- ένα σημείο ώστε να είναι δυνατή η απελευθέρωση του ωφέλιμου χώρου των πεζοδρομίων, πεζοδρόμων και πλατειών για την ασφαλή και ανεμπόδιστη κίνηση των πολιτών που τα χρησιμοποιούν. Είναι προφανές ότι σε όλες τις προηγούμενες κατασκευές πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι προβλεπόμενες τεχνικές οδηγίες σχεδιασμού
- Η παράνομη στάθμευση. Αποτελεί το πλέον σύνηθες και ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα στην αστική προσβασιμότητα.
 - Οι ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν σχετίζονται με την επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος καθώς επίσης κρίνεται απαραίτητη η εκτέλεση ορισμένων εργασιών όπως η αφαίρεση των κλαδιών των δένδρων και θάμνων που εμποδίζουν την ζώνη όδευσης και θέτουν σε κίνδυνο τους πεζούς και ιδιαίτερα τους έχοντες προβλήματα όρασης. Με το κλάδεμα πρέπει να κατευθύνεται η ανάπτυξη των δένδρων προς τα πάνω, τόσο ώστε, με το βάρος της φύλλωσης να εξασφαλίζεται το ελάχιστο ύψος ανεμπόδιστης όδευσης που είναι 2,20 μέτρα, και ο κορμός να στηρίζεται κατάλληλα και με επάρκεια ούτως ώστε να μην προβάλλεται στο χώρο της ανεμπόδιστης όδευσης. Τα παρτέρια, οι ζαρντινιέρες και τα κράσπεδα στις ρίζες των φυτών να μην καταλαμβάνουν ή να εμποδίζουν τη ζώνη όδευσης. Επισημαίνεται ότι πρέπει να υπάρχει πάντοτε πρόβλεψη για ύπαρξη συστημάτων περιορισμού της ανάπτυξης των ριζών στις καινούργιες φυτεύσεις.
 - Αφαίρεση των διαφημιστικών πινακίδων ή των αντικειμένων αστικού εξοπλισμού που εμποδίζουν την ελεύθερη ζώνη όδευσης, με την δέουσα προσοχή ώστε να μη μένουν προεξοχές στο δάπεδο.

- Συντήρηση των πλακών πεζοδρομίου έτσι ώστε να είναι στέρεα τοποθετημένες με ισόπεδη επιφάνεια.
- Τήρηση της ανεμπόδιστης ζώνης όδευσης πεζών ακόμα και σε ήδη αδειοδοτημένες επιφάνειες χρήσης πεζοδρομίου ή πεζόδρομου για τραπεζοκαθίσματα, περίπτερα κλπ.
- Τήρηση των διατάξεων του Κ.Ο.Κ. μέσω αυστηρού ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες όπως Δημοτική Αστυνομία ή Τροχαία για τα σταθμευμένα αυτοκίνητα πάνω στα πεζοδρόμια, στις ράμπες ΑμεΑ και στους χώρους στάθμευσης οχημάτων ΑμεΑ.

Σχετικά με την οικονομική κάλυψη και δυνατότητες χρηματοδότησης και όπως αναφέρεται στην εγκύκλιο, βασικό στοιχείο για την επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος αποτελεί η απρόσκοπτη χρηματοδότησή του. Βάσει του νέου κανονιστικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προγραμματική περίοδο 2007-2013, η Ελληνική Πολιτεία οφείλει να εντάξει οριζόντια στα Ε.Π. του ΕΣΠΑ την αρχή της μη διάκρισης και την αρχή της προσβασιμότητας των ΑμεΑ. Με βάση τα δεδομένα αυτά, η κάλυψη των απαιτούμενων δαπανών μπορεί να διεξαχθεί ως ακολούθως :

- Μέσω των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.)
- Μέσω του προγράμματος «Θησέας», για τους Ο.Τ.Α. οι οποίοι δεν έχουν χρησιμοποιήσει όλους τους πόρους που τους αναλογούν
- Μέσω της εγγραφής πιστώσεων στον οικείο προϋπολογισμό. Σχετική είναι η εγκύκλιος του ΥΠ.ΕΣ./Γ.Γ.Δ.Δ. & Η.Δ. με αριθ. πρωτ. ΔΙΑΔΠ/Π.ΑμεΑ/Φ.3/3/15685/10.06.2008 «Εξασφάλιση πιστώσεων για

εκτέλεση έργων προσβασιμότητας ΑμΕΑ στα κτίρια των Δημοσίων Υπηρεσιών».

Οι φάσεις εφαρμογής του συγκεκριμένου προγράμματος αναφέρονται ως εξής (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009). Το πρόγραμμα έχει διετή διάρκεια, αφορά τα έτη 2009-2010 και εξελίσσεται κατά φάσεις υλοποίησης και κατά προτεραιότητα δράσεων σύμφωνα με τον προγραμματισμό τον οποίο καθορίζουν οι ίδιοι οι Δήμοι. Ειδικότερα, το πρόγραμμα εξελίσσεται ως εξής ως προς τις φάσεις του

:

- **1η φάση.** Μελέτη καθορισμού των προσβάσιμων δικτύων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 (α) της παρούσης εγκυκλίου. Καταγραφή των εμποδίων στο επιλεγμένο δίκτυο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 (β) της παρούσης εγκυκλίου. Σχεδιασμός και εφαρμογή προγράμματος ενημέρωσης των πολιτών προς την κατεύθυνση της αλλαγής της συμπεριφοράς τους όσον αφορά στην αστική προσβασιμότητα. Η πρώτη φάση του προγράμματος πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως την 15η Ιουλίου 2009.
- **2η φάση.** Αυστηρός έλεγχος παράνομης στάθμευσης. Αφαίρεση εμποδίων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 (γ) της παρούσης εγκυκλίου. Αναθέσεις μελετών για τη διαμόρφωση ή ανακατασκευή πεζοδρόμων και/ή πεζοδρομίων. Η φάση αυτή του προγράμματος πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως 31/12/2009.

- **3η φάση.** Εφαρμογή των μελετών διαμόρφωσης και ανακατασκευής πεζοδρόμων και/ή πεζοδρομίων. Η φάση αυτή έχει ετήσια διάρκεια και αφορά όλο το έτος 2010 όπου και τοποθετείται χρονικά το πέρας του προγράμματος.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή του προγράμματος είναι οι Μονάδες Προσβασιμότητας των Δήμων και, όπου δεν υπάρχουν, οι Τεχνικές Υπηρεσίες των Δήμων ή οι ΤΥΔΚ. Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητη η συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών αυτών. Η ευθύνη και εποπτεία εφαρμογής του προγράμματος βαρύνει τον οικείο Δήμαρχο. Ιδιαίτερα τονίζεται η κρισιμότητα του ρόλου των Δημάρχων στην εποπτεία και στον έλεγχο της εφαρμογής των μέτρων προσβασιμότητας τους οποίους και η εγκύκλιος καθιστά προσωπικά υπεύθυνους (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009).

Ειδικά όσον αφορά τις Μονάδες Προσβασιμότητας, επισημαίνεται ότι αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικό παράγοντα για την επιτυχία του εγχειρήματος. Επομένως, αποτελεί επιτακτική ανάγκη η άμεση ενεργοποίησή τους προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του προγράμματος προσβασιμότητας. Επίσης, είναι άμεση προτεραιότητα η σύσταση αυτών των Μονάδων στους Δήμους, όπου δεν έχουν συσταθεί, όπως προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις. Εξάλλου, οι Μονάδες Προσβασιμότητας αποτελούν και τους συνδέσμους των Δήμων με το ΥΠ.ΕΣ. το οποίο έχει την ευθύνη και εποπτεία του όλου προγράμματος όπως παροχή των απαραίτητων οδηγιών, συντονισμός των ενεργειών των Μονάδων Προσβασιμότητας κλπ.

Σχετικά με τον έλεγχο εφαρμογής του προγράμματος, αυτός θα διενεργείται από τον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ο οποίος, κατά

λόγο αρμοδιότητας, θα κατευθύνει και συντονίζει όλους τους ελεγκτικούς μηχανισμούς του κράτους (π.χ. Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), προκειμένου να διαπιστώνεται η κινητοποίηση και συμμόρφωση των Δήμων στην εφαρμογή του προγράμματος. Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση κατά την οποία οι ελεγκτικοί μηχανισμοί διαπιστώσουν παράλειψη οφειλόμενων ενεργειών και επισημάνουν το γεγονός αυτό στις εκθέσεις τους, προσδιορίζοντας ταυτόχρονα και τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι αρμόδιοι φορείς, η μη συμμόρφωση του υπόχρεου φορέα, θα τίθεται υπόψη του Υπουργού Εσωτερικών για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Τέλος σχετικά με τα κίνητρα, θα πρέπει να σημειωθεί πως σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1, παρ. 2 του ν. 3230/04 (ΦΕΚ Α΄/44/11-2-2004), καθιερώθηκε η μέτρηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης. Σκοπός της μέτρησης είναι η αξιολόγηση των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης, η ενίσχυση της διαφάνειας, η πληρέστερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων και γενικότερα η βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009).

Μεταξύ των προβλεπόμενων δεικτών μέτρησης είναι και αυτοί οι οποίοι αφορούν την εφαρμογή των περί προσβασιμότητας και εξυπηρέτησης των ατόμων με αναπηρία διατάξεων. Κατά συνέπεια, η ορθή εφαρμογή των παρεμβάσεων σε συνδυασμό με το πρόγραμμα αποδοτικότητας του ΥΠ.ΕΣ. αποτελεί δείκτη αποδοτικότητας για τους δήμους. Επίσης, η επιτυχής υλοποίηση του προγράμματος από ένα Δήμο μπορεί να έχει ως συνέπεια τη χορήγηση βραβείων προσβασιμότητας. Επιπροσθέτως, η

βράβευση Δήμου που θα πρωτεύσει σε έργα προσβασιμότητας μπορεί να αποτελέσει κριτήριο για την διοργάνωση στο Δήμο αυτό εκδηλώσεων σε συνεργασία με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις των ΑμΕΑ (ΥΠΕΣΔΔΑ, 2009).

Επίλογος

Οι έννομες τάξεις των σύγχρονων κρατών προβλέπουν, εκτός του κράτους, τη σύσταση ενός μεγάλου αριθμού άλλων δημόσιων νομικών προσώπων στα οποία οργανώνονται τα όργανα που ασκούν δημόσια εξουσία. Η μέθοδος αυτή οργάνωσης, δηλαδή η σύσταση οργανωτικών μονάδων της δημόσιας διοίκησης έξω από το νομικό πρόσωπο του κράτους, που αποτελούν ιδιαίτερα νομικά πρόσωπα και έχουν δικά τους όργανα, ονομάζεται αυτοδιοίκηση.

Χαρακτηριστικό του συστήματος αυτού είναι ότι το κράτος δημιουργεί με νόμους μερικότερα νομικά πρόσωπα, τα λεγόμενα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους δίνει το δικαίωμα να ασκούν σε ορισμένα αντικείμενα δημόσια εξουσία. Οι υπηρεσίες αυτές γεωγραφικά είναι μέσα στα όρια του κράτους, αλλά ως υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων είναι κάτι χωριστό έξω από τη νομική προσωπικότητα του κράτους.

Η δημόσια εξουσία που ασκείται από τους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς παρουσιάζει σε σχέση με το κράτος μια διαφορά. Ότι δεν έχει πρωτογενή χαρακτήρα, αλλά είναι δοτή ή παράγωγη. Δεν αποτελεί ίδιο δικαίωμα των νομικών προσώπων που την ασκούν, αλλά ασκείται από τα πρόσωπα αυτά κατά παροχή εκ μέρους της πολιτείας. Το κράτος παραχωρεί για ορισμένα θέματα, και κατά ένα ορισμένο τμήμα, την εξουσία αυτή για άσκηση στους αυτοδιοικούμενους οργανισμούς με περιορισμούς, που θέτει η νομοθετική του εξουσία. Επομένως, το κράτος μπορεί να αυξήσει ή να ελαττώσει ή και να άρει από τα εν λόγω νομικά πρόσωπα την εξουσία που

τους έχει δώσει. Φορείς αυτοδιοίκησης μπορούν να είναι μόνο τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Φορείς δηλαδή της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι εδαφικά νομικά πρόσωπα, ενώ φορείς της ειδικής ή καθ' ύλην είναι μη εδαφικά νομικά πρόσωπα

Η έννοια της συνταγματικής κατοχύρωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι γενικά αμφίβολη. Ειδικότερα, συζητήθηκε στην Ελλάδα υπό το Σύνταγμα του 1927, αν οι συνταγματικές διατάξεις για την τοπική αυτοδιοίκηση είναι επιτακτικές ή κατευθυντήριες. Οι σχετικές διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος έχουν αναμφίβολα επιτακτικό χαρακτήρα εν όψει της σαφούς διατύπωσης τους. Οι διατάξεις των σύγχρονων Συνταγμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση κατοχυρώνουν αυτήν ως ένα θεσμό του δημοσίου δικαίου.

Οι Πρωτοβάθμιοι Οργανισμοί

Με την αρχική διάταξη της § 1 του άρθρου 102 του Συντάγματος καθιερώνονταν δύο είδη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης του ίδιου πρώτου βαθμού, δηλαδή ο δήμος και η κοινότητα. Σύμφωνα με το Σύνταγμα, πριν από την αναθεώρηση του 2001, είναι η διάταξη του αρθρ.56 του Δ.Κ.Κ., που προβλέπει την κατάργηση κοινότητας και την ένωση της με το δήμο ή την κοινότητα που έχει την κοντινότερη έδρα με τη δική της, σε περίπτωση ματαίωσης εκλογής συμβούλων δύο φορές, επειδή δεν υποβλήθηκε δήλωση συνδυασμού υποψηφίων.

Οι Δευτεροβάθμιοι Οργανισμοί

Συνταγματικά καθιερώθηκε ο θεσμός για πρώτη φορά από το Σύνταγμα του 1927 (αρθρ. 107), το οποίο προέβλεπε ως αναγκαία την καθιέρωση του θεσμού από τον κοινό νομοθέτη. Η σχετική διάταξη όμως του Συντάγματος αυτού δεν έτυχε εφαρμογής. Βέβαια, ψηφίστηκε κατ' εφαρμογή της ο ν. 4249/1929, όμως έμεινε στην πράξη ανεκτέλεστος (Υπουργείο Εσωτερικών, 2009).

Το Σύνταγμά μας (αρθρ. 102) δεν κατοχυρώνει την ύπαρξη της δεύτερης βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης, τη δημιουργία της οποίας αφήνει στην ευχέρεια του νομοθέτη. Αυτό, όπως ήδη εξετάστηκε, κατοχύρωνε υπό την αρχική διατύπωση της διάταξης του αρθρ. 102 § 1 του Συντάγματος, την πρώτη μόνο βαθμίδα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμους-κοινότητες). Με αυτό τον τρόπο διαβάθμιζε έμμεσα και τη σημασία τους, εντάσσοντας στην αρχικά υφιστάμενη συνταγματική τάξη την πρώτη μόνο βαθμίδα, η οποία έτσι καθίστατο ανεξάρτητη από πολιτικές και κομματικές επιλογές, ενώ οι υπόλοιπες βαθμίδες καθίσταντο συνάρτηση των τελευταίων.

Μετά την αναθεώρηση του 2001, το άρθρο 102 § 1 του Συντάγματος προβλέπει πρωτοβάθμιους και δευτεροβάθμιους οργανισμούς χωρίς να τους ορίζει.

Για όλες τις βαθμίδες τοπικής αυτοδιοίκησης ισχύει η ίδια συνταγματική κατοχύρωση ως προς τον κύκλο των αρμοδιοτήτων τους και την έκταση της κρατικής εποπτείας. Από τη διατύπωση της παραγράφου 1 του αρθρ. 102 φαίνεται να προκύπτει ότι εφόσον συσταθούν δευτεροβάθμιοι τοπικοί

οργανισμοί, η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων του επιπέδου τους ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα τους. Διαφοροποίηση υπήρχε μόνο, πριν από την αναθεώρηση του 2001, ως προς τη διοικητική τους αυτοτέλεια.

Ουσία και απόρροια της νομικής προσωπικότητας των τοπικών αυτοδιοικούμενων οργανισμών είναι η αυτοτέλεια τους έναντι της κρατικής διοίκησης. Η αυτοτέλεια έχει τη σημασία της «υπό ιδίαν ευθύνην» άσκησης δημόσιας διοίκησης, δηλ. τα όργανα του τοπικού οργανισμού ενεργούν στο πλαίσιο των νόμων ελεύθερα χωρίς να υπόκεινται στις διαταγές των οργάνων του κράτους ή οποιουδήποτε άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας. Ο τοπικός οργανισμός αποφασίζει αν και πως θα διεκπεραιώσει μια τοπική υπόθεση, την οποία εκτελεί με δικά του όργανα.

Η αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών είναι μια σύνθετη έννοια, που περιλαμβάνει πολλές εξουσίες ή δικαιώματα αυτών. Αυτή ,διακρίνεται στην οργανική αυτοτέλεια, την προσωπική αυτοτέλεια ΚΑΙ δημοσιονομική αυτοτέλεια. Και οι τρεις είναι απαραίτητες για την ύπαρξη κάθε νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και αποτελούν την τυπική ή οργανωτική αυτοτέλεια σε αντίθεση με την ουσιαστική.

Η οργανική αυτοτέλεια των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης είναι το δικαίωμα να έχουν και να εκτελούν τις αποφάσεις τους με δικά τους όργανα.

Η προσωπική αυτοτέλεια των τοπικών οργανισμών περιλαμβάνει, με την ευρύτερη έννοια, το δικαίωμα εκλογής των διοικούντων αρχών και το

δικαίωμα διορισμού, προαγωγής και παύσης των κυρίως υπαλλήλων καθώς και το δικαίωμα άσκησης ιεραρχικού ελέγχου επ' αυτών.

Δημοσιονομική αυτοτέλεια είναι η οικονομική ανεξαρτησία του τοπικού οργανισμού , με την έννοια ότι μπορεί να έχει δική του περιουσία και δικά του έσοδα, να καθορίζει ελεύθερα τα έξοδα και τα έσοδα του, να συντάσσει δικό του προϋπολογισμό και απολογισμό, να επιβάλλει δημόσια βάρη για την κάλυψη των εξόδων του και να ασκεί δικό του δημοσιονομικό αυτοέλεγχο.

Η Φροντίδα των Αναπτυξιακών Εταιριών Θεσσαλονίκης και Λάρισας για τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) και Πρόσβαση Αυτών στη Τοπική Αυτοδιοίκηση

Ως άτομα με ειδικές ανάγκες αναφέρονται εκείνα τα οποία έχουν μόνιμες ή κάποιες προσωρινές βλάβες, ανικανότητες, αδυναμίες, αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω οι οποίες προέρχονται από φυσική, ψυχική ή κάποια νοητική ανεπάρκεια. Τα άτομα με μόνιμη ανικανότητα θεωρούνται και είναι οι κινητικοί ανάπηροι, οι τυφλοί και γενικότερα οι αμβλύοπτες, οι κωφοί, όσοι έχουν σημαντική δυσκολία στην αντίληψη, την επικοινωνία και την προσαρμογή καθώς και οι ασθενείς από αρτηριοσκλήρυνση, επιληψία, ανεπάρκεια νεφρού, ρευματικές παθήσεις, καρδιοπάθειες και διάφορες άλλες ασθένειες. Άτομα με παροδική ανικανότητα μπορεί να είναι τραυματίες, παροδικά ασθενείς ή κάποιας άλλης φύσης μερικώς τραυματίες.

Η μη προσπελασιμότητα των κτιρίων τα οποία στεγάζουν τις δημόσιες υπηρεσίες αποτελεί ένα βασικό και ανασταλτικό παράγοντα ο οποίος συντελεί στην τλαιπωρία των εμποδιζόμενων ατόμων καθώς και στον αποκλεισμό τους από την όποια κοινωνική και οικονομική ζωή. Σε αυτό το πλαίσιο της προσπάθειας για βελτίωση της ποιότητας της καθημερινής ζωής των πολιτών, οι αναπτυξιακές εταιρίες προωθούν τη βελτίωση της προσβασιμότητας των ΑμεΑ στα κτίρια τα οποία στεγάζουν τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Με το τρόπο αυτό η βελτίωση των κτιριακών υποδομών και της προσβασιμότητας των ΑμεΑ, αποτελεί μια οριζόντια δράση του προγράμματος «Πολιτεία» (Ν.2880/2001). Επίσης στο άρθρο 31 του πρόσφατου Ν.3013/2002 ορίστηκε ρητά ότι τα διάφορα Κέντρα Εξυπηρέτησης των Πολιτών (ΚΕΠ) θα πρέπει να είναι προσβάσιμα για τα ΑμεΑ.

Η Διεύθυνση της Απλούστευσης των Διαδικασιών και Παραγωγικότητας, με μια σειρά εγκυκλίων της έχει δώσει σχετικές οδηγίες αναφορικά με την υλοποίηση ενός προγράμματος βελτίωσης της προσβασιμότητας στα κτίρια τα οποία στεγάζουν τις δημόσιες υπηρεσίες. Επιπρόσθετα, κατ' επανάληψη και σύμφωνα με τις εγκυκλίους ΔΙΑΔΠ/8067/6-4-2001 και ΔΙΑΔΠ/Γ2γ/21114/8-10-2001 έχει ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες να προβούν σε όλες τις απαραίτητες παρεμβάσεις με απώτερο σκοπό να εξασφαλιστεί η όποια οριζόντια και κατακόρυφη προσπέλαση στους χώρους όπου στεγάζονται για τα ΑμεΑ.

Στο πλαίσιο της βιώσιμης διαχείρισης του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος, θα πρέπει να διασφαλιστεί και η προσβασιμότητα των χώρων

αστικού πρασίνου, των παραλιών και γενικά των φυσικών τοπίων στα ΑμεΑ. Επίσης, στο πλαίσιο της ενίσχυσης των βασικών πολιτιστικών υποδομών της χώρας όπως αρχαιολογικοί χώροι, πολιτιστικά κέντρα, εκθεσιακοί και συναυλιακοί χώροι, θέατρα, κινηματογράφοι κλπ., θα πρέπει πάντα να διασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης των ΑμεΑ και σε αυτά. Τέλος, η εξασφάλιση της κυκλοφοριακής προσβασιμότητας συναρτάται απόλυτα με την προώθηση της ηλεκτρονικής προσβασιμότητας η οποία δίνει τη δυνατότητα πληροφόρησης στα ΑμεΑ.

Διοικητική Διάρθρωση του Νομού Λάρισας

Η διοικητική διαίρεση του νομού περιλαμβάνει 28 δήμους και 3 κοινότητες, όπως αυτοί προέκυψαν από την εφαρμογή του νόμου Καποδίστρια.

Ο νόμος Λάρισας έχει 5 επαρχίες:

- *Λάρισας*
- *Ελασσόνας*
- *Τυρνάβου*
- *Αγιάς*
- *Φαρσάλων*

Αναπτυξιακή Εταιρία Λάρισας

Σκοπός της Εταιρείας είναι η προώθηση της ανάπτυξης του νομού Λάρισας, της περιφέρειας Θεσσαλίας και γενικότερα της Ελλάδας με την αξιοποίηση, ανάπτυξη, διαχείριση, συντήρηση και προστασία των φυσικών και ανθρώπινων πόρων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα του ενδογενούς δυναμικού περιοχής. Ως βασικός σκοπός ορίζεται η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της περιφέρειας μέσα από τις διαδικασίες του δημοκρατικού προγραμματισμού, αποσκοπώντας παράλληλα και σε μια αποκέντρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων

Στόχοι της Αναπτυξιακής Εταιρείας Λάρισας

- Συμβολή στον προγραμματισμό ανάπτυξης της περιοχής με την διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης των πόρων της περιοχής.
- Ορθολογικός σχεδιασμός των νομαρχιακών και τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- Εκπόνηση των αναγκαίων και πάσης φύσεως αναπτυξιακών μελετών.
- Διενέργεια απογραφικών ερευνών όλων των φυσικών και ανθρώπινων πόρων της γεωγραφικής περιοχής του νομού Λάρισας με ταυτόχρονη χωροταξία των χρήσεων γης.
- Βελτίωση της γενικής πληροφόρησης φορέων και δυνατοτήτων.
- Δημιουργία προϋποθέσεων για την επέκταση της τεχνικής και κοινωνικό – πολιτιστικής υποδομής της περιοχής.
- Ιεράρχηση των αναγκών
- Δημιουργία δυνατοτήτων για την υλοποίηση νέων παραγωγικών πρωτοβουλιών στην περιοχή.
- Προώθηση της ενδογενούς ανάπτυξης της περιοχής, βελτίωσης επιπέδου ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών φορέων, προσέλκυσης στελεχιακού δυναμικού.
- Περιφερειακή ανάπτυξη με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος.
- Βελτίωση των δυνατοτήτων και της αποτελεσματικότητας των παραγωγικών μονάδων και γενικότερα των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής.

- Επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και δραστηριότητες από πλευράς της ίδιας της Εταιρείας με σκοπό την εκτέλεση έργων ή παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών. Συνεργασίες με άλλες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες με σκοπό την εκτέλεση έργων ή παροχή συμβουλών και υπηρεσιών.
- Αναβάθμιση του κοινωνικού τομέα και του ανθρώπινου δυναμικού.

Δραστηριότητες και Αντικείμενο Λειτουργίας της Αναπτυξιακή Εταιρίας Λάρισας

- Η ενημέρωση και η πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού και η καλλιέργεια του επιχειρηματικού πνεύματος.
- Η οργάνωση της παροχής επιχειρηματικών υπηρεσιών για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικότητας.
- Η αξιοποίηση της υποδομής των Θεσσαλικών επιχειρήσεων, η προώθηση της συνεργασίας τόσο μεταξύ των, όσο και με αντίστοιχες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και των τρίτων χωρών.
- Η δημοσίευση και προβολή με κάθε έντυπο και ηλεκτρονικό μέσο των προγραμμάτων του ΥΠΑΝ και των προακλήσεων υποβολής προτάσεων από επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα που επιθυμούν να ενταχθούν σε αντίστοιχα μέτρα.
- Η εισήγηση προς το Υπουργείο Ανάπτυξης, Εθνικής Οικονομίας, τον ΓΓ της Περιφέρειας και κάθε άλλο αρμόδιο, προτάσεων για την λήψη μέτρων που αφορούν την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της περιφέρειας.

- Η εξυπηρέτηση και εκπροσώπηση κάθε πρωτοβουλίας και προγραμμάτων Διεθνών Οικονομικών Οργανισμών.
- Η εκπροσώπηση, στήριξη και προώθηση Εθνικών και Κοινοτικών προγραμμάτων.
- Η ανάληψη και στήριξη γενικά κάθε πρωτοβουλίας από την οποία μπορεί να βοηθηθεί η επιχειρηματική ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Η συγκέντρωση της διάσπαρτης χρήσιμης πληροφορίας που παρέχεται σήμερα από τους επιχειρηματικούς και αναπτυξιακούς φορείς της περιφέρειας Θεσσαλίας από την εταιρεία και η διάχυσή της στον επιχειρηματικό κόσμο κατά τρόπο αξιοποιήσιμο.
- Προστασία του Περιβάλλοντος, η αειφόρος ανάπτυξη και η ενδυνάμωση επιχειρηματικού πνεύματος στον Τομέα του Τουρισμού.

Διοικητική Διάρθρωση του Νομού Θεσσαλονίκης

Μετά την εφαρμογή του "Σχεδίου Καποδίστριας" από το Υπουργείο Εσωτερικών το 1997, πολλές κοινότητες του νομού συγχωνεύθηκαν σε δήμους. Από το 2007 οι εναπομείνουσες κοινότητες Ευκαρπίας και Πεύκων ονομάστηκαν επίσης δήμοι. Έτσι, αυτή την στιγμή ο νομός διαιρείται σε 45 δήμους .

Αναπτυξιακή Εταιρία Θεσσαλονίκης

Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας leader I & II η ANEΘ, λειτουργώντας ως Ομάδα Τοπικής Δράσης αποτέλεσε το φορέα διαχείρισης για το Νομό Θεσσαλονίκης ενώ εθνικός ενδιάμεσος φορέας ήταν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (πρώην Υπουργείο Γεωργίας). Στο πλαίσιο της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας leader+, η ANEΘ αποτελεί τον τελικό δικαιούχο του τοπικού προγράμματος, το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιείται από αυτήν μετά την έγκριση του από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία Leader είναι μια Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την 3η Προγραμματική Περίοδο (2000-2006) και επιδίωξη της

είναι η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών, με την καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών, ανθρώπινων και οικονομικών πόρων τους, την ανακάλυψη νέων πηγών εισοδήματος και την παράλληλη

προστασία της φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία leader+ επιδιώκει κάτι επιπλέον απ' αυτό που προσέφεραν οι προηγούμενες εφαρμογές της και εξακολουθούν να δίνουν σήμερα τα υπόλοιπα προγράμματα του Γ Κ.Π.Σ. Διαφέρει ως προς την προσέγγιση το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία σχεδιασμού και τον τρόπο υλοποίησης.

Πρόγραμμα Leader+ και Τεχνική Στήριξη Φορέα Υλοποίησης

(Ομάδα Τοπικής Δράσης)

Συνολικός προϋπολογισμός:	1.991.395,36 €
Δημόσια δαπάνη:	1.966.334,94 €
Ίδια συμμετοχή:	25.060,42 €

Στόχος του μέτρου είναι η στήριξη της λειτουργίας της ΟΤΔ (ΑΝ.Ε.Θ.) που έχει αναλάβει την υλοποίηση προγράμματος leader+ στην περιοχή της. Οι δράσεις του παρόντος μέτρου αφορούν στη λειτουργία της ΟΤΔ ως φορέα υλοποίησης του τοπικού προγράμματος της. Ως στόχος του μέτρου αναφέρεται επίσης η ενίσχυση της ταυτότητας της περιοχής μέσω της αειφόρου αξιοποίησης των ενδογενών αναξιοποίητων πόρων της προτεινόμενης περιοχής παρέμβαση 5 και της καθιέρωσης νέων μορφών οργάνωσης των οικονομικών της δραστηριοτήτων και βρίσκεται επομένως σε απόλυτη συνάφεια με το στρατηγικό στόχο για την ανάπτυξη της περιοχής. Το μέτρο αυτό αποτελεί την «καρδιά» του τοπικού προγράμματος και απευθύνεται σε κάθε είδους επιχειρήσει που ενεργοποιούνται γύρω από τα τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες (επιχειρήσει φιλοξενίας, εστίασης,

εναλλακτικών μορφών τουρισμού, μεταποιητικές επιχειρήσει του αγροτικού και λοιπών τομέων της τοπικής οικονομίας, κλπ.), καθώς και στη δικτύωση αυτών.

Το μέτρο αναδύεται σε 3 κατηγορίες πράξεων :

- **Κατηγορία Πράξης 1.2.1** – Παρεμβάσεις Αγροτικού Χαρακτήρα και Τουρισμού Ολοκληρωμένης Προσέγγισης
- **Κατηγορία Πράξης 1.2.2** – Μικρές Επιχειρήσεις και Λοιποί Τομείς Οικονομίας
- **Κατηγορία Πράξης 1.2.3** – Επενδύσεις που Ενισχύουν τη Συλλογική, Τομεακή και Διατομεακή Δράση με τη Χρήση της Σύγχρονης Τεχνολογίας, Τεχνογνωσίας και Νέων Τεχνικών

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Έχοντας αναλύσει τις δραστηριότητες των δύο αναπτυξιακών εταιριών καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι βασικός τους στόχος είναι η τοπική ανάπτυξη των περιφερειών των δυο νομών σε διάφορους τομείς όπως: η αξιοποίηση των φυσικών ανθρώπινων και οικονομικών πόρων τους, η ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών με τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες όπως επιχειρήσεις φιλοξενίας, εστίασης, εναλλακτικών μορφών τουρισμού, μεταποιητικές επιχειρήσεις του αγροτικού και λοιπών τομέων της τοπικής οικονομίας, κλπ., η ανακάλυψη νέων πηγών εισοδήματος και την παράλληλη προστασία της φυσικής και πολιτισμικής κληρονομιάς με βασικό στόχο την αύξηση της επισκεψιμότητας της περιοχής μέσω της αειφόρου ανάπτυξης και αξιοποίησης περιοχών φυσικού κάλλους και ανάδειξης αξιόλογων ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων.

Συμπληρωματικά να αναφέρουμε ότι η Α.Ε.Ν.Α.Λ. δραστηριοποιείται επίσης στον τομέα της επιμόρφωσης και εκπαίδευσης μέσω των ειδικών προγραμμάτων και σεμιναρίων, τα οποία πραγματοποιούνται στις αίθουσες του ΚΕΚ Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας κι έχουν σαν στόχο την κατάρτιση των ατόμων που συμμετέχουν σ' αυτά ώστε να τους εμπλουτίσουν με νέες γνώσεις πάνω στο υπάρχον εργασιακό τους αντικείμενο ή να τους καταρτίσουν (άνεργοι) με σκοπό την απορρόφηση τους από εταιρίες του νομού συμβάλλοντας έτσι στην μείωση της ανεργίας σε επίπεδο νομού.

Λαμβάνοντας υπόψη μας τα παραπάνω καταλήγουμε στο ότι και οι δύο Αναπτυξιακές Εταιρίες έχουν διεκπεραιώσει με επιτυχία τους στόχους τους

μέσα από σωστό προγραμματισμό καλύπτοντας με επιτυχία τις ανάγκες των Νομών τους όπως επίσης αποτέλεσαν πρότυπο και για άλλους νομούς.

Όλη αυτή η προσπάθεια οφείλεται στη στήριξη των εταιριών από την χρηματοδότηση της Ε.Ε και της εκάστοτε κεντρική εξουσία. Ας ελπίσουμε να δοθούν και άλλα τέτοια κίνητρα με σκοπό την βελτίωση των τοπικών κοινωνιών.

Βιβλιογραφία

- ΕΣΥΕ, Βασική Έρευνα Διάρθρωσης Γεωργικών και Κτηνοτροφικών Εκμεταλλεύσεων(Απογραφή Γεωργίας-Κτηνοτροφίας Έτους 1999/2000)
- ΕΣΥΕ, Απογραφές Γεωργίας – Κτηνοτροφίας 1991-2001
- Σ. Θεοφανίδης , Αγροτική Οικονομική, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 1992
- Θ. Ανθοπούλου – Α. Μωραΐδης , Από τον Αγροτικό Χώρο στην Ύπαιθρο Χώρα, Αθήνα 2001
- Taxation and Social Security in Agriculture, OECD, 2006
- Agriculture export competition will intensify, with rising share of trade by Developing countries , OECD, 2005
- <http://www.larissa-dimos.gr/larissa/city/>
- <http://el.wikipedia.org/>
- <http://www.minirgric.gr/Greek/>
- <http://www.ers.usda.gov/Emphases/Harmony/>
- <http://www.ars.usda.gov/research/programs.htm>
- <http://www.e-city.gr/larissa>
- www.aenal.gr

- www.aneth.gr
- *Οδηγός του Πολίτη με Αναπηρία*, Υπουργείο Εσωτερικών, Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Οργάνωσης και Διαδικασιών, Μάρτιος 2007
- *Νομοθεσία για τα Άτομα με Αναπηρία*, Επιμέλεια Κ. Μπαρτζελιώτης, Εκδόσεις Σάκκουλα 2008
- *Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Υπουργείο Εσωτερικών, 2009
- ΑμΕΑ, Διαμορφούμενη Κατάσταση στην Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Πολιτική, www.disabled.gr, 2008
- Saunders M., Lewis P. and Thornhill A., (2000), "Research Methods For Business Students", London: Prentice Hall.
- Sekaran U., (1992), "Research Methods for Business, A Skill Building Approach", New York: John Wiles and Sons Inc.
- Zikmund W.G., (2000), "Business Research Methods", London: Harcourt college publishers.
- Οδηγίες Σχεδιασμού του Γραφείου Μελετών ΥΠΕΧΩΔΕ για ΑμΕΑ, «*Σχεδιάζοντας Για Όλους*»
- Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δελτίο Τύπου Σχετικά με την *Προσβασιμότητα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στη Τοπική Αυτοδιοίκηση*, 2/12/2003
- Υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Δελτίο Τύπου Σχετικά με την *Προσβασιμότητα των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες στη Τοπική Αυτοδιοίκηση*

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.

ΑΝΕΘ , Πλούτωνος 27 , Τ.Κ. 546 55 , Θεσσαλονίκη

Τηλ : 2310.412050, 2310.801050

Fax : 2310.403593, 2310.801051

Site : www.aneth.gr

Email : aneth@aneth.gr

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ Α.Ε

ΑΕΝΑΛ , Καρδίτσης 2 , Τ.Κ. 413 34 , Λάρισα

Τηλ : 2410.619580

Fax : 2410.619975

Site : www.aenal.gr

Email : aenal@larissa.gr

ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Σύμμαχος του ποσίου